Kulturně společenský časopis
na internetu
2013 • 9

DOBRÁ ADRESA

Z obsahu

Indie

Skotsko

Tahiti

Obsah:

Pěšky

Fotoaktualita (3)

Rozhovor Tomáše Čady **s Josefem Strakou: Být stále na trase** (4)

Z antikvariátních banánovek – Národopisný věstník československý (10)

Jan Nejedlý: **Poznámky o humoru** (14)

Z deníku Jana F. (16)

Zpráva dne! (19)

Vysypané ministerské šuple (20)

Hana Tomšů: **Tuny kamení, rašelina a vzduch** (22)

Wagner a Liszt v Piešťanech (26)

Autem

Dvě – Život v Oldřiši očima Marie Magdalény Trojákové a Paměti pejřimovského kupce (28)

Ivo Harák: **Básník a překladatel Libor Martínek** (29)

Monografie Ivany Lomové (32)

Štefan Švec: **Minirecenze** (36)

Petr Štengl **o poetice Miloše Říhy: Správný pošťák zvoní jen jednou** (38)

Michal Šanda: **Prolhaný výlet** (40)

Vlakem

Čítanka Dobré adresy – Bohumila Grögerová: **Dva zelené tóny** (44)

Josef Hiršal (48)

Jaroslav Kovanda: **Básně z cest 1969–2011** (49)

Mnoháček Zgublačenko: **Kulturní sklizeň** (52)

Josef Šíšo: **Ještě hrst úlomků na hladině beznaděje** (54)

SYSTÉM NAVIGACE: KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenese přímo na příslušné stránky. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):

BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenese přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

DOBRÁ ADRESA

Na titulní stránce: Ivana Lomová (k článku na str. 32)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 9, rok 2013, ročník 14. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Michal Šanda. Redakce: Václav Dvořák, Štěpán Kučera, Štefan Švec, Petr Štengl, Martin Vokurka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakcí nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet, a. s. Časopis je excerpován Ústavem pro českou literaturu AV ČR.

ISSN 1804-963X

Pěšky Foto-aktu-alita

Lodí

Petr Štengl: **Velký rádce malého masturbanta** (56)
Miloš Říha: **Přes Kamenný most** (60)
Roman Rops: **K.O. 5 – Obrázky z Klubu odpovědných** (61)
Martin Vokurka: **Básně ze srpna** (64)
Anna Brikciusová: **Tělo lukem** (65)
Čeněk Pořízek: **Haiku na obálce** (66)
Max Ščur: **Vévodkyně Kate porodila syna** (68)
Paseka v háji české literatury – Jan Trachta: **Tichý dech** (70)

Letadlem

Fotograf z Prokopského údolí Jan Štantejs (72)
Jakub Šofar: **Bum a bay a go** (78)

Docela náhodou se tentokrát příspěvky sešly tak, že vytvořily de facto tematické číslo o cestování. Jaroslav Kovanda přispěl básnickými momentkami z cest z let 1969–2011, Jakub Šofar píše o Indii 2013 a Hana Tomšů o Skotsku. O cestování se zmiňuje v rozhovoru i básník Josef Straka. Nová rubrika Paseka v háji české literatury zahajuje zápisky lékaře Jana Trachty z Afriky a Tahiti. Já jsem podniknul prolhaný výlet po Čechách, Jan F. se projel Pendolinem a Štengl se Ščurem, kteří se nezvednou od compu, se vydali na špacír aspoň po internetu. Krom toho jsme byli ekonomickými okolnostmi donuceni zařadit inzertní přílohu Kokořínsko. Musíme být z něčeho živi, což jistě uznáte i vy, a mít za co koupit si letenky na Maledivy.

Michal Šanda

Foto Michal Šanda

Člověk, který cestuje s touhou dozvědět se, směřuje přes všechny dálky hlavně k sobě samému.

Pěší Josef Straka

Foto Michal Šanda

Být stále na trase

Na úvod elementární otázka. Jak ses k literatuře dostal?

Asi v devíti, deseti letech přes Verneovky. To bylo poprvé, kdy jsem začal systematicky číst. K Verneovi se občas vracím, protože pocit dobrodružství, která se odehrávají na různých místech světa, je pro mne stále z mnoha důvodů zajímavý.

Po Verneovi jsem objevoval další autory. Honoré de Balzaca, Emila Zolu. Čtení těchto spisovatelů pro mne bylo možností vidět místa, která patrně nikdy neuvidím. Knihy mne vtahovaly do svého vnímání reality, do svého světa.

Co pro tebe literatura znamená?

Literatura pro mne nikdy nebyla únikem či možností navázat kontakt. Literatura je pro mne extenzí toho, co žiju. Možnost vidění různých světů.

Vždy mne fascinovaly příběhy, měl jsem rád vidění světa skrz postavy. To je asi i důvod, proč mám rád Egona Hostovského či Roberta Walsera. U nich jsou silní hrdinové, kteří přes svůj svět vyprávějí o vztahování se k němu. Tak i já jsem se chtěl nějakým způsobem vztahovat ke svému světu. Literatura je tedy pro mne hluboké poznávání něčeho, co neznám, s čím se ale seznamuji. Proto jsou mi blízké různé způsoby narace, proto se pohybuji mezi poezií a prózou.

Verne i Balzac jsou autory velkých příběhů. Spatřuji u nich spíše důraz na epičnost než na záznam postřehů, pocitů. Úplně tedy nenacházím souvislost mezi jejich tvorbou a tvými texty.

Verne je pro mne zásadní v tom, že ve mně probudil touhu po dobrodružství. I když nechodím skutečnou džunglí, ale džunglí velkoměst. Díky Verneovi jsem objevil touhu být každý den na trase. Něco zažívat. Pro mne je Verne především o zápiscích ze dnů.

S Balzacem jsem procházel pařížskými ulicemi, které jsem neznal, které jsem nemohl poznat. Byl to promne zapovězený svět. Svět, který nikdy nepoznám. Až po roce 1989 jsem zjistil, že bych se na daná místa mohl podívat.

A co se tvorby týká?

Vždy jsem chtěl napsat román. Básně vznikaly mimoděk. Chtěl jsem psát – ne nějak urputně – ale snažil jsem se psát. A vždy jsem chtěl psát prózu. K subjektivnímu zachycování pocitů, kterých jsem byl pln, to pak sklouzlo. Celou tu dobu jsem měl tendenci k návratu něco vyprávět. Pak už ta touha zůstala v rámci poezie, básnického vyprávění.

Možnou souvztažnost mezi tvým psaním a Verneovým vidím v pečlivosti zápisů různých kót a tras. V přesnosti.

Ale přesnost je příznačná i pro Balzaca, jeho postavy vždy procházejí konkrétními ulicemi.Často říkám, že jsem přízemní a proto třeba nerozumím fantasy. Ne z proto, že by se mi nelíbila, ale protože ji nechápu. Chci, aby člověk, o kterém vyprávím, přešel přes tento konkrétní přechod ve Vojtěšské ulici, na který se právě díváme. Chci zachytit odlesk slunce v konkrétním okamžiku. Nerad fabuluji a vymýšlím si. To jen v detailech, abych něco významově posunul.

Vždy jsem chtěl napsat román. Básně vznikaly mimoděk. Chtěl jsem psát – ne nějak urputně – ale snažil jsem se psát. A vždy jsem chtěl psát prózu. K subjektivnímu zachycování pocitů, kterých jsem byl pln, to pak sklouzlo. Celou tu dobu jsem měl tendenci k návratu něco vyprávět. Pak už ta touha zůstala v rámci poezie, básnického vyprávění.

Co tě vedlo ke psaní?

Básně jsem začal psát kvůli svým pocitům, ve kterých jsem se potřeboval vyznat. De facto text Nedělní odpoledne, který jsem publikoval v kulturně-literární revue Pandora, je zachycením těchto pocitů.

Tenkrát po mně chtěla Kateřina Tošková nějaký debutový text, tak jsem jí poslal Nedělní odpoledne, ale nebyla zcela spokojená. Říkala mi: „Pepo, ale tos' napsal v devatenácti, já chci nějaké ranější?" Ale já žádné ranější nemám. Já jsem do devatenácti poezii nepsal, a pak jsem zachycoval prázdná odpoledne. Nedělní odpoledne je pro mne symptomatické. Někdy se tomu, co jsem zažíval, říká „sonntagneurosen".

Kdy ses se rozhodl rané texty publikovat?

O vydávání textů jsem nic nevěděl. Ovšem v době, kdy vznikaly mne oslovil Franz Kafka. Zjistil jsem, že v Praze existuje jeho společnost, a začal jsem do ní docházet. Zde jsem se seznámil s paní Martou Železnou, zakladatelkou této společnosti, a svěřil jsem se jí s tím, že píšu. Ona si ode mne vyžádala některé texty a přeposlala je Petru Královi do Paříže. Petr Král dva vybral. Vyšly v roce 1992 ve Věstníku Společnosti Franze Kafky.

Jak vznikla první kniha a...jiné časy? U ní jsou již patrné prvky společné pro následující tvorbu, ale je to zároveň kniha daleko abstraktnější.

Já jsem v té době miloval abstrakci a abstraktní poezii, třeba básníka Johna Ashberyho a chtěl jsem tvořit pod vlivem abstrakce.

Rok od publikace ve Věstníku jsem napsal a na podzim téhož roku i publikoval text Relativizace, což je jeden z nejdelších textů první sbírky. U mých knih je vždy pro každou z nich zásadní určitý text. V Relativizaci píši trochu jinak, než jak jsem popisoval v předchozí odpovědi. Již to není jen o zachycování pocitů, o onom nedělním dopoledni. Relativizace je text o vztahování se ke světu, o relativizaci tohoto světa.

K publikaci sbírky mne de facto dotlačil pan Vladimír Píša, ředitel pedagogicko-psychologické poradny v Liberci, který psal recenze a články do časopisu Tvar. Ten mi doporučil, abych texty poslal Miroslavu Kováříkovi. Pan Kovářík mne pozval do říjnového vydání pořadu Zeleného peří Českého rozhlasu. Moje první autorské čtení tak bylo hned do rozhlasu. Četl jsem v něm 6. října 1993.

To bylo tak jednoduché? Přečetl jsi v rozhlase a našel se nakladatel?

Když jsem byl v Zeleném peří, slyšel pořad Martin Ježek, kterého mé čtení nadchlo. Během podzimu 1993 začala kniha vznikat. Dali jsme dohromady 22 textů. Martin sbírku ilustroval specifickou kresbou. Namáčel nit do inkoustu a vytvářel abstraktní obrazce. O vydání jsme se nákladově podělili. Já jsem dal polovinu, tiskárna, která patřila Martinově rodině, také polovinu.

Když kniha vyšla, tak jsme si uvědomili, že v ní chybí veškeré bibliografické údaje. Prvních 30 výtisků bylo naprosto bez údajů, do zbytku nákladu se na zadní stranu základní informace doplnily. Kniha však nemohla mít ISBN, protože se jednalo napůl o samizdat. Měla vyjít na konci února 1994, ale vyšla nakonec přesně na můj svátek, 19. března.

A rok na to vychází...

V polovině ledna 1994 mi vyšly opět díky Miroslavu Kováříkovi texty ve TVARu, kde jsem byl představen a začal jsem s TVARem spolupracovat. Přispíval jsem především recenzemi. Seznámil jsem se s Luborem Kasalem, Boženou Správcovou a také s Jakubem Šofarem. Jakub Šofar společně s Boženou Správcovou se mne v září roku 1994 zeptali, jestli nemám další texty na sbírku. V průběhu podzimu 1994 kniha vznikala a na konci února 1995 vyšla. O redakci knihy se postaral Jakub Šofar, který se mnou texty vybíral, Božena Správcová dělala dohled. Knihy vyšla v edici TVARy.

Pak ses skoro na deset let odmlčel.

Napsal jsem ještě třetí sbírku. Poslal jsem ji do HOSTu a tam ji zamítli. Asi měli pravdu, protože byla velmi podobná předchozím. Odmlčení nebylo na deset let, na jaře roku 1999 jsem zase začal psát. Jen dlouho trvalo, než jsem našel nakladatele. Než jsem se osmělil. Než psaní mělo tvar. Proto najednou vznikly dvě knihy.

Jak se nevydaná sbírka jmenovala?

Město Conwy, podle jednoho severovelšského města na pobřeží.

Řekl bys něco k edici TVARy? I sbírka Proč., která v ní vychází není tak úplně normální knihou.

V roce 1994 skončil velký vydavatelský boom, kdy lidi byli lační literatury, a najed-

nou byly publikační možnosti horší a horší. TVAR se rozhodl, že založí edici TVARy jako možnost pro lidi, kteří se nemohli dostat k vydání své první nebo druhé knížky. V edici nevycházely úplně regulérní sbírky, protože na těch 32 stran, které byly k dispozici, se většinou celá sbírka nevešla.

Ve sbírce Proč. hraje velkou roli hudba, která je častokrát přímo zmiňována, toto se v následujících knihách tak explicitně nevyskytuje. Dovedl bys toto zdůrazňování hudby vysvětlit?

Myslím, že hudba mne vždy ovlivňuje. Ať už je to třeba Bach, jeho Umění fugy. Nebo Prokofjev nebo Šostakovič. V té době psaní mne kromě postpunku, který je mojí celoživotní láskou, hodně mne zasáhla tehdejší elektronika. Nine Inch Nails pro mne byla důležitá kapela. Mám hodně barevné vidění, když slyším hudbu. A tak i v dalších sbírkách přibývají barvy. Je v nich pocitový záznam toho, co z hudby vyvěrá.

Tys‘ zmiňoval, že jsi spolupracoval s TVARem jako recenzent. Jak dlouho tato spolupráce trvala?

Spolupráce skončila v polovině roku 1996, protože jsem se věnoval diplomové práci a přípravě na doktorát. Měl jsem pocit, že se v psaní nevyvíjím. Vytratil se básnický jazyk a já jej musel znovu najít. Až v roce 1999 jsem napsal texty, které jsem později pojmenoval Zápisky Leona Zirkta čtené ve vlaku. Březen, duben 1999 beru jako návrat k systematickému psaní. V tu dobu jsem měl i pocit, že jsem se výrazově i jazykově posunul.

Příběh člověka na okraji

Postava Leona Zirkta se prolíná Hotelem Bristol i Městem Mons, jak vzniklo toto zvláštní jméno?

Dokonce vím přesně, kdy jméno Leon Zirkt vzniklo. Vzniklo 1. dubna 2001 cestou z Vlašimi do Prahy v autobuse. Pořád jsem přemýšlel, jak se bude postava jmenovat. Věděl jsem, že by se měla jmenovat od A nebo od Zet, protože jsou to divná jména. Hodně jsem uvažoval nad jménem Alman, pak mne napadl Zirkt. Odkazuje k Německu, na sever.To jsem chtěl vyvážit nějakým jižním jménem. Proto Leon. Zirkt je sever a Leon jih. To jméno vystihuje atmosféru postavy, která je tak trochu zvláštní. Je to člověk bez domova. Člověk neustále na cestách.

Zajímavé je, že jsem poté zjistil, že Leon Zirkt je jedna z postav Georgese Simenona, v jednom jeho románu nastupuje Leon Zirkt do taxíku.

Pro tvou tvorbu je příznačné cestování. Je konkrétní místo, kde začala tvá fascinace?

V květnu roku 1999 jsem byl týden na kongresu ekonomické psychologie v Helsinkách. Kongres skončil v sobotu a já jsem se v neděli dopoledne šel projít kolem zálivů. Za ten týden jsem Helsinky trochu znal, a najednou si říkám: "Ksakru, vždyť já vlastně jsem pořád vnitřně na cestách. Tohle je téma, o kterém bych chtěl psát." Jenže když si člověk něco řekne, tak ještě nemusí nic vzniknout. Ale ten pocit jsem už měl. V Helsinkách nakonec vznikly dva texty z Hotelu Bristol.

V textech tedy popisuješ i své konkrétní cestovatelské zážitky?

Jsou v nich zastoupeny konkrétní ulice, konkrétní místa. Vše se nějakým způsobem stalo. Pokud ne, tak alespoň v myšlenkách. Jako příklad mé práce s realitou uvádím báseň Město Kassel. V básni se objevují cyklisté, vracím v ní klíč od penzionu. Tu uličku z básně jsem navštívil, ale nikdy jsem v ní neviděl žádné cyklisty, nikdy jsem v ní žádný klíč nevracel. Jen jsem si představoval, jaké by to bylo, žít v tom penzionu.

Pořád jsem přemýšlel, jak se bude postava jmenovat. Věděl jsem, že by se měla jmenovat od A nebo od Zet, protože jsou to divná jména. Hodně jsem uvažoval nad jménem Alman, pak mne napadl Zirkt. Odkazuje k Německu, na sever.To jsem chtěl vyvážit nějakým jižním jménem. Proto Leon. Zirkt je sever a Leon jih. To jméno vystihuje atmosféru postavy, která je tak trochu zvláštní. Je to člověk bez domova. Člověk neustále na cestách.

Hotel Bristol je síť hotelů pro anglické obchodní cestující, důležitá především v meziválečném období, jsou to hotely ležící nejblíže vlakovému nádraží. Název je odvozen od města Bristol, největšího anglického přístavu. Vždy, když obchodní cestující přijeli do nějakého velkého evropského města, tak první na co narazili, byl hotel Bristol. Název knihy symbolizuje moje cestování. Někam se přijede, večer se jde do kavárny, přespí se a ráno se zase vyráží.

Jak jsem říkal před chvílí, nikdy nechci popisovat vymyšlený svět. Ve všech uličkách, o kterých píšu, jsem byl. A když do nich vtělím nějaký příběh, který se v nich nestal, tak je to příběh, který bych tam rád prožil. Chci, aby to nebylo jen o místě, ale i o pocitu, který si já nesu s sebou. Jsem vždy hodně nesen pocitem daného místa a dané chvíle.

První dvě knihy jsou velmi atypicky graficky členěné. I v názvech dochází k porušování pravidel – jednotlivá slova jsou rozsekaná – členění jde často proti významu slov. V následujících sbírkách k tomuto nedochází, grafická podoba již nehraje tak zásadní roli. Proč?

Byl jsem tehdy hodně ovlivněn experimentem a také náladou a hudebností textů, tak jsem psal, jako by to byla hudba, aby to bylo zvukomalebné. A někdy, ano, i proti smyslu slov. Tedy cit a emoce proti abstraktnosti textů.

V té době odmlčení nastává přerod i ve způsobu psaní. Do Hotelu Bristol a do Města Mons se dostávají mikropovídky, jak o nich hovoří Jaroslav Balvín ve své studii.

Iniciační text sbírek je Odjezd z města, který vnikl 8. dubna 2000. Byl jsem tenkrát tři měsíce na doktorandském pobytu ve Walesu. Měl jsem čas na přemýšlení, protože v Pontypriddu nebyl žádný doktorandský program. Tak jsem strávil tři měsíce po knihovnách, psal disertaci. Bylo to velmi klidné. Vypisoval jsem si věci o lokální ekonomice a komunitách, večer jsem chodil psát, v sobotu na výlety. A za takové situace jsem začal psát text Odjezd z města. Najednou jsem si uvědomil, že je v textu přítomen silný příběh. Bylo mi jasné, že takové texty bych chtěl psát. Je to báseň, která již není básní, ale zároveň není příběhem, nebo jen velmi useknutým a naznačeným.

Máš nějaké vysvětlení, proč se v této době přikláníš k příběhu?

V té době jsem objevil belgickou poezii, která je pro mne velmi zásadní. V belgické poezii se objevuje termín petit narratif(s). Petit se může překládat jako malý, ale taky naznačený či jemný. Tento útvar je mi blízký.Najednou se mi propojil básnický pocit chvíle s tím, že se někde něco odehrává. Nedokončenost, naznačenost mne začala bavit.

Silnou inspirací je v rámci sbírek dílo výtvarníka Edwarda Hoppera. Město Mons je vysloveně inspirováno jeho obrazem Noční ptáci. Tři osamělí lidé sedí na baru a ani jeden se nedívá druhému do tváře. Všichni mají skelné pohledy. Ten bar jsem si vybavil, když jsem pak psal Město Mons.

V roce 2004 ti vychází sbírka Hotel Bristol v nakladatelství Cherm. Jak ses k nakladatelství dostal?

V roce 2003 jsem se seznámil s Petrem Pazderou Paynem, který byl na jednom z mých čtení. Nabídl mi, že by texty vydal ve svém nakladatelství Medard. Během léta jsem vymysleli celou koncepci knihy, a pak Petra napadlo, že má známé, nakladatele Majcherovi z nakladatelství Cherm, že by bylo možné vydat knihu v koedici.

S Majcherovými jsem se seznámil osobně na konci září 2003 během čtení na smíchovské náplavce. Texty se jim velmi líbily. Poslal jsem je i redaktorovi Chermu Vladimíru Novotnému a čekalo se pak na jeho verdikt. V lednu vznikla poslední verze a na konci února 2004 kniha vyšla.

Od titulu Hotel Bristol jsi věrný Chermu...

Od roku 2004 s Chermem spolupracuji. Vydávat v Chermu byl můj sen, protože vydává knížky, které mi byly vždy velmi blízké. Zaměřují se na existenciální prózu a existencialismus je mi též blízký. Navíc se Majcherovi stali mými přáteli a souzní tak i naše spolupráce.

Proč hotel Bristol?

Petr Pazdera Payne vlastně knihu nejen vydal, ale vymyslel i název. Nabídl jsem mu několik návrhů a ani jeden se mu nezamlouval. Jednou jsme spolu seděli a já jsem vyprávěl o tom, jak fungují hotely Bristol a on povídá: „Proč by se kniha nemohla jmenovat Hotel Bristol?“

A jak fungují?

Hotel Bristol je síť hotelů pro anglické obchodní cestující, důležitá především v meziválečném období, jsou to hotely ležící nejblíže vlakovému nádraží. Název je odvozen od města Bristol, největšího anglického přístavu. Vždy, když obchodní cestující přijeli do nějakého velkého evropského města, tak první na co narazili, byl hotel Bristol. Název knihy symbolizuje moje cestování. Někam se přijede, večer se jde do kavárny, přespí se a ráno se zase vyráží.

Postava Leona Zirkta i ty stále cestujete. Lze srovnávat Josefa Straku a Leona Zirkta? Většina recenzentů hovoří o alter-egu. Jaroslav Balvín ve studii o mikropovídce uvádí Leona Zirkta jako jeden z důvodů, proč bys měl být zařazen do žánru „severočeské mikropovídky“. Balvín dokonce hovoří o ztotožnění alter-ega a autora.

Teď jde o to, co se rozumí pojmem alter-ego. Alter-ego může být také druhé já, a to není totožné. Já s úsměvem někdy říkám, že Leon Zirkt bydlí v mé oblíbené ulici Schlueterstrasse 6 v Berlíně a je to jeden z nejbližších lidí, které znám.

Ale vážně. Nenese všechny moje rysy. Něco z mých rysů má třeba také Heinrich Joten z Hotelu Bristol, člověk, který má rodinu a je také neustále na cestách. Ovšem Leon Zirkt existuje asi proto, že jsem nechtěl úplně hovořit o sobě. Chtěl jsem vytvořit postavu, která nese i určité nadosobní aspekty odpozorované od jiných lidí. Není to jen můj příběh. Leon Zirkt je příběh člověka na okraji, který je na okraji dobrovolně, který se rozhodl pro tento způsob života. Patří rozhodně mezi velmi malou menšinu. Je to takový novodobý Ahasver. Je to člověk hledající svůj domov. Hledající zakotvení. A přesto, že si je sám sebou jistý, domov nenachází.

Když jsme rozebrali původ názvu hotel Bristol, nelze se nezeptat, co je pro tebe město Mons?

Město Mons je belgické město poblíž francouzských hranic, prý velice hezké. Nikdy jsem tam nebyl. Proto jsem knihu takto pojmenoval. Mons je uprostřed západní Evropy, ke které se ve svých textech vztahuji. Leží v Belgii, která je pro mne důležitá, i svou literaturou. Navíc třeba nizozemský název pro Mons je Bergen, tedy město v dalekém Norsku, dole u Barcelony je Montserrat. Mons v obměnách se tak objevuje napříč Evropou. Je to město, které je nepoznané, ale je všudypřítomné na mapě Evropy.

Město Mons jsi nikdy nenavštívil, byl jsi v hotelu Bristol někdy ubytovaný?

Nene. Hotely Bristol dnes patří do zcela jiné cenové kategorie. Ubytování v hotelu Bristol vyjde na 2–4 tisíce korun za noc. Ale předobrazem hotelu Bristol z názvu knihy je můj oblíbený Hotel Jarry v Paříži, kde mají krásný pokoj. Staré dřevěné schodiště, které vrže, a po kterém se musí vystoupat až do pátého patra.

Vrátím se ještě přímo ke sbírkám. Jakým způsobem byly vybírány texty do Hotelu Bristol a Města Mons? Dobou vzniku se totiž překrývají. Hotel Bristol obsahuje texty z let 1999–2003 a Město Mons z let 2001–2004. A i recenzenti se shodují, že se jedná o knihy vesměs podobné.

V době, kdy jsem knihy psal, vzniklo textů víc. Do Hotelu Bristol jsem se snažil dát kratší básnické texty. Město Mons je prozaičtější. Hotel Bristol je více o cestování, Město Mons je ovlivněno malbou. Je tam třeba inspirace Cézannem, ale de facto má pravdu třeba Jaroslav Balvín, který říká, že Město Mons je bratrancem Hotelu Bristol. Hotel Bristol jsem dopsal v roce 2003 a Město Mons někdy v polovině toku 2005, takže mezi vznikem obou knih jsou skoro dva roky.

Pokračování rozhovoru najdete v říjnovém čísle

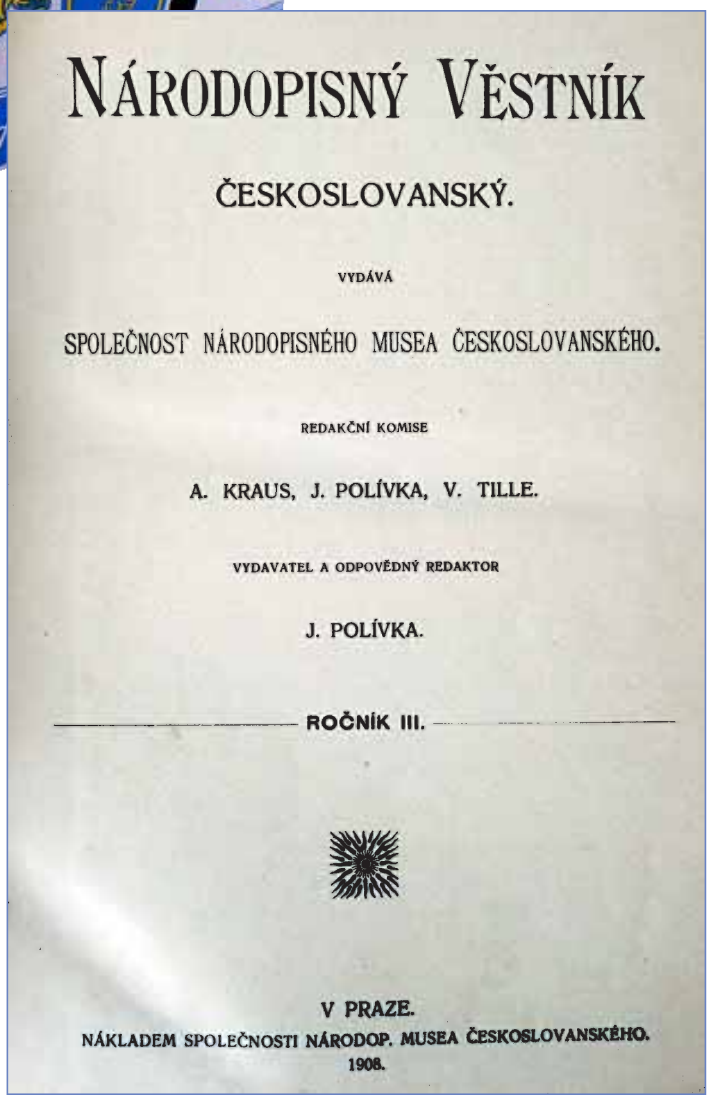
Rozhovor s Josefem Strakou vedl

Tomáš Čada

Z antikvariátních banánovek

Česky Národopisný věstník československý bezprostředně navázal roku 1906 na časopisy Národopisný sborník československý a Věstník Národopisného muzea československého. Hlavním cílem bylo vedle průběžného informování o činnosti Národopisného muzea a Společnosti přinášet zásadní studie o lidové kultuře, pozornost byla věnována rovněž recenzím a přehledům soudobé národopisné literatury. Vedením věstníku byl pověřen PhDr. Jiří Polívka, který jej redigoval až do roku 1931. Po Polívkově úmrtí začal věstník vycházet nepravidelně, až bylo nakonec vydávání zastaveno.

NÁRODOPISNÝ VĚSTNÍK

ČESKOSLOVANSKÝ.

VYDÁVÁ

SPOLEČNOST NÁRODOPISNÉHO MUSEA ČESKOSLOVANSKÉHO.

REDAKČNÍ KOMISE

A. KRAUS, J. POLÍVKA, V. TILLE.

VYDAVATEL A ODPOVĚDNÝ REDAKTOR

J. POLÍVKA.

ROČNÍK III.

V PRAZE.
NÁKLADEM SPOLEČNOSTI NÁRODOP. MUSEA ČESKOSLOVANSKÉHO.
1908.

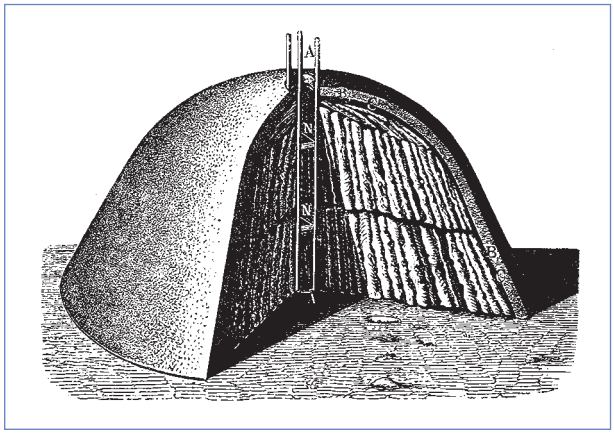
Národopisný věstník československý

Po válce se podařilo věstník obnovit, v roce 1953 byl ale opět zrušen. Další pokus o obnovení se uskutečnil v letech 1966–1974. Definitivní znovuvzkříšení nastalo přičiněním České národopisné společnosti v roce 1984, od roku 1993 vychází pod názvem Národopisný věstník.

Jiří Polívka se narodil 5. 3. 1853 v rakouském Ennsu, zemřel 21. 3. 1933 v Praze. Profesor slovanské filologie na Univerzitě Karlově, literární historik a folklorista. Katalog Národní knihovny mu připisuje 152 položek, z nich jmenujme alespoň dvě nejvýznačnější, pětisvazkový Súpis slovenských rozprávok (vyd. 1923–1931) a Slovanské pohádky (1932).

Milíř na Černokostelecku

V nepatrném zbytku udržuje se ještě do dneška v okrsku černokosteleckých lesů pálení dřevěného uhlí v milířích. Ale proslavené černé lesy, od nichž Kostelec svůj přídomek obdržel, mizí očividně, hlavně bukové a jedlové, a s nimi ustupuje i milíř. Pouze u dvou vesnic: Zvánově a Voděrad, pošta Ondrejov, pálí se ještě pravidelně. I v obcích, jež vznikly vlastně z tábořišť uhlířských, jako Habr a vesnice směrem ? Uhlířským Janovicům, žije již jen tradice a několik lokálních názvů. Původně stěhovali se uhlíři na místa, kde dříví bylo pokáceno, nyní dováží se dříví ? milíři, místu, jež je pevně ohrazeno, proti větru chráněno a blízko za obcí leží. U Zvánovic pálí ve 2–3 milířích, u Voděrad pouze, a to občasně jen, v jediném malém, který pravděpodobně se svým majitelem i zanikne. Uhlířství bylo a jest dosud v rodinách dědičné; pracují zcela primitivně nehledíce si vůbec vedlejších produktů, jako dehtu a p., jež bez užitku se ztrácejí. Nějakého zdokonalení ve výrobě vůbec nepamatují. k pálení užívá se dříví měkkého i tvrdého. Z měkkých dřev jsou to hlavně: borovice, smrk a jedle, z tvrdých buk a dub; jiného stromoví v okolí ve značnější míře není. Dříví užívá se, jak bylo z pasek z metrů přivezeno s korou, pouze hrubé špalky jsou na polovinu rozštípány. Délka dřeva měkkého obnáší 80 cm, tvrdého asi 60 cm. Kupují je

Stavba vlastního milíře ze 14 m³ dříví trvá asi 4 hodiny. Staví se ale také milíře z 5 m³ i z 20 m³ dříví. Pod milířem musí prý být měkká mazná hlína, na skale by „to moc prúdilo“ a milíř by shořel. Následkem toho nedocílí se žádných vedlejších zplodin suché destilace, veškerý dehet pohltí země, kterou občas vykopávají a podomácku jí topí.

z knížecích lesů Lichtenštejnských prostřednictvím lesního úřadu. Milíř, tak zove se i místo, na němž se pálí i vlastní hromada dříví k pálení, leží u Zvánovic vedle silnice do Voděrad pod mírným úvalem od západu chráněn lesem. Kol dokola obehnán je kruhovitě hradbou zásobního dříví (průměr kruhu uvnitř 7 m) do výše 2,50 m narovnaného. Na straně proti západu (větrno) je hradba dvojitá. Vchod je pouze 1,20 m široký a před zapálením hradí se prkny, košatinou neb chvojí. Stavba vlastního milíře ze 14 m³ dříví trvá asi 4 hodiny. Staví se ale také milíře z 5 m³ i z 20 m³ dříví. Pod milířem musí prý být měkká mazná hlína, na skale by „to moc prúdilo“ a milíř by shořel. Následkem toho nedocílí se žádných vedlejších zplodin suché destilace, veškerý dehet pohltí země, kterou občas vykopávají a podomácku jí topí. Vlastní stavba postupuje následovně: Dříví naházejí přes hradbu a rozhodí je co nejblíže k obvodu kruhu. Je dvojí: kulaté tzv. „ramlíky“ a štípané „štěpiny“. Do prostřed kruhu vrazí se tenká asi 2,50 m. dlouhá tyčka tzv. „tyk“. Několik „štěpin“ rozštípe se na tenko skoro na hrubé třísky, které se kolem „tyku“ kolmo opatrně soustředně o tyk a o sebe navzájem opírají. To proto, aby oheň lépe a z vnitřku chytil. Tyto drobné štěpiny dávají se asi v průměru 1 m. při zemi, dále přistavují již hrubší „štěpiny“ i „ramlíky“, stále do většího soustředného kruhu, pevně k sobě a stále šikměji, ležatěji tak, že svrchní konce tvoří šikmou plochu, ke středu tyku mírně vyvršenou, na kterou nastaví se druhá vrstva

čili „les“, obdobným způsobem, s tenkými štěpinami nejblíže k „tyku“. Dále dávají se však do druhého „lesa“ dřeva nejsilnější. Pálí-li se měkké dřevo staví se „lesy“ dva, z tvrdého, jež je kratší o 20 cm., staví „lesy“ tři. Při 14 m³ měkkého dříví je spodní kruhový průměr asi 5 m. Na povrch dávají opět dřeva tenčí a hledí k tomu, aby celek byl pokud možno zaplněn a hezky oblého homolovitého tvaru. Po té se „tyk“ poněkud povytáhne a sekerou se dříví zatluče, aby co nejtěsněji k sobě přilehlo. Štěrbiny u spoda vzniklé vyplní se tenkými štěpinami. Tím je vlastní milíř hotov. Zbývá ještě zasypati jej vlhkým mourem a prachem uhelným ze zbytků starších pálení. Aby drobný mour mezi dříví nezapadal, pokryje se milíř kolem dokola nej níže při zemi smrkovou chvojí asi do 50 cm. vysoko; až k vrcholu pak v létě mechem s travou, který vytrhávají ze smrkových kultur, aby stromky nedusil, a v zimě slamou. Na to nahází se dřevěným „kopáčem“ mour, který byl přihrabán kolem k samé hradbě, a hřbetem hrábí se pěkně urovná a přitlačí. Vyčnívající dole chvoj se železným rýčem useká, aby se při hrabání nevytahovala a oheň k posledu po ní předčasně nevyšlehnul. Pak přistaví žebřík, vytáhnou úplně „tyk“ a otvor tím vzniklý zaplní nepříliš pevně štěpinkami. Nejvýše hodí se několik „plňků“. To jsou kusy hrubých štěpin na čtyřikrát přepilovaných, tedy asi 20 cm. dlouhých, a pak nadrobno rozštípaných. Na ty položí se kousky vyschlé kůry, dřevěného uhlí a suché slámy, a milíř se v tom místě podpálí. Oheň postupuje po drobných štěpinách středem dovnitř. Dvě hodiny po zapálení se nahoře milíř znovu odkryje a místo shořelých štěpin nasypou se nové „plňky“. To děje se znovu za nové 3 hodiny, za 4 hodiny, za 5 hodin a konečně za 6 hodin. Milíř hoří a je hlídán pět dní a čtyři noci. Oheň nesmí nikde zprudka vyrazit, ale aby úplně snad nevyhasnul, pomáhá se mu maličkými otvory, jež se dle potřeby otvírají nebo ucpávají. Dle těch pozná se též, jak daleko pálení postoupilo. Táhne-li z otvoru kouř modrý, je už oheň tak daleko, jde-li plavý, nikoliv. Když milíř dohořívá, odhrabe se asi 20 cm. vysoko zdola mour, oheň vyšlehne a zalije se. Po té odhrabe se i ostatní mour a uhlí se vyndá, což slove „vyhrabování“. Co je žhavé, zalije se, ostatní uhlí rozloží se k vychladnutí. Nářadí uhlířské je sporé: Žebřík, konev, staré necky, sekera, pila, hrábě, koš, lopáč a háček na tyči k strhování chvoje s vysokých smrků. Zvyklostí a pověr neznají, „uhlíř se ničeho nebojí, to není jako mlynář“. Z jednoho milíře: ze 14 m³ měkkého dříví získá se asi 18–22 metráků uhlí, metrák průměrně v ceně 8 K. Výdělek je čím dál skrovnější, ježto dříví značně přidražuje. Hlavními odběrateli jsou cukrovary v Cerhenicích, Českém Brodě, Čakovicích, Uhříněvsi, Labském Kostelci atd. vedle slévárен v Bubnech a j. poblíže Prahy. Ježto sami za obchodem jezdí, pálí se zpravidla v intervalech dlouhých dle toho, jak brzy zboží odbudou. Ve Zvánovicích pálí nyní Václav Pác a Jan Springi.

Připravil

Michal Šanda

Aby drobný mour mezi dříví nezapadal, pokryje se milíř kolem dokola nej níže při zemi smrkovou chvojí asi do 50 cm. vysoko; až k vrcholu pak v létě mechem s travou, který vytrhávají ze smrkových kultur, aby stromky nedusil, a v zimě slamou. Na to nahází se dřevěným „kopáčem“ mour, který byl přihrabán kolem k samé hradbě, a hřbetem hrábí se pěkně urovná a přitlačí. Vyčnívající dole chvoj se železným rýčem useká, aby se při hrabání nevytahovala a oheň k posledu po ní předčasně nevyšlehnul. Pak přistaví žebřík, vytáhnou úplně „tyk“ a otvor tím vzniklý zaplní nepříliš pevně štěpinkami. Nejvýše hodí se několik „plňků“. To jsou kusy hrubých štěpin na čtyřikrát přepilovaných, tedy asi 20 cm.

Přeš ky

Rozmarná nesmrtelnost

Poznámky o humoru III

Probíraje se tuzemskými knihami, ověnčenými v posledních letech literárními cenami, zjišťuji, že jde vesměs o díla vážná, závažná a ušlechtilá. Historické pohromy, lidské tragédie, existenciální záškuby zmučených duší. Knihu lehkovážnější, neřku-li humoristickou abys mezi nimi pohledal.

A přece nás historie učí, že z autorova odkazu často nakonec přežije právě dílo zdánlivě okrajové, „malé“, s výrazným nábojem humoru. Z radikálních prozaických experimentů Vladislava Vančury zůstala nakonec nejživější drobná humoreska *Rozmarné léto*. Z košatého odkazu Karla Poláčka přetrvalo úsměvné, posmrtně vydané vyprávění *Bylo nás pět* – pokud tedy nevezmeme na milost ještě *Muže v offsidu*, podobně jako v případě Eduarda Basse *Klapzubovu jedenáctku*. Po Svatopluku Čechovi tu zbyly satirické broučkiády, po Karlu Čapkovi detektivní P*ovídky z jedné a druhé kapsy*, ne-li pouze *Dášeňka*. Řeč je o skutečném čtenářském zájmu, nikoli o povinné školní četbě.

A tak bychom mohli pokračovat dále. Z ambiciózní dramatické tvorby Jaroslava Vrchlického se dodnes hraje především veselá hříčka *Noc na Karlštejně*. Olbřímí historické dílo profesora Aloise Jiráska se časem scvrklo na pohádkovou féerii *Lucerna*, zatímco Jiráskovu nezdárnému žáku Jaroslavu Haškovi zajistil nesmrtelnost gigantický humoristický román o pucflekovi prohlášeném za blba. Literatura je totiž to poslední místo, kde by platila světská spravedlnost, zásluhy či vůle autorova. Božena Němcová si prý mnohem víc než svého evergreenu o stařence ze Starého bělidla cenila románu *Pohorská vesnice*, po němž dnes s prominutím neštěkne pes.

Co zůstane po mágovi moderní literatury Bohumilu Hrabalovi, je otázkou. Přejme mu, aby to nebyly jen filmem proslavené *Slavnosti sněženek*, ale alespoň groteskní koláž *Taneční hodiny pro starší a pokročilé*, kde strýc Pepin říká: „...to je to, zpříjemnit národu volnej čas, tak jak to chtěl i Dvořák, řeznickej tovaryš, ale národ zatím nejradši chlastá a dává si zahrát Humoresku...“ Bylo by jistě smutné, kdyby z tvorby Josefa Škvoreckého nakonec zůstal jen svazeček žertovných text-appealů *Ze života lepší společnosti*. Ovšem právě o nich tento moudrý muž kdysi poznamenal: „Vytýkali mi, že se nemám snižovat k takovéto mrňavé formě, k žánru efemérnímu a nevážnému. Já ale píšu proto, že mě to baví, ne proto, abych se stal velkým spisovatelem.“

Občas dojde v historii i k opačnému pohybu – a z humoristova odkazu přežije opus vážný, pochmurný. Stalo se to například básníkovi T. R. Fieldovi. Z gejzírů jeho jiskřivých slovních klauniád se nakonec v obecném povědomí dochovala jen teskná dumka *Mým domovem tichá je putyka* s verši jako „dům

Havlův guláš

Nadrobno nakrájený uzený bůček prudce škvařte, až zbudou jen hnědé škvarky. Přidejte kilo nakrájené cibule a míchejte, než zesklovatí. Pak přidejte kilo pokrájené hovězí kližky, chvíli jen míchejte, poté podlévejte červeným vínem a vařte doměkka. Před koncem varu vhoďte nakrájenou chlebovou kůrku a uzenou klobásu, nastrouhaný brambor a zahustěte lžičkou hladké mouky.

Současně na pánvi rozpalte olej, do něj vsypte nastrouhanou mrkev, petržel a celer. Nechte osmahnout, přidejte sůl, sladkou papriku, pálivou papričku, rozdrcený pepř a jalovec, majoránku, zelené bylinky, polévkovou lžíci rybízového džemu, nastrouhanou citronovou kůru, lžičku kečupu. Chvíli smažte a rázně míchejte. Hotovou směs vmíchejte do guláše.

Po vychladnutí přidejte jednu ušlehanou šlehačku a hotové jídlo nechte den odpočinout. Jako příloha postačí chléb.

zeje jak hrobová jáma“ či „sám nad sebou pláču“. Koneckonců, i Karel Kryl, od počátku autor mnoha humorných popěvků, byl pasován na národního tragéda zejména tím, že na jeho nejslavnější a dlouhá léta jedinou desku *Bratříčku, zavírej vrátka* vybral hudební dramaturg pouze zpěvákův vážný, patetický repertoár.

Ale zpět k malým dílům, která přežívají. Ve většině případů nejde o estetická nedopatření, potměšilý žert dějin literatury či o laciný populár, co se líbí masám. Jde o klenoty, jež přetrvaly právem. Hrabalovy *Taneční hodiny* jsou knihou, která zemdlelému dodá chuť zase žít. Není dojemnější grotesky než Poláčkovo *Bylo nás pět*, psané v předvečer autorova transportu do koncentráku. A *Rozmarné léto*? Toť skvost, kvůli němuž stojí za to naučit se česky. Nejpádnější argument proti germanizaci Čechů, jaký jsme kdy od obrození měli.

Někdy si říkám, co asi přežije z díla takového Václava Havla? Tedy z toho literárního. Podle mě to bude nejspíš hra *Audience* plná plebejského humoru. Ale možná ani ta ne. Možná přežije jen autorův drobný text uveřejněný v novinách na začátku 90. let. Nejde ani o esej, ani glosu či komentář, nýbrž o recept. Recept na guláš. Návod na dílo z hovězí kližky, uzeného bůčku, cibule, klobásy, šlehačky a červeného vína.

Havlův guláš si děláme doma vždycky na Silvestra. Je famózní. Minimálně jednou za rok si tak na Václava Havla vzpomeneme a s námi celá řada sousedů, kteří pod průhlednými záminkami přicházejí tuto mistrovskou lahůdku také okusit. Kdyby po sobě tento pán, říkáme se lžící v puse, nezanechal nic jiného, i to by bohatě stačilo. Cos dal, člověče, národu? Guláš. Guláš a svobodu. Tváří v tvář Havlovým absurdním dramatům nepovažuji toto tvrzení za nijak urážející. Spíše příznačné. Stejně jako že z Havlova antipoda, autora *Modré, nikoli zelené planety* a desítek dalších rozličných spisů, přežije jedno pitomé ukradené pero. To není mediální banalita, ani krutost dějin. To je naprosto přesná metafora. A velká pravda humoru, jehož význam stále ještě nedokážeme docenit. Neboť jak praví Michail Bachtin: „Některé velmi podstatné stránky světa jsou dostupné jen smíchu…“

Jan Nejedlý

Ve zkrácené podobě vyšel text v květnu 2013 v Salonu Práva.

Není dojemnější grotesky než Poláčkovo Bylo nás pět, psané v předvečer autorova transportu do koncentráku. A Rozmarné léto? Toť skvost, kvůli němuž stojí za to naučit se česky. Nejpádnější argument proti germanizaci Čechů, jaký jsme kdy od obrození měli.

Z deníku Jana F.

Jan F. není nikdo a je všichni. Z proudu jeho myšlenek je třeba vybírat, teprve tak formujete jeho osobnost. Podle našeho výběru z jeho deníků se zdá, že je to novinář středního věku s velkou rodinou, pravicově liberálního smýšlení a sklonem k ostrým formulacím a černému humoru.

24. června: Sedím v pendolinu. Cesta mě stála o stovku méně než loni a skoro polovinu toho, co mě stála před pár lety, než vyjel konkurenční Regiojet. Stevard mi dal zdarma vodu a denní tisk. Ačkoli jedu v běžné 2. třídě, kde to ještě loni nešlo, zapojil jsem notebook do elektrické zásuvky vedle sedadla a připojil se zdarma k wifi. Hnusný kapitalismus, ve kterém je všechno stále horší a horší.

25. června: Dnes jsem ocenil titulek „Nechci žít v zemi, kde každý odposlouchává každého“, pak jsem ovšem zjistil, že jeho autorem je člověk, který kdysi zveřejnil v bulvárním deníku Aha fotky nahé Jiřiny Bohdalové.

26. června: Nejpodezřelejší jsou dneska ty lidi, který nikdo neodposlouchává.

27. června: Proč nikoho nezajímá, co se děje v Turecku? Protože se to děje v Turecku.

28. června: Doplatky za sádru, poplatek za recept a podobné „hrůzy“ umožňují, abychom měli všichni rovný přístup k opravdové a nezbytné léčbě. Protože jakékoli zdroje jsou v principu omezené, tak šetření a připlácení za drobnosti umožňuje, že ve fakultních nemocnicích leží se špičkovou péči bezdomovci s omrzlými prsty, že srdce operujeme každému bez ohledu na zaplacené pojištění, že se na dialýzu i léčbu rakoviny dostane každý. Hlava mi nebere, že chce někdo paralen zdarma, a pak sbírky na operace dětí s leukémií, protože už „nejsou peníze“.

29. června: Při sledování jednoho z Jurských parků jsem si opět uvědomil, kolik epizodních postav hyne díky naprostému diletantismu a iracionalitě hlavních postav, kterým je ovšem dáno přežít. Odpovídá to ovšem našemu vnímání světa – jsme ty hlavní postavy toho filmu, co se kolem nás točí a v našem scénáři tudíž přežijeme všechno; jen ti blbci okolo nás nějak odpadávají. Tragédie je tragédií, pokud hyne hlavní postava (nebo aspoň pes, který je všemi scénáristy taky nadmíru chráněn), tisíce lidí kolem, co padají jako hrušky, to nezachrání.

30. června: Žena mi ukázala článek o tom, že rychlost ejakulátu je 45 km/h. Upozornil jsem ji, že bydlíme v obytné zóně rychlosti omezenou na 30 km/h.

15. července: Přechod z dovolené do zaměstnání je náročný. Zdá se mi, že za otevřeným oknem slyším ovčí zvonce…

16. července: Prokrastinovo lože.

17. července: Přes všechno negativní, co zatím přineslo dění okolo pádu vlády a ná-

sledných událostí, je tu jedno pozitivum. Na Jadranu nikoho nenapadl žralok. České učitelky si zhluboka oddechly…

18. července: Ve svých sedmnácti měsících má Alenka pas a v něm první africké vízum. Kryštof byl v pěti letech už dvakrát letadlem u moře. Já letěl letadlem poprvé v pětadvaceti a na pláži byl prvně ve dvaceti sedmi. Něco mi říká, že dnešní děti budou za životní standard považovat něco jiného než my.

19. července: Česká republika je ve vleklé politické krizi, vládnout si nárokují lidé, které nikdo nevolil, prezident vystřízliví leda tak během zimního spánku, očekávaný vítěz voleb se rozpadá na prvočísla, ministr financí čaruje s milióny, na severu Moravy bude za chvíli vyšší nezaměstnanost než ve Španělsku. To ale nebrání tomu, aby hybateli české společnosti byli Rychtář, Macura, Džambulka a nekonečná řada cucíků.

20. července: Na rodinné oslavě 90let mé babičky jsem při neplánované politické debatě, kterým se v poslední době snažím vyhýbat v reálném i virtuálním světě, protože ta záplava repetetivní blbosti napříč vyznavači idejí a model z „celé šíře politického spektra“ se nedá snést, zjistil, že právní povědomí v ČR vypadá asi takto:

1) Presumpce neviny je odporný přežitek, protože stejně všichni vědí „jak to bylo“. Důkazů často netřeba, zásada „in dubio pro reo“ je anticko-buržoazní skopičina. V pochybnostech rovnou na odplatu.

2) Vazba je (ještě humánní) způsob, jak nějakého moc si vyskakujícího panáčka zkrotit, aby se pořádně a bez okolků u soudu sám ze svých hříchů vyznal a nevrhl si nejvyšší možný trest.

3) „Obyčejný člověk“ se na dlouho dobu do vazby stejně nedostane. Různé mocenské kliky si dnes jen vyřizují své účty a není důvod, proč by si pár lidí nemohlo ve vazbě trochu posedět.

4) Korupci je třeba vymýtit tak, že přijdou „asi nějací noví komunisti“. Upřesněno tak, že stačí kdokoli, kdo bude uječený autokrat, co se nenechá omezovat nějakými právnickými serepetičkami a stávající bordel z Augiášova politického chléva za chvíli vymete. A když padne chlév, ať padne klidně i demokracie.

S milou tezí, že „právo je jen nástrojem pro uplatnění ideologie komunistické/nacistické/jiné autokratické vlády“ by asi mnoho lidí v ČR souhlasilo, protože si za tím představí razantní „zatočení s korupcí a se zločinností“. O míře korupce v totalitních režimech se nepíše, tedy eo ipso v nich žádná korupce nebyla a nebude. Co oči hltače (polo) bulvárních zpráv nevidí, to jeho smysl pro spravedlnost nebolí.

5) Tělo Immanuela Kanta ve svém rovu asi zase opisovalo roztodivné trajektorie, protože došlo na oblíbený argument „co když přejedou (zrovna tvoje) dítě a toho člověka pustí“. S tím, že impulzivní řešení individuálních tragických osobních případů se nemohou stát závazným a všeobecným modelem jednání, na nikoho z lidu nechoďte. Soudce Lynč je na dnešní humánní dobu asi moc, ale soudce „Dávám ti doživotí a trochu toho mučení z vůle obyčejného lidu“ by byl v přímé demokracii kooptován na čelní místo v justici velmi rychle a nový Výbor pro veřejné blaho (a rehabilitaci i docenění historického významu gilotiny) by na sebe nenechal dlouho čekat.

6) Když Janouškovi nezabaví po nehodě řidičák, je to důkaz, že policie je zkorumpovaná. Když se přeskupí síly v justici a Janoušek je obviněn z vraždy, je to divadlo pro ulici, protože se mu stejně nikdy nic nedokáže. Viz bod 3. To je ta pravá neprůstřelná občanská dialektika, které do světonázoru „ti nahoře a ti, co mají prachy, jsou nedotknutelné svině“ vtáhne jak černá díra všechna fakta a jako milosrdná svěrací ideová kazajka obejme všechny přípustné a jediné správné interpretace.

S milou tezí, že „právo je jen nástrojem pro uplatnění ideologie komunistické/nacistické/jiné autokratické vlády“ by asi mnoho lidí v ČR souhlasilo, protože si za tím představí razantní „zatočení s korupcí a se zločinností“. O míře korupce v totalitních režimech se nepíše, tedy eo ipso v nich žádná korupce nebyla a nebude. Co oči hltače (polo) bulvárních zpráv nevidí, to jeho smysl pro spravedlnost nebolí.

Když Janouškovi nezabaví po nehodě řidičák, je to důkaz, že policie je zkorumpovaná. Když se přeskupí síly v justici a Janoušek je obviněn z vraždy, je to divadlo pro ulici, protože se mu stejně nikdy nic nedokáže. Viz bod 3. To je ta pravá neprůstřelná občanská dialektika, které do světonázoru „ti nahoře a ti, co mají prachy, jsou nedotknutelné svině“ vtáhne jak černá díra všechna fakta a jako milosrdná svěrací ideová kazajka obejme všechny přípustné a jediné správné interpretace.

21. července: Když je člověk nemocný, vždycky doporučují klid na lůžku. Já jsem také nemocný, ale klid na lůžku, zdá se, na obezitu nefunguje

22. července: „Porod britského následníka trůnu má vést Marcus Setchell, bývalý gynekolog královny Alžběty II.“ Ten tedy monarchii pozoruje z unikátního úhlu!

25. července: Kdosi mi vyprávěl historku (možná spíš legendu) o tom jak Ivan M. Jirous vyrazil kdysi dávno s kamarádem do kina na Čelisti. V momentě, kdy Robert Shaw sklouzne po palubě lodi žralokovi do tlamy, prý povstal a začal řvát na celý sál: „A takhle nás všechny žere ta bestie bolševická!“

2. srpna: Ne všechno, co člověka baví, je zábava. Jen kdyby to byl někdo schopen vysvětlit mé ženě…

3. srpna: Klausovi vyšetřují jeho aminu, Nečasovi jeho animu.

6. srpna: Kupoval jsem si dnes v metru s Kraštofem lístek, když přišla postarší bezdomovkyně a kontrolovala, jestli v automatu někdo nezapomněl drobný. Dal jsem ji dvacku, načež se na mě podívala takovým účastným pohledem a prohlásila: „Tolik mě nemůžete dávat, dyť máte dítě. Já vám to rozměním.“ A vrátila mi pětku.

12. srpna: Kdyby mi před listopadem 1989 někdo z tehdejších mocných oznámil, že Vladimír Remek se jednou stane velvyslancem v Moskvě, vůbec bych se nedivil. No a můj pocit byl správný!

13. srpna: „Chceme užitečnou a smysluplnou práci ve stabilní firmě, za kterou dostaneme dobře zaplaceno. Taková očekávání mají od prvního zaměstnání studenti brněnských vysokých škol. Vyplývá to z výzkumu společnosti Aiesec, jehož výsledky má Brněnský deník Rovnost k dispozici.“ – Ještě že jsou tyhle výzkumy. Já myslel, že budou chtít blbě placenou, nestabilní práci beze smyslu.

15. srpna: Kontextová reklama na internetu mě vždycky dostane. Třeba když u článku o potlačení demonstrací v Egyptě se najednou objeví alza.cz – masakr cen.

16. srpna: Je mi líto Prague Pride. Dělat festival demonstrující za práva neheterosexuálních menšin a nemít odpůrce musí být děsně deprimující.

„Hele, my jsme homosexuálové!“
„Jojo.“
„A děláme průvod!“
„Tak fajn.“
„Homosexuálové! Průvod! Děláme.“
„Jojo, šikulky.“
„A jsme polonazí!“
„Tak ať nenastydnete.“

18. srpna: Na TV Barrandov štěbetá hlasatelka: „Jak si asi povede tajemník Josef Pláteník? A hned poté si počkejte na Radka Johna.“ Současný stav země v masoxové kostce.

19. srpna:
– Tati, já se nudím.
– Tak si procvičíme násobilku, jdeš za pár dní do školy (chvili procvičujeme).
– Hm, ta násobilka je ještě větší nuda, než když se nudím.

Aleně Blažejovské, Miloši Čermákovi, Davidu Drábkovi, Karlu Dvořákovi, Sašovi Gr., Davídkovi Grudlovi, Ivo Hegerovi, Jakubu Horákovi, Janu Jandourkovi, Viktoru Janišovi, Petru Kamberskému, Tomáši Kolocovi, Eugenu Kuklovi, Ondřeji Nezbedovi, Jakubu Nykosovi Ouhrabkovi, Jiřímu Padevětovi, Vilému Bigvilikovi Rubešovi, Tomáši Sazimovi, René Steinovi, Ondřeji Štindlovi, Olze Path Štiplové, Štefanu Švecovi, Saše Uhlové, Martinu Vokurkovi

Česky Zpráva dne!

Had se plazil ulicí. Chytili ho strážníci

Mládě exotické užovky černé čtyřpruhé se včera v noci plazilo ulicí Jugoslávských partyzánů v Dejvicích. Odchytová služba městské policie hada odchytila a převezla do útulku v Dolních Měcholupech.

(kh)

Had se plazil ulicí
Chytili ho strážníci.
Dvanáct se jich vrhlo na zem
Za tím nebezpečným plazem.
Na Jugoslávských partyzánů
Čapli ho v tu ránu.

Jo, hrdinní strážníci
Ti jsou v Dejvicích!

Mělo hádě trochu pech
Teď bručí v Měcholupech.

(mš)

Pěsky

Vysypané

Po bezmála čtvrtstoletí od sametové revoluce se na dně šuplat kancelářských stolů stále ještě najdou kuriozity upomínající na minulý režim. Tehdejší praxe byla taková, že na každého významnějšího umělce měli na ministerstvu kultury České socialistické republiky připravený nekrolog. Přetiskujeme tu nekrology na tanečníka Vlastimila Harapese a herečku Janu Hlaváčovou; oba jsou, zaplať pán bůh, čiperní dodnes. Kulaté ministerské razítko se nám sehnat nepodařilo, proto to zpečeťme alespoň smajlíkem

(mš)

Široká veřejnost ocenila jeho umění v několikanásobném udělení ceny ČST Zlatá rolnička.

Za vynikající uměleckou a společensky angažovanou činnost byl Vlastimilu Harapesovi udělen titul zasloužilý umělec (1976) a v roce 1989 se mu dostalo pocty nejvyšší - byl prohlášen národním umělcem.

V osobě Vlastimila Harapese odešel umělec vzácného talentu, tanečník, který se za svého života stal legendou. Jeho jméno bude navždy zapsáno do historie československého baletního umění a socialistické kultury .

Čest jeho památce !

Svaz českých dramatických umělců
Národní divadlo v Praze
oznamují,že dne .....zemřel ve věku .....let
národní umělec
Vlastimil H a r a p e s

Odchodem Vlastimila Harapese ztrácí československá kultura vynikajícího umělce, talentovaného tanečníka,vzácného člověka, který celou svou uměleckou činností významně přispěl k obohacení našeho socialistického umění.

Vlastimil Harapes se narodil 24.7.1946 v Chomutově. Jeho uměleckou a životní dráhu formovala studia na pražské konzervatoři,stáž v Leningradu, sólové role na jevišti Národního divadla v Praze i mnoha scénách v zahraničí, herecká práce pro film a televizi,v neposlední řadě odpovědná funkce šéfa baletu Laterny magiky. Byl to především balet,který byl podstatou jeho uměleckého života,umění, kterému přinesl Vlastimil Harapes osobité kouzlo zjevu, tváře a postavy, projevu, v němž vždy dominovala technická dokonalost,elegance,strhující výraz s promyšleným ideovým vyzněním. Jeho velká technická dispozice vždy umožňovala po celou dobu jeho činnosti zvládat vedle klasického repertoáru stejně hodnotně i úkoly v baletech moderních.

Od roku 1971 působil Vlastimil Harapes jako sólista baletu Národního divadla,kde vytvořil řadu velkých rolí baletního repertoáru. K vynikajícím interpretacím patřilo jeho ztvárnění postavy Alberta v Giselle,Prince v Labutím jezeru, titulní postava Spartaka, Merkucia i Romea,z posledních pak Macbetha a na scéně Laterny magiky Odyssea.

Vlastimil Harapes byl jednou z našich největších tanečních osobností ,jeho umění bylo zářným příkladem a vzorem pro celou generaci našich tanečních umělců. Šířil slávu naší taneční kultury po celém světě a dokázal pro baletní umění nadchnout nejširší divácké vrstvy. Stal se slavným i díky rolím v hraných filmech a televizních inscenacích.

ministerské šuple

a pro svůj tvárný měkký alt i v rozhlase a při interpretaci šansonů. Své profesionální zkušenosti spolu s pedagogickým talentem využila také jako pedagog herectví na AMU. Hlubokou lidskostí, citlivostí výpovědi o nitru ztělesňované hrdinky, citovostí, zvláštní bezprostředností i svým podmanivým zjevem se zapsala do srdcí diváků jako jedna z našich nejoblíbenějších hereček. Za humanisticky přesvědčivé, sdělné, výsostně realistické herecké mistrovství jí byl roku 1985 udělen čestný titul zasloužilá umělkyně a roku 1988 byla prohlášena národní umělkyní.

Jméno národní umělkyně Jany Hlaváčové bude navždy zapsáno do dějin československého socialistického dramatického umění jako jedné z jeho nejvýraznějších osobností.

Ministerstvo kultury ČSR a Národní divadlo v Praze oznamují, že dne ..... 19.. zemřela ve věku .. let národní umělkyně Jana H l a v á č o v á . Jejím odchodem ztrácí československá kultura jednu z nejvýraznějších osobností našeho divadelního života a čelnou představitelku socialistického umění.

Jana Hlaváčová se narodila 26. března 1938 v Praze. Po absolutoriu herectví na divadelní fakultě pražské AMU roku 1960 nastoupila své první angažmá v Divadle J.K.Tyla v Plzni, odkud přešla roku 1965 přímo do Národního divadla v Praze. Tomu zůstala pak po celý další umělecký život věrná. Na svůj výrazný talent upozornila již v absolventských představeních v Disku. Ještě jako posluchačka posledního ročníku DAMU hrála s velice příznivým ohlasem ve filmu a za svého plzeňského působení také úspěšně hostovala v tehdejším Divadle čs. armády. Zpočátku byla ideální představitelkou současných mladých dívek, navenek trochu neodpovědných, ale vnitřně čistých, milujících bytostí. Již na plzeňské scéně se však jasně projevovaly charakteristické rysy jejího herectví, které v době její umělecké zralosti znamenaly vzácné kvality: bezpečná profesionalita, pevná výstavba role, ztělesňovaná postava vždy individualizovaná prostřednictvím jejího základního vůdčího motivu a psychologicky maximálně přesvědčivá, lidsky hluboká. Velice záhy vyrostla ve výbornou charakterní herečku, schopnou jak komediálního tak vysoce tragického projevu. Jejím hrdinkám byla nejvlastnější činorodost, energičnost, vášnivá obhajoba vlastní pravdy a chytrost. Nadala je vždy osobitým citovým zázemím, projevujícím se někdy i dramatickou tvrdostí. Všechny však v sobě nesly ženské kouzlo a přitažlivost, což podporoval jak neobyčejný hereččin osobní půvab, tak výrazná hra temných očí a živá, bezprostřední gesta. Jana Hlaváčová byla typickou divadelní herečkou, i když se výrazně uplatňovala ve velkých rolích ve filmu a televizi

P

ěšky

Hana Tomšů

Tuny kamení, rašelina a vzduch

Lunan bay – odliv

Po dvou letech ve Skotsku jsem vystřízlivěla z whisky, vášně pro kostkované deky i fascinace vřesem. Vytušila jsem, že tohle je maska, kterou si země nasazuje pro pobavení ostatních. Jako každá kultura se před okolím předvádí tak, jak ji ostatní chtějí vidět. Vynáší to. Česko si třeba všimlo, že turisté milují zdejší pivo. Navenek se tedy tváří, že pivo je to jediné, o co tady jde. Lidé ve Skotsku zjistili, že whisky, dudy a kilt sypou. A tak je dodávají na trh jako hlávky zelí. Skutečné zboží si schovají pro sebe a pro šťouraly, kteří trpělivě dotírají.

Moje cesta po Skotsku byla přesně takovým dotíráním. Cílem bylo najít, co je pod povrchem a jak vypadá Skotsko ve skutečnosti. Bylo potřeba odhodit kilt a vydat se na cestu s nahým zadkem. Můj první cíl byl ostrov Skye. Prý je to koncentrované Skotsko. Je tam whiskárna, ovce, moře, hory a vřesoviště. V místní sámošce jsem potkala paní s londýnským přízvukem: „Už jsem toho měla dost, tak jsem se odstěhovala sem.“ Druhý den na ostrově jsem vyčkávala, až přestane pršet. Kolem poledne jsem se vydala přejít ostrov v nejužším místě z jednoho konce na druhý. Cesta vede několik hodin širokým údolím a pak začne mírně stoupat do hor. Všude jsou ovce, ovce, suchá tráva a ovce. Když jsem vystoupala na horizont, objevila se přede mnou obrovská pláň z balvanů. Přes tu bylo potřeba se dostat, jen nebylo jasné kudy. Cesta se ztrácela. Občas byla vyznačená navršenými kamínky, ale kameny byly všude, takže bylo těžké rozlišit, které jsou navršené lidmi a které prostě jen napadaly na sebe. Vzpomněla jsem si na preciznost KČT a jejich značených tras. Bylo tam absolutní ticho, žádná auta, šum lesa ani ptáci. Mobil ztratil signál už dávno. Po pár neúspěšných pokusech jsem konečně nalezla cestu přes pláň a stoupám na nejvyšší vrchol v okolí. Nahoře zažívám falešný pocit vládkyně světa. Železný kříž, ticho, doširoka otevřený pro-

Když jsem vystoupala na horizont, objevila se přede mnou obrovská pláň z balvanů. Přes tu bylo potřeba se dostat, jen nebylo jasné kudy.

Lunan bay

Byla jsem dojatá. Pes vůbec. Na konci vesnice se ozvalo startování motoru. Se psem to škublo a pelášil k chalupě. Ze vrat vyjel landrover. Pes za ním upaloval a hystericky štěkal, až zmizel z dohledu.

stor a ze tří stran hluboko moře. Tohle je nejkrásnější výhled na ostrově v pohlednicových barvách. Na cestu zpátky mi nezbylo moc času, a tak se vracím vyčerpaná skoro za tmy.

Údoli Torridon je zapadlá země na sever od ostrova Skye. Je stejně tak kamenitá a tichá. Mezi obrovskou horou a mořem je skřípnutá malá vesnice. Místní obchod, kavárna a obecní úřad jsou po většinu dne zavřené. Jediný, koho jsem tady potkala, byl ovčácký pes. Přišel s kamenem v hubě a žadonil o apportek. Chvíli jsem mu kamen házela, vděčná za společnost. Pak mě napadlo, že tahle hra mu akorát kazí zuby, a chtěla jsem odejít. Pes se ale nedal odehnat. A tak jsme spolu seděli na kameni u moře a pozorovali západ slunce. Byla jsem dojatá. Pes vůbec. Na konci vesnice se ozvalo startování motoru. Se psem to škublo a pelášil k chalupě. Ze vrat vyjel landrover. Pes za ním upaloval a hystericky štěkal, až zmizel z dohledu. Tady má Skotsko skoro westernovou atmosféru.

Loď na Shetlandy, nejsevernější skotské ostrovy, odjíždí z města Aberdeen na východním pobřeží. Jede se přes noc a cesta trvá dvanáct hodin. Je to docela náročné pro člověka, který není zvyklý na moře. Uprostřed noci jsem se vzbudila. Za oknem se zvedaly stuhy vln. Jakmile jsem vstala, loď se zhoupla ještě o malinko víc a jen tak tak jsem stihla zjistit polohu toalety. Po příjezdu na Shetlandy se mi houpaly nohy až do pozdního odpoledne. První, čeho jsem si všimla bylo, že na Shetlandech nejsou stromy. Ve volné přírodě by nepřežily kvůli počasí. Pár se jich krčí v zahradách chráněných zdí. Chtěla jsem vědět, čím tady lidé topili. V místním moderním muzeu jsem se

Shetland – město Lerwick

dozvěděla, že hlavní materiál tady byla vždycky rašelina. Další poklady, jako dřevo na stavbu domů, sem přineslo moře, když nedaleko ztroskotala loď.

Lidi jsou tu mimořádně milí. Nedělám si iluze, že by tady neexistovaly klepy a sousedská nenávist. V odlehlé komunitě je ale třeba držet při sobě. Poslední den se v hostelu objevil chlapík, který si tam jen došel odskočit a poklábosit. Když viděl můj batoh, hodil ho do kufru svého auta a vzal mě do přístavu. V autě mi vyprávěl o významu vzorů na svetrech. Každá vesnice měla svůj vlastní. Bylo to něco jako erb nebo občanka, takže když vytáhli někoho utopeného z moře, věděli kam s ním. Pletení tady bylo životní nutnost. Dodneška se všechny děti na Shetlandech učí ve škole plést.

Na začátku května do města Lerwick přijede několik neobvykle plných trajektů. V tu dobu se každý rok koná festival skotské lidové hudby. Je to plnokrevná vesnická tancovačka. Mládež se účastní striktně bez alkoholu, za to se všemi nástroji, co doma najdou. Posluchači podupávají chlapácky patou a mlátí přitom do rytmu do stolu. Hudba a výkřiky jako by se snažily překřičet ticho v krajině.

Vesnice Torridon

Shetland

Na Shetlandech cítím, že jsem našla, co přede mnou Skotsko schovávalo. Místní ale ze svého spojení se Skotskem moc nadšení nejsou. Festival je jedna z několika příjemných věcí, které oba celky spojuje. Shetlanďani nikdy neměli samostatnost a mezi vládami, které se tu střídaly, nevidí velký rozdíl. Tradují se tu příběhy o tom, jak připlula britská armáda, sebrala všechny zásoby a odvlekla mladé muže na vojnu. Výraznější slovo v politice získali místní až v době, kdy byla v okolních mořích objevena ropa.

Poučená z předchozí zkušenosti jsem při plavbě zpátky do Aberdeenu ani jednou během noci nevstala. Poslední cíl mé cesty byl Lunan Bay. Auto jsem zaparkovala u malé farmy. Pěšky jsem se pak vydala přes vysoké duny. Z vrcholu duny mi bylo jasné, proč se o téhle pláži jen šeptá. Každý sem chce jet, ale nikdo nechce, aby sem jeli i ostatní. Je to široká pláž daleko od velkých měst, kde jen občas potkáte člověka na procházce se psem. Moře je studené, takže je pláž uchráněna od davů smaženek a kilometrů barevných ručníků.

Zavalená prostorem jsem sebou plácla do důlku v písku. Poslouchám vlny a sleduji jak se přibližují a vrací. Je to podobně hypnotický pohled jako na dřevo v krbu. V hlavě si znovu přehrávám obrázky z celé cesty. Všechna místa něco spojovalo, ale zároveň každé dělalo dojem jako by to byla samostatná země. Zobecnit se nedá téměř nic. Společný je jen obrovský, otevřený prostor, který přináší volnost a zároveň úzkost z nepřekonatelné vzdálenosti. Skoti pro turisty živí mýtus whisky a kiltu, protože nic jiného z jejich země se nedá tak snadno ukázat a prodat. Občas v té hře i aktivně zahrají a předstírají, že skutečně jde jen o tu whisky a kilt.

Liszt a Wagner... Pěšky v Piešťanech

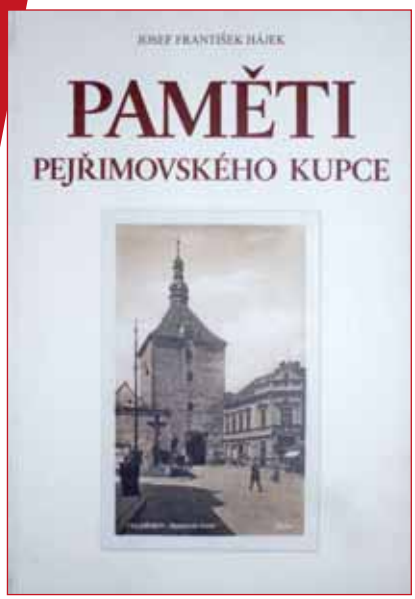
2.

3.

Autem dvě

Při svém prázdninovém cyklistickém putování po Čechách jsem natrefil na dvě pozoruhodné knihy, které mnohé spojuje. Jde o **Život v Oldřiši očima Marie Magdalény Trojákové** a **Paměti pejřimovského kupce**, sepsané Josefem Františkem Hájkem.

Trojáková ani Hájek neměli absolutně žádné literární ambice, jejich spisování bylo určené pro členy rodinného kruhu. Obě knihy jsou si podobné rovněž v tom, že je vlastním nákladem vydali letos v létě jejich pravnuci Regina Valentíková a v případě Hájka to je Karel Křivanec, známý rovněž z časopisu Rybářství, kde pravidelně publikuje články o muškaření. O samotném J. F. Hájkovi nejlépe ve zkratce referuje článek, který vyšel v pelhřimovském Týdeníku roku 1933:

Náš spoluobčan a bratr sokol Hájek dožívá se 24. máje sedmdesátin. V roce 1877 vstoupil do kupeckého závodu pana Hrdiny. Zde byl učněm, příručím, cestujícím a obchodovedoucím. V roce 1890 se stal samostatným a měl obchod koloniální, zbožím smíšeným, železem, výčep vína a lihovin, prodej tabáku a časopisů. V roce 1906 stal se společníkem továrny na bramborový škrob a roku 1911 spolumajitelem velkostatku Peklo a společníkem Obchodní banky. Je jedním ze zakladatelů Sokola, v letech 1903 - 1921 byl členem obecního zastupitelstva, byl členem školní rady, místního odboru Národní Jednoty Pošumavské, Ústřední Matice školské, Českého srdce, pokladníkem Masarykovy Ligy proti tuberkulose a předsedou správní rady akciové továrny Hrdinovy na kartáče.

Dodejme, že Hájek zemřel roku 1945.

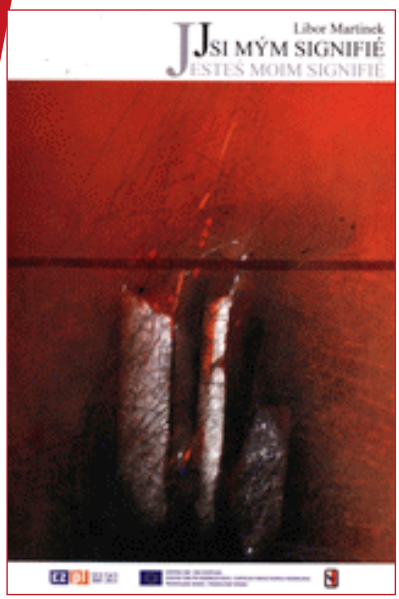
M. M. Trojáková popisuje události ohraničené léty 1895–1916 v Oldřiši. Netřeba pátrat v Google Maps, Oldřiš leží na Českomoravské vrchovině nedaleko Poličky. Je to kraj, v němž je doslova každá vesnice svázaná s nějakým literátem, Jimramov – Jan Karafiát, Alois a Vilém Mrštíkové, Telecí – Tereza Nováková nebo Sněžné, kde je pohřbený Jan Balabán. Kniha, o které je tu řeč, se ale zaobírá docela obyčejnými lidmi, jako byli učitel, mlynář, načrtává osudy jednotlivých starousedlých rodů a nejsou tu opomenuty ani místní figurky, jako byl děda Žrout:

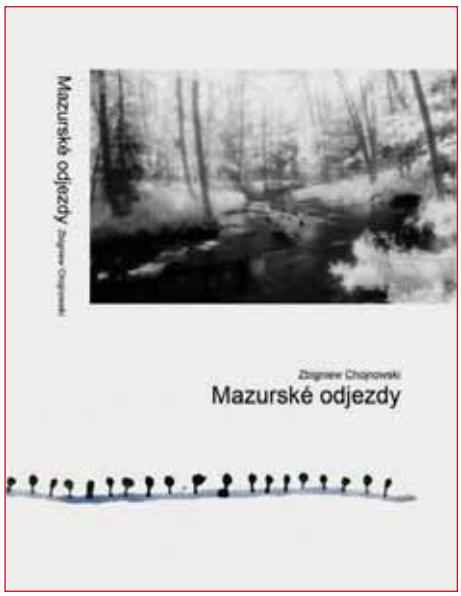
Jako děti vídaly jsme ho chodit do hospody a také z hospody od Ernesa. Chalupu lesklou, ještě došky krytou, chránila obrovská lípa. A z veselých okének k východní straně vídati bylo Aničku, nejsličnější děvče ze vsi. Strýc vyšší postavy, trochu již nachýlený, miloval hospodu tak, že chalupa padla. Nic nového pod sluncem, padaly grunty v oběť alkoholu. K jaké veselosti nás dětí bylo, když ho jednou jeho hodná a velmi sličná žena, vedla z hospody. Není trpělivost bez konce. Vzala teta Žroutová provaz a kšandu od trakaře, v hospodě zaklesla mu to kolem krku a nic platno. Musel se od hospody odpoutat chtě, nechtě. Táhla ho za sebou jak medvěda. Strýc škobrtal, kroutil se, že to nebylo daleko, statečná maminka Žroutová dotáhla ho domů přece.

Michal Šanda

Autem

Básník a překladatel

Libor Martinek (nar. 15. 1. 1965 v Krnově) patří mezi velmi agilní představitele našeho literárního života nikoliv pouze akademického: vysokoškolský pedagog (docent vedoucí v současnosti Kabinet literárněvědné komparatistiky při Ústavu bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity), autor několika monografických prací z regionální literární historiografie (případně věnovaných také česko-polské kulturní spolupráci), editor řady konferenčních sborníků, organizátor kulturních počinů v slezském úkrají, neúnavný propagátor české kultury v Polsku a propagátor i překladatel (též zatím méně známých) polských básníků u nás je také autorem dvou básnických sbírek. Stejně jako někdejší prvotina Co patří večernici – také v loňském roce vydané kniha *Jsi mým signifié / Jesteś mojim signifié* vychází se zrcadlově vydanými polskými verzemi Martinkových básní (autorem většiny z nich je Jacek Moleda; některé básně však zpod Martinkova pera vzešly nejdříve v jinojazyčném originále).

Už samotný název může nám signalizovati, že tvůrce je především poeta doctus: sečtělý a dobře se orientující v literatuře domácí i světové, palimpsestózní jaksi – jakoby píšící přes původní texty. Ne ve všem bezezbytku odvozený: z jeho básní (včetně poezie řekněme erotické)totiž zaujmou zejména takové, u nichž je vazba k primárnímu látkovému zdroji silnější vazby ku zdroji sekundárnímu. Tudíž i básník příležitostný; ne ve smyslu laciných, krátkodechých aktualit či aktualizací, ale tím, kterak si jej příhodná chvíle volí za svoji ozvučnou desku – až k samotné ne-patrnosti tvůrčího snažení: „Nad ránem sněžilo/Měsíc se ztěžka opíral o oblohu/Ráno jsem otisknul do čerstvého sněhu/první stopu.“ Nejde o nepřítomnost tvůrce. Odlesk jeho tváře přece můžeme nalézti nejen v takzvaném interním autorovi, ale také v cizelovaném rytmu či tlumené obraznosti. Mám na mysli záměrnou skrytost kreativní úpornosti, díky čemuž může vyniknouti samo sdělení.

Nemohu ovšem smlčet nebezpečí až příliš zřetelné literárnosti, zabydlenosti v tradici a gestu: „s korunou na hlavě/ale s něhou v srdci.“ V objevování a sdělování jinými již stokráte opakovaného: „Jsi slunečním paprskem/V mých chladných dnech konce zimy:“ Nemohu říci, že by zde Martinek neměl pravdu, že by říkal něco nepatřičného, že by dokonce nepsal poezii, leč klišé a kýč. Sděluji je-

V dalších textech zdaří se Martinkovi spíše kratičké záseky do živého, jimiž do nich proniká typizující, symbolicky mnohoznačné: například dávná dětská normalizační zkušenost spolužití s okupanty – a přece také lidmi. Politizující novinářské frázi však její zobecnění neuvěřím: „Jenom Polákům jsme tehdy věřili,/že zvítězí nad rudým morem/který dokonale rozložil mravní hodnoty občanů našich zemí.“ Méně bylo by v tomto případě více.

nom tolik, že sice píše, ale už netvoří. Neobjevuje. Nestaví.

– A přitom přece umí „růst z vlastních kořenů“! Jimž se přibližuje ne jen existenciální závažností vysloveného, leč též snahou po neefektním, nicméně přesném vyjadřování. Stručnost, sevřenost – to je recept na odstranění přebytečné literátštiny. Do Martinkových haiku rád vstupuji tam, kde je bytí věci (i jeho vysvětlení) ponecháno na ní samé – a na čtenářově interpretaci (zkušenosti; chcete-li): „Ostrov sv. Martin – /Pod nohama se mihla/mrštná ještěrka;“ „Vítr od moře/Mračna spolkla hladina/Slituj se, Bože.“ Nic závažného se tu neděje. Opravdu nic!? Vlastně se tu děje mnohé: díky tobě, čtenáři. Obdobně naplněné jsou také kratičké krajinné momentky domácí provenience: to, co se v nich odehrává, stává se bez zdůvodnění, ne však bezdůvodně. Je třeba básni pomoci nalézti a doplniti její příběh. Býti (s) básníkem. Konvenční metaforika? („Rákosí u rybníka/ve větru kývá na pozdrav.“) Tady pravím: ať si. O tu přece nejde přede vším. Důležitější je rozlehlost kulis pro tento příběh narýsovaných, to, že nás nebudou rušit v přemýšlení a domýšlení, že o ně nebudeme zakopávat na vlastních cestách.

V dalších textech zdaří se Martinkovi spíše kratičké záseky do živého, jimiž do nich proniká typizující, symbolicky mnohoznačné: například dávná dětská normalizační zkušenost spolužití s okupanty – a přece také lidmi. Politizující novinářské frázi však její zobecnění neuvěřím: „Jenom Polákům jsme tehdy věřili,/že zvítězí nad rudým morem/který dokonale rozložil mravní hodnoty občanů našich zemí.“ Méně bylo by v tomto případě více.

Ovšem ještě v jiném. Poslední oddíl sbírky tvoří totiž cizí – Liboru Martinkovi dedikované básně. Předpokládám, že u nich zavážila především jejich hodnota básnická (nebo alespoň dokumentární), že nejde o potřebu právě takto dosvědčiti význam a kompetence vlastní. Nicméně to pokládám za rozhodnutí velmi netaktické. A to přesto, že mnohé se zde takto prezentovaných textů dosvědčují vlastně tvrzení renomovaného polského literáta M. M. Tytka, pro nějž je Libor Martinek „českým básníkem na polských cestách.“

Přivádějícím navíc polské básníky na cesty české. Dokonce ty méně známé; Martinek býval často v podezření, že také méně kvalitní. Suďme tedy případ od případu, nebuďme předpojatými, ale zaujatými – zaujatými čtenáři. Jako tací musíme dosvědčiti, že poslední z Martinkem přeložených polských autorů má se svým překladatelem mnohé společné: literárněvědné školení i akademickou kariéru, ale také přináležitost k téže lidské generační zkušenosti (narodil se 30. 5. 1962 v Orzyszi) a silné ukotvení krajové (u Martinka je to nejzazší – již sudetská – výspa někdejšího českého Slezska /Krnovsko, Osoblažsko/, u polského básníka krajina Mazurských jezer s jejich nejednoznačnou národnostní situací – krajina, do níž se po 2. světové válce stěhují nově příchozí ze Sovětským svazem tehdy zabraných původně polských území).

Další společnou vlastností může být poměrně dlouhá doba vzniku jednotlivých děl: *Mazurské odjezdy* nesou vysvětlující podtitul Výbor z poezie z let 1980–2011.

Také Zbigniew Chojnowski bývá začasté básníkem učeným; u kterého mi intelektualizace verše nevadí, právě naopak. Domnívám se, že daná poloha je u něj básnicky plnější, autentičtější, více sémanticky nasycenou. Poloha filozofa (místy možná i teologa – teologa smrti Boha...?) básnícího o pomíjení věcí, konečnosti a nesdělitelnosti lidské existence, o marném úsilí básníkově zachytit a uchovat, o lidských a uměleckých ztrátách. A přece svědčícího, naplňujícího další láhve svým poselstvím pro někoho tam na druhém břehu. „Všechno, co je skutečné, je napsané klacíkem na vodě.“

Poezie *bytí a času* tedy? – i vzpomeneš si – vedle řady v rozsáhlém Martinkově doslovu jmenovaných – také na Josefa Horu,

anebo na Miloše Doležala s jeho Obcí: s oním hledáním malých, skromných, soukromých dějin pod prachem a pachem těch oslepujících, velkých. Rekvizity dopodrobna osahané získávají právo na svoji existenci bolestí, již vyvolává vpravdě intimní kontakt s nimi. Prorůstáme do nich, stávají se námi. „Rozhlížím se po okolí jako čerstvě zasazený strom." Na druhé přečtení stávají se překvapivými. S každým dalším pak bohatšími naší zkušeností.

Znát se k tomu, že jsem ukotven, uzemněn. Abych o to více toužil po letu – a za letu po návratu: „Vůně nakousnutého jablka stoupala do nosu,/Vysoká okna vedla na cestu a na východ." A právě zde hrozí nebezpečí nepřípadné abstrakce. Gest nad míru snadných a literárních: „Dvě nebe spojují své dlaně." Slov jenom okrasných (a nikoliv užitkových), pojmů příliš obsáhlých na to, abychom do nich ještě směli a uměli vstoupit; navíc pojmů předešle již obsažených ve věcech a skrze věci – lépe, poutavěji, srozumitelněji – představených, definovaných, úžeji vymezených. Není jich zapotřebí, neboť bez nich koresponduje tato poezie s onou *novou věcností*, již v českých zemích razí svými verši například Petr Král a nověji Josef Straka: „Tvůj dům začíná od temného chladu sklepa./Tam sladce a kysele voní a hnijí jablka, zelí a okurky." – jazyk vyučuje citu pro přesnou míru, střídmou i přiléhavou obraznost, pro pochopení úlohy konotací, především ale čtenářovy aktivity při ohledávání smyslu básně.

Věci jazykem uchopené nalézají schopnost rozmlouvat i žíti – promlouvat a býti tu také pro nás, jen zdánlivě cizí. Tam však, kde se z vnějšku promlouvá za ně (kde se už nevěří, že samy neumějí, nesmí mlčet), působí toto dopovězení jaksi ploše a nepravděpodobně, nedůvěryhodně, příliš zdobně: „Na polní cestě jsou kaluže po dešti./To zem otevřela své oči." – tohle mne trochu uráží; myslím totiž, že bez takovéhoto vysvětlení porozuměl bych více a lépe, přesněji – protože ze sebe a za sebe.

Důležitou roli hraje v básních příroda: definující i zrcadlící nejednoznačnost lidského bytí – bytí s tělem i duší, bytí z masa i řeči, odsouzeného ku konci a pádu – toužícího vzlétnout nad krajinu, nad krajem, přežíti, překonat danost vlastní fyzické existence. Dospět k příběhu zhodnocenému básníkovým slovem, jeho i naší pamětí, darem obraznosti – naším svědomím. K příběhům – vlastně spíše zastaveným a blednoucím obrázkům (mnohým vyčteným z náhrobků). Mnohoznačným přes pokusy o typizaci, v níž rozetřené individuální rysy umožňují přesazení též do jiného geografického a časového (čtenářského) kontextu. „Tady můžete vstoupit a vystoupit ze všech stran." Svět je to fikční, stvořený; ale skrze látku, jež byla vyprána ve vlnách jezera, plodové vodě symbolů. S nápisem nad branou, který platí stejně pro knihu jako látkový zdroj, lyrický subjekt, subjekty i objekty jím oslovené, básníka a čtenáře interního i externího: „Všichni odtud za chvíli/Odejdeme."

„Masa vzduchu podepírá nebe./Je chladno, oblak plane a chvěje se." – je v tom více přesného než neobvyklého. Přesnosti ale už neobvyklé: například jenom tím, že zde obraznost an sich nevyniká – ale slouží. Tím, jak kondenzuje výraz a představu. Jak čtenářovu fantazii neznásilňuje, jak nedopovídá, nevychovává ani nepoučuje. Toliko věci hloubí a hloučí do skrytých dramat.

Tady k nám promlouvá básník. Básník, protože vidí též za- obraz právě patřený: „Krávy vstoupily do vody až po břicho,/Malebně znehybněly./Kdo by si teď pomyslel, že budou vedeny na jatka./Kdo by si pamatoval, že nic není jisté."

Hovoří-li překladatel, editor svazku i autor doslovu Libor Martinek nad Chojnowského verši o *rozpadu Arkádie dětství a společenství* a jedním hlasem také o *věrnosti tradici, vodě, rodné zemi a jejímu Duchu*, rád kontruji slovy a básníkově splynutí s krajinou, jejím bytem přírodním i lidským, s plynutím času během roku a během života. Platí-li pro mne *být odněkud* za devízu podstatnou a trvalou, je jasné, jak důležité bylo pro mne Mazurské odjezdy nejen čísti, ale také kontemplovat a žíti.

Ivo Harák

Libor Martinek: Jsi mým signifié /Jesteś mojim signifié, Město Krnov, Krnov 2012

Zbigniew Chojnowski: Mazurské odjezdy (přeložil Libor Martinek), Literature & Sciences, Opava 2012

A
ut
m

Ivana

Radim Kopáč a Kateřina Tučková spojili své síly v minulosti už vícekrát, z jejich spolupráce vzešly výstavy a výpravné katalogy *Slovem i obra-*

Lomová

zem nebo *KOMIKS nejen v KOMIKSU*. Jejich posledním společným projektem je monografická kniha s všeříkajícím názvem Ivana Lomová. Jak že to bylo v tom krtečkovi? Čáp mu len nalámal, krtek rozčesal, borůvky obarvily, pavouček usoukal – Lomová namalovala, Kopáč napsal a Tučková vydala. Energie těch tří je neuvěřitelná. Uvědomíme-li si maratony čtení a diskusí, které musela Tučková absolvovat v souvislosti s *Žít-kovskými bohyněmi*, v létě si jakoby mimochodem přibrala vytvoření konceptuálního

scénáře k veleúspěšné výstavě soch v brněnských ulicích *Brno Art Open* a k tomu všemu ještě provozuje nakladatelství ARSkontakt. Skvělé počiny Kopáče jsem zmiňoval v Dobré adrese před nedávnem. A konečně se dostáváme k té nejdůležitější osobě, a sice Ivaně Lomové.

Narodila se roku 1959 v Praze, vystudovala Fakultu architektury ČVUT (1978–83), od roku 1984 publikovala kresby v novinách a časopisech, ilustrovala více než 25 knih, zejména pro děti a mládež, pracovala pro kreslený film atd. Tématem jejích obrazů je paměť, vzpomínky, společenské a rodinné rituály, vztahy mezi blízkými lidmi, postoje a očekávání vyplývající z genderových rolí. Samota a složitost vztahů mezi mužem a ženou.

Monografie zahrnuje divákům z četných výstav známé cykly Dětství, Muži a ženy, Dokud nás smrt nerozdělí, Noc, Čas, Ráj, Sesterstvo, Samota, Cestující a samozřejmě i ten nejznámější, Kavárny. Sympaticky umírněně, zato věcně je sestaven textový doprovod, na němž se kromě už zmiňovaných Kopáče a Tučkové podíleli malíř Vikror Pivovarov a kunsthistorička Milena Slavická.

(mš)

Ivana Lomová, Monografie díla. Text: Radim Kopáč, Viktor Pivovarov, Milena Slavická, KateřinaTučková. Vydalo nakladatelství Kateřina Tučková – ARSkontak, Brno–Praha, 2013

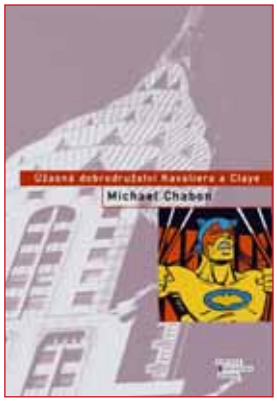

Autem

Minirecenze

Berou mě knížky, u kterých musel autor strávit půl roku v archivu, než vůbec mohl začít psát. A ještě víc ty, v nichž i přes stovky dobových reálií vládne příběh, který má spád jako řeka v horách a táhne vás číst dál jako výpis z účtu záletného partnera. Úžasná dobrodružství Kavaliera a Claye jsou pocta zlatému věku komiksu, a tak jako v komiksech je to čistý příběh bez dušezpytných přesahů a ambicí změnit vám život překvapivou moudrostí. Pár mrknutí na kolegy intelektuály se najde, ale jinak jde o stránky skvěle plnící svou hlavní funkci: nenechat vás ani ve tři ráno usnout, i když víte, že druhý den se budete mátožit jako Spiderman po ráně obří plácačkou. Je to čtení pro čtení, s bonusem u zahraničního bestselleru výjimečným: píše se tu o Praze a jeden z hlavních hrdinů je Čech. A snad až na jedno jméno (Tomáš Masaryk Kavalier) všechny reálie sedí tak, že ani domácího čtenáře neurazí. Doporučeníhodné.

Chabon, Michael: Úžasná dobrodružství Kavaliera a Claye. Praha. Euromedia Group - Odeon 2004. Přeložili David a Markéta Zálešských

Je to sice jen normální sebepoznávací příručka pro desetileté děti, ale obří pochvalu zaslouží práce překladatele a redaktora. Oproti šmudlům třeba z nakladatelství Pragma ten text přizpůsobili českému čtenáři, překládají kreativně, přitom přesně, a ve zdrojích pro čtenáře přidávají spoustu českých knih, webovek a dalších věcí, které museli sami najít. Dobrá práce! Jo, knížka je o tom, že inteligencí je hodně a někdo může být dobrý na čísla, jiný na slova a třetí třeba na tanec. Což pro ty desetileté opravdu může být důležitá novinka.

Armstrong, Thomas: Každý je na něco chytrý. Praha, Portál 2011. Přeložil (výborně) Martin Škapa

Podle ohlasů jsem se bál, že to bude řidší než předchozí Haklové. Ale žádný radikální sešup se nekoná. Potěšilo mě řešení problému přechylování cizích ženských příjmení, které Hakl s bravurou starého praktika přijal. Vykašlal se na idologické doktríny a v prvním pádě nepřechyluje (Ulrike Meinhof), v ostatních ano (třeba u Meinhofové) - aby mohl skloňovat. Velmi funkční kompromis. Jinak mě trošku štvalo, že půlka knížky medituje nad filmy, počítačovými hrami a hudbou, co neznám. Ale to je asi jediná výtka, co mě napadá.

Hakl, Emil: Skutečná událost. Praha, Argo 2012

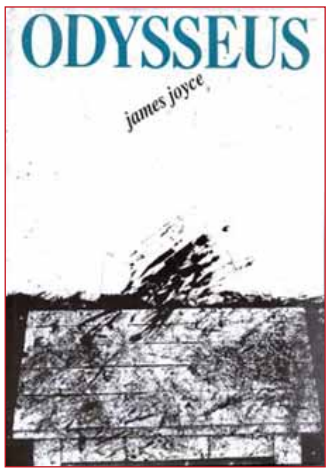
Spací vady Radky Denemarkové, divadelní hra vydaná i v knize, jsou kultivované, vzdělané čtení, které si po dvou týdnech po zaklapnutí čtečky nepamatuju. Tuším, že mě štvalo, že jedna z postav (Ivana Trumpová), je tak jasně autorce nesympatická. Matně si vzpomínám, že mi pravidla prostředí (něco jako očistec, kde se po smrti setkaly Virginia Woolfová a Sylvia Plathová) přišla napůl nesmyslná. Ale co si vybavuju, tak celkově to neuráželo. A to je asi tak všechno.

Denemarková, Radka: Spací vady, Praha, Akropolis 2012

Uf.

Příšerná kniha. Trvala mi víc než rok a nerad jsem se k ní vracel. Je to festival záměrného žvástu, plný skvělých parodií na všechny styly použití jazyka, co si jich vyvzpomínáte - od kostelních ód přes všemožné literární tradice po hospodské žvanění a vnitřní monolog, ale nedá se to číst, nedrží to pohromadě, nevíte, kdo je kdo a vlastně vás to nezajímá. Děs. Jestli máte vnitřní či vnější nutkání, že byste tuhle klasiku všech klasik měli znát, tak vás asi nemine, ale bude to mučení. Nevěřte recenzentům a vědcům jejich chvály, nejspíš nepřečetli víc než tři strany. A víte co, dejte si radši nejdřív Prousta. Ten se louská báječně.

Joyce, James: Odysseus. Přeložil Aloys Skoumal. Praha, Argo 1993

Štefan Švec

Autem

Správný pošťák zvoní jen jednou

Petr Štengl o poetice Miloše Říhy

Stav české poezie mi připomíná jednu scénu z filmu Pošťák (ovšem ne ten pošťák, který zvoní dvakrát). Samozvaný diktátor soustřeďuje své polovojenské jednotky, násilně rekrutované z různých komunit přežívajících jak se dá v postapokalyptickém světě. Večer, po tvrdé práci v dolech, je pak vojclům/otrokům promítán film. Když se na plátně objeví jakýsi akční thriler, začnou na promítačovu plechovou budku dopadat kameny a ozývá se nespokojený křik a nadávky. Realitu onoho filmu, jemuž vévodí násilí, zažívají totiž jeho diváci každým dnem na vlastní kůži. Promítač je tedy chtě nechtě nucen založit do promítačky filmový pás se slaďákem, jak vystřiženým z červené knihovny. A právě u tohoto filmového žánru diváci jihnou a derou se jim slzy do očí. U tohoto filmu je jim dáno zapomenout na jejich beznaděj, strach a bezvýchodnost.

A podobné je to i s poezií. Křehká, zahalená v lehkém oparu nesrozumitelnosti, dojímavá a hlavně nedosažitelně krásná tak, jako jsou pro obyčejné smrtelníky nedosažitelné krásky, stojící po boku světových VIP sportsmenů, politiků, bankéřů, zkrátka celé sorty novodobých nadlidí. Pro čtenáře poezie začíná být mnohem přitažlivější krásný a prchavý lyrický sen, před brutální, bezcitnou a nadmíru krušnou realitou.

Básně Miloše Říhy překypují právě takovou tajemnou a nepostižitelnou atmosférou, která se tančním krokem tu a tam otře o realitu, ovšem dává při tom bedlivý pozor, aby se při tanci na ruinách neušpinila. Možná, že se jedná o jakýsi návrat k samým kořenům lyriky, o jakési retro všech reter. Důležitou součástí Říhovy poezie se stává i božství v různých konfiguracích, nese se však v nostalgické podobě, v duchu rčení: experiment se nezdařil, zapomeňte. Děje se tak však bez výčitek, bez obviňování, Bůh je z obliga.

Co v Říhových básních zaznívá nejsilněji, jsou jakési lidské momentky, přesněji řečeno momentky lidskosti. Ty stavějí autorovo pojetí lyriky nad všechny místní krasodušné tlučhuby. Lyriky, při které jihnou i takoví rádobydrsňáci, ke kterým patřím i já.

(Viz básně Miloše Říhy na str. 60)

PONREPO / září 2013
Kino, kde se PROMÍTAJÍ filmy
PONREPO / září 2013 / www.bio-ponrepo.cz
/ kino národního filmového archivu

Po 26.8. 17.30 Terence Fisher / Pes baskervillský
Velká Británie 1959 / čes. tit. / 80 min.
20.00 John Sturges / Stařec a moře
USA 1957 / čes. tit. / 80 min.

Út 27.8. 17.30 Charles Vidor / Modelka
USA 1944 / čes. tit. / 90 min.
20.00 John Sturges / Poslední vlak z Gun Hillu
USA 1958 / čes. tit. / 88 min.

St 28.8. 17.30 Gene Saks / Kaktusový květ
USA 1969 / čes. tit. / 95 min.
20.00 Carlos Saura / Temná noc
Španělsko – Francie 1988 / čes tit. / 87 min.

Čt 29.8. 17.30 Alfred Radok / Daleká cesta
ČSR 1949 / 95 min.
20.00 Mario Monicelli / Brancaleonova armáda
Itálie 1966 / čes. verze / 112 min.

Pá 30.8. 18.30 Fresh Film Fest 2013
21.00 Fresh Film Fest 2013

So 31.8. 18.00 Fresh Film Fest 2013
20.30 Fresh Film Fest 2013

Ne 1.9. 18.00 Fresh Film Fest 2013
20.30 Fresh Film Fest 2013

Po 2.9. 17.30 Stipe Delić / Sutjeska
Jugoslávie 1973 / čes. tit. / 122 min.
20.00 Antonín Moskalyk / Dita Saxová
ČSR 1967 / 102 min.

Út 3.9. 17.30 Fred Zinnemann / Muži
USA 1950 / čes. tit. / 78 min.
19.00 Henri Fescourt / Hrabě Monte Christo I, II
Francie 1928 / čes. tit. / celkem 174 min.

St 4.9. 17.30 Pjotr Todorovskij / Milovaná žena mechanika Gavrilova
SSSR 1981 / čes. verze / 72 min.
19.00 Veljko Bulajić / Bitva na Neretvě
Jugoslávie – Itálie – NSR 1969 / čes. tit. / 164 min.

Čt 5.9. 17.30 Denys de la Patelli?re / Hrom do toho
Francie 1965 / čes. tit. / 83 min.

Pá 6.9. 17.30 Roger Pigaut / Tři miliardy bez výtahu
Francie – Itálie 1972 / čes. tit. / 85 min.
20.00 Alan J. Pakula / Pohled společnosti Parallax
USA 1974 / čes. tit. / 95 min.

So 7.9. 17.30 Jindřich Polák / Ikarie XB1
ČSR 1963 / 80 min.
20.00 Alan J. Pakula / Všichni prezidentovi muži
USA 1976 / čes. verze / 124 min.

Ne 8.9. 17.30 George Stevens / Nevěsta v rozpacích
USA 1937 / čes. tit. / 91 min.
20.00 Martin Brest / Půlnoční běh
USA 1988 / čes. tit. / 119 min.

Po 9.9. 17.30 Julien Duvivier / Pépé le Moko
Francie 1937 / čes. tit. / 82 min.
20.00 Zdeněk Tyc / Žiletky
ČR 1993 / + krátký film / celkem 128 min.

Út 10.9. 17.30 VIZUÁLNÍ ANTROPOLOGIE IV.
Louis Malle / Kalkata
Francie 1968 / čes. tit. / 92 min.
20.00 Emir Kusturica / Vzpomínáš na Dolly Bell?
Jugoslávie 1981 / + krátký film / čes. tit. / celkem 119 min.

St 11.9. 17.30 Pjotr Todorovskij / Poslední oběť
SSSR 1975 / čes. verze / 91 min.
20.00 Souleymane Cissé / Světlo
Mali – Burkina Faso – Francie – SRN 1987 / čes. tit. / 105 min.

Čt 12.9. 17.30 CARTE BLANCHE PRO MICHALA BREGANTA
Ester Krumbachová / Vražda ing. Čerta
ČSR 1970 / + krátký film / celkem 87 min.
20.00CARTE BLANCHE PRO MICHALA BREGANTA
Diskuze s hosty a diváky

Pá 13.9. 17.30 Jan S. Kolár / Příchozí z temnot
ČSR 1921 / čes. tit. / 60 min.
20.00 Bryan Forbes / Pokoj ve tvaru L
Velká Británie 1962 / čes. tit. / 117 min. /

So 14.9. 19.00 PRAŽSKÁ MUZEJNÍ NOC – ČESKÉ FILMOVÉ MUZEUM
velké noc-turnové pásmo muzeálních klenotů a bizarností českého filmu / do 0.30

Ne 15.9. 17.30 Jindřich Honzl / Peníze nebo život
ČSR 1932 / 91 min.
20.00 Bryan Forbes / Král Krysa
USA 1965 / čes. tit. / 127 min. /

Po 16.9. 17.30 Prezentace Programu otevřeného filmového vzdělávání /
s projekcí filmů účastníků ročníku 2012/13 / celkem 120 min.
20.00 Ari Folman / Valčík s Bašírem
Izrael – Německo 2008 / čes. tit. / 90 min.

Út 17.9. 17.30 Denys de la Patelli?re / Otec a dcera
Francie 1966 / čes. verze / 79 min.
20.00 Julien Duvivier / Dravec
Francie 1932 / čes. tit. / 92 min.

St 18.9. 17.30 Pjotr Todorovskij / Válečná romance
SSSR 1983 / čes. verze / 85 min.
21.00 BETLÉMSKÁ KULTURNÍ NOC
Živou hudbu pro Toma Mixe!
2 němé westerny / USA 1923, 1926 / celkem 80 min.

Čt 19.9. 17.30 Julien Duvivier / Konec dne
Francie 1938 / čes. tit. / 96 min.
20.00 Ari Folman / Futurologický kongres
Izrael – Německo – Polsko 2013 / čes. tit. / 120 min. /

Pá 20.9. 17.30 Peter Fleischmann / Lovecké výjevy z Dolních Bavor
SRN 1969 / čes. tit. / 80 min.
20.00 Cannes 2013 – Ozvěny Týdne kritiky I.
pásmo filmů / celkem 97 min.

So 21.9. 17.30 Věra Chytilová / O něčem jiném
ČSR 1963 / 78 min.
20.00 Cannes 2013 – Ozvěny Týdne kritiky II.
pásmo filmů / celkem 98 min.

Ne 22.9. 15.30 PONREPO DĚTEM
Born - Doubrava - Macourek / Mach a Šebestová k tabuli!
ČSR 1985 / 67 min.
17.30 Dušan Makavejev / Člověk není pták
Jugoslávie 1965 / čes. tit. / + krátký film / celkem 80 min.
20.00 Hiroši Tešigahara / Past
Japonsko 1962 / čes. tit. / 90 min.

Po 23.9. 17.30 Julien Duvivier / Historky z metropole
USA 1942 / čes. tit. / 106 min.
20.00 Bryan Forbes / Běsnící měsíc
Velká Británie 1970 / čes. tit. / 105 min.

Út 24.9. 17.30 Jaroslav Brabec / Krvavý román
ČR 1993 / 94 min.
20.00 Abbás Kiarostamí / Věrná kopie
Itálie – Francie 2010 / čes. tit. / 106 min. /
předposlední projekce před koncem monopolu pro ČR!

St 25.9. 17.30 Jan Svěrák / Jízda
ČR 1994 / 90 min.
20.00 FILM PŘED STO LETY – ROK 1913 – VII.
Stellan Rye / Pražský student
Victor Sjöström / Ingeborg Holmová
Německo, Švédsko 1913 / čes. tit. / celkem 96 min.

Čt 26.9. 17.30 Ivan Fíla / Lea
ČR 1996 / 100 min.

Pá 27.9. 17.30 Denys de la Patelli?re / Tetovaný
Francie 1968 / čes. verze / 84 min.
20.00 Michael Powell / Červené střevíčky
Velká Británie 1948 / čes. tit. / 133 min. /

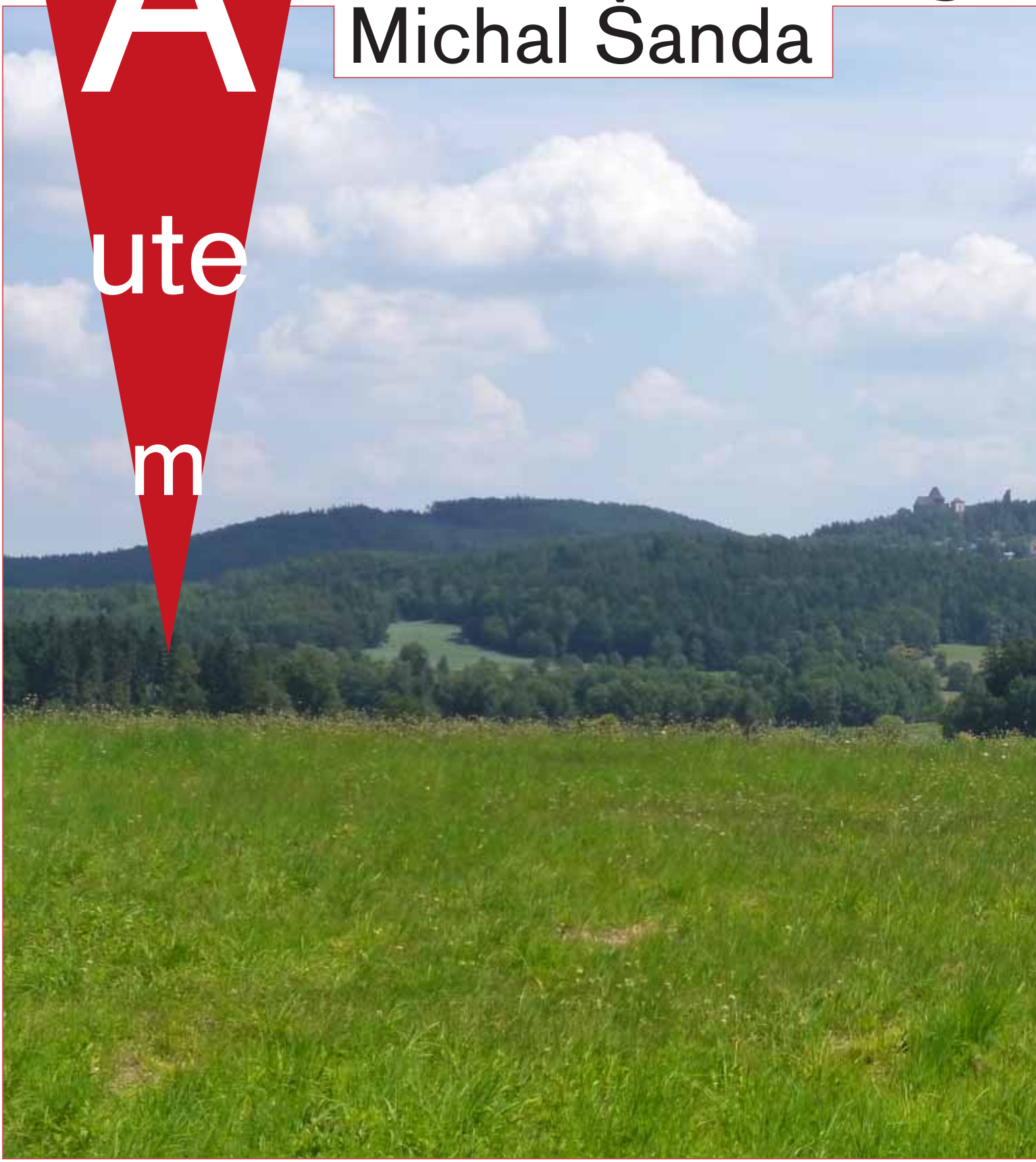
Po 30.9. 17.30 Julien Duvivier / Panika
Francie 1946 / čes. tit. / 92 min.
20.00 Arnaud Desplechin / Vánoční příběh
Francie 2008 / čes. tit. / 143 min.

změna programu vyhrazena

Ponrepo – kino Národního filmového archivu
Bartolomějská 11, Praha 1
pokladna: po-ne 15.30–20.15
tel. 226 211 866

Prolhaný autem

Michal Šanda

výlet

Sednul jsem na motorku zn. Merida a vydal se na výlet na severní Moravu. Ujel jsem sotva 2000 kilometrů a v dálce na obzoru se přede mnou vztyčil hrad. Jaký? To jsem musel okamžitě vypátrat.

A

Hbitě jsem se vydrápal nahoru na kopec a seznal, že ten hrad je Lipovice. Pod hradem ves. Ve vsi dům. V domě tom žil ???

Určit jméno spisovatele s iniciálami J. H. je vaším soutěžním úkolem. Napovíme vám, že zde napsal román Osudy důmyslného rytíře

Dona Quijote de la Mancha za světové války. Opřel jsem motorku o papundeklové figury mistra a jeho legendárního hrdiny a udělal si fotku na památku.

Za domem je krchov.

Na jednom z pomníků si mistr dne 3. 1. 1923 zapomněl lahváče, avšak nikdo se ho neodvážil otevřít a vypít (viz. prokletí Tutanchamonova hrobu).

Středobodem Lipovické návsi je hostinec. Za mistrova života se hostinec nazýval U Invalidů, dnes U České koruny.

Co se jídla týká, bez přehánění jde o nejlepší podnik široko daleko. Na podzim doporučuji dát si lahůdku všech lahůdek, pečenou husu s karlovarským knedlíkem. Bylo ale parné léto, proto jsem si objednal něco lehčího, a sice výpečky z rajčat s rukolou a mozzarelou.

Když uplynul čas oběda, nasednul jsem na motorku a jel zase dál. Drandil jsem to po silnici, ba i po lese, nakonec jsem zaparkoval v Dobré adrese.

Kokořínsko

Inzertní příloha

Foto Michal Šanda

Rodinný dům v obci Hostýn. Cena za odvoz klavíru Petrof umístěného v sednici, do Ostravy – Poruby, Resslova 1, 7. patro.

Hasičská zbrojnice s nádrží. Cena činí 20 % pojistného z domů vyhořelých na Kokořínsku během následujících tří let.

Roubená garáž za převodovku do Trabantu + doplatek.

Garsonka bez příslušenství v tichém prostředí mimo civilizaci. Cena dohodou.

Usedlost v Ráji daruji své nastávající věnem.
Tel. 604 865 389.

Rybník o rozloze 12 ha v katastru Harasov výměnou
za 200 kg lososích filetů Nowaco.

Pronajmu byt 2 + 1 za 5000 Kč měsíčně, vhodné
pro skalní romantiky, zn. hercynské vrásnění.

Chalupa v obci Dobřeň z r. 1746 se zahradou za symbolických 1746 €.

Saně, za zimních měsíců ideální ke sjezdu z Housky dolů do Kokořínského Dolu. 1000 Kč.

Prodám starobylou roubenku na otop;
cena za 1 m^3 dřeva – 25 Kč.

Hostinec v Šemanovicích prolezlý myšinou, demolice v ceně. Podrobnosti k doptání ve výčepu u p. Ondřeje Suchého.

Rekonstruovaný dům (na snímku v popředí) vyměním za hrobku na Slavíně.

Od kozy přes krávu až po pašíka vykrmeného, vše v sádře nejlepší jakosti. Ceník á franko nebo na místě u Ježibaby.

Statek ve Vysoké za 850 tisíc, možno i na splátky, případně protislužbou. Zn. Je třeba zabít Zemana.

Do zavedené prosperující restaurace v podhradí Kokořínu přijmeme na letní brigádu za byt a stravu pobudu na úrovni.

Čítanka DA:

Bohumila Grögerová

Dva zelené tóny

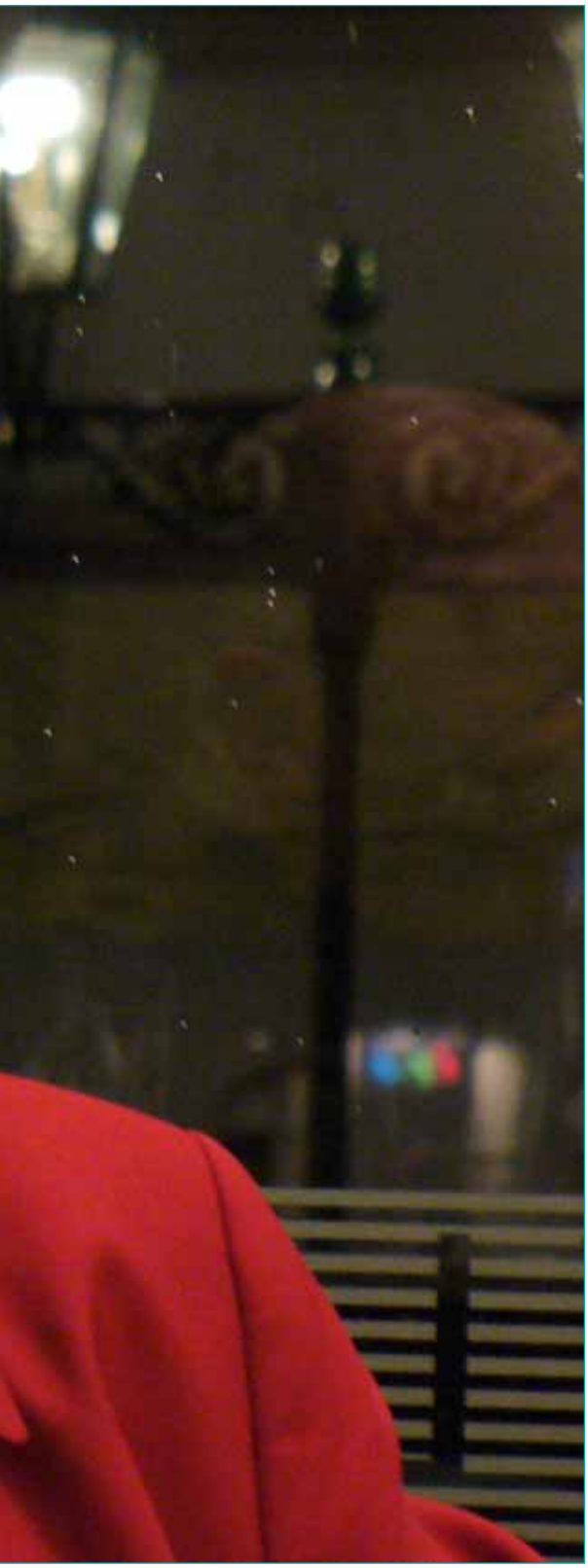

Foto Michal Šanda

Dva zelené tóny Bohumila Grögerová napsala v průběhu roku 2011. Jsou to útržkovité vzpomínky na dětství zaznamenané na papír tak, jak si je útržkovitě vybavuje náš mozek. Žádná složitá zaumnost, je to psaní docela prosté; tak prosté, že leckoho ta jednoduchost a prostota možná svede k tomu, aby si řekl: to bych takhle mohl zavzpomínat na svoje dětství i já. Baže, mohl. Zavzpomínejme si, vzpomínání na dětství přece není žádná exkluzivita, kterou by měli pro sebe propachtovanou literáti. Aby si ovšem ony vzpomínky měl chuť přečíst ještě někdo další, než jenom my sami, naši vnuci a bratranec Bartoloměj, chce to cosi navíc. A v tom je rafinovanost knihy Dva zelené tóny - Bohumila Grögerová z prostých samozřejmostí jejich zdaleka ne prostým seřazením vytváří nesamozřejmé.

Michal Šanda

V Potštejně jsem s rodiči trávila dvoje či troje letní prázdniny. Tatínek přijížděl v sobotu a v neděli se vracel do práce. Bydleli jsme přímo pod zříceninou hradu ve vilce s obrovským sadem zakončeným stromořadím topolů.

S oblibou jsme s tatínkem zkoumali záhady rozvalin a vždycky jsme našli poklad: jednou hliněný střep, jindy barevný korálek nebo hezký kamínek. To bylo přemýšlení a fantazírování a ve chvilce z toho byl tajuplný příběh o pokladu.

Tatínek mne tehdy učil, jak se chovat při bouřce. Stávali jsme spolu ve vratech stodoly, počítali blesky a mohutnou paterou ozvěnu mezi okolními kopci. „Nikdy nestůj pod osamělým vysokým stromem," varoval mne.

Maminka trpěla stálými obavami, abych se neutopila, když mne tatínek učil potápět se v divoké Orlici, abych si nezlomila nohu, když jsme s tatínkem slézali příkré skály nad řekou, nebo abychom nezabloudili, když jsme šli na houby. Tatínek ve mně možná stále hledal vytouženého synáčka.

Se stejně starou Helenkou Dutroux, jejíž otec pracoval na francouzském velvyslanectví a která bydlela ve stejném patře, jsme raketami plácaly do míčku a byly přesvědčeny, že hrajeme tenis.

Na mohutném pařezu nad bazénkem v zahradě jsme vařily oběd panenkám nebo psaly na psacím stroji. Pochytila jsem od ní trochu francouzštiny. Majitelka vily bývala ředitelkou tamní školy a naučila nás, jak spolehlivě rozeznat jedlé houby od jedovatých. Stali se z nás vášniví houbaři.

Maminka se bála netopýrů. Navečer nám často vlétali otevřeným oknem do pokoje.

Já se tehdy nebála ještě ničeho. Sbírala jsem do zástěrky pavouky, žížaly i žáby. Jednou jsem přinesla ukázat i slepýše a narazila jsem. „Hadům se vyhýbej, většinou jsou jedovatí!"

Jaká škoda, že se už nemohu tak hluboko vrátit:
schovat si v altánku z březového dřeva do mezer mezi kmeny
barevný lesklý kamínek či prstýnek z kočičího zlata s očkem
nebo jít s rodiči navečer procházkou k obci Záměl
a znovu věřit,
že na hladině rybníka v závojích tančí rusalky a víly.

Ve zvláštní oblibě jsem měla vystřihovánky. Posloužily mi dvě či tři papírové panenky oděné jen prádýlkem, zbytek byl úkolem mé fantazie. Kreslila a vystřihovala jsem na ně barevné šatičky a skoro denně je podle nálady a počasí převlékala. V pražském bytě jsem si nejraději hrála na parapetu okna svého pokojíku.

Brzy jsem si všimla, že ve druhém patře protějšího domu bydlí holčička a také si na okně s něčím hraje. Pozorovaly jsme jedna druhou, až jsme na sebe, nevím proč, vyplázly jazyk. Zřejmě se nám to zalíbilo a tak jsme v tom denně svědomitě pokračovaly, dokud si toho nevšimla maminka a netřepla mne po vlasech: „Slušné děvče to nedělá!“

Měli jsme rodinnou lékařku, jak tehdy bylo zvykem. Jmenovala se dr. Horlivá a měla ordinaci v prvním patře domu v Nerudovce. Chodívala k nám na celé odpoledne, podrobně znala zdravotní stav nás všech a perfektně se o něj starala.

Trpěla jsem opakovanými záněty středního ucha a mandlí, jedna angína stíhala druhou, navíc srdeční slabost, takže jsem nechodila do tělocviku.

Ve vojenské nemocnici na malém náměstíčku „u kasáren“ mezi Loretánským a Hradčanským náměstím mi lékaři postupně vyoperovali mandle a opravili pochroumanou nosní přepážku.

Otec mne měl k tomu, abych při fyzické bolesti neplakala, zaťala zuby a překonávala ji silou vůle. Zda se mu to vždy podařilo, pochybuji.

Často jsem plakávala nad mrtvými holuby či trýzněnými zvířaty. Jeden takový zážitek mi dodnes utkvěl v hlavě: stoupáme s rodiči Úvozem na Pohořelec, kůň táhne vzhůru vůz plně naložený uhlím. Kopyta kloužou po kočičích hlavách, z koně se kouří a vozka ho bičem pohání. Zplna hrdla křičím: „Proč ho ten pán bije, kůň mu nic neudělal, ať ho nechá!“ – a slzy mi tečou proudem.

To zlé období vyvrcholilo dvěma vážnými nemocemi najednou: spálou a záškrtem. Pobyla jsem si šest neděl v dětské nemocnici.

Byl to však čas zvratu. Od té doby jsem s chutí jedla, zesílila, chodila cvičit. Jeden po druhém se přidaly sporty, v létě ping pong a tenis. K Vánocům jsem dostala lyže a s mou novou přítelkyní Julčou jsme se učily sjíždět svahy na Bílé Hoře.

Někdy, když jsem si dosyta vyhrála s panenkami, poskakovala s nimi v náručí na židli do Paříže nebo do Londýna, vyšla jsem ze svého pokojíku, zavřela dveře a s pocitem, že se dopouštím něčeho zapovězeného, jsem nahlížela klíčovou dírkou, co se v mém pokojíku děje, co mé hračky dělají, když jsou samy. Byly bez hlesu, bez pohybu. Tušily snad, že se na ně dívám, že je klamu? Jak bych bývala ráda, kdyby má milovaná panenka Naděnka aspoň očkem mrkla! Představovala jsem si, že když jsou hračky-věci samy, že jsou nahé nebo neviditelné. Nikdy se mi však nepodařilo se mezi ně vplížit, stát se taky hračkou-věcí a odkrýt jejich tajemství.

Tatínek mne zavedl do Národního muzea prohlédnout si obrovskou kostru velryby a sbírku nerostů. Také jsme zašli do hvězdárny s moderním dalekohledem, který dosáhl až na povrch Měsíce. Nevynechali jsme ani Maroldovo panoráma, takže nakonec mi ze všeho šla hlava kolem.

Nebylo však jen vzdělávání, ale i zábava: krmení dvou medvědů a orla v Jelením příkopu, děs z „uzené jeptišky“ v kostelíčku sester barnabitek na Hradčanském náměstí a především různé atrakce na Petříně. Měla jsem ráda petřínskou rozhlednu, kam jsme stoupali po točitém schodišti. Maminka trpěla závratí, ale obětovala se kvůli nám. Shora bylo vidět „až na konec světa“.

Nejvíc legrace jsme si s tatínkem užívali v zrcadlovém bludišti. Když se pustím tatínkovy ruky, nevím kudy kam. Doleva? Bouchnu se do hlavy. Vpravo? – Jeden, druhý krok a ruce narazí na zrcadlo – tatínek se směje: „Musíš se dívat na podlahu, tak poznáš, kudy jít.“ Ocitli jsme se před nějakými zvláštními zrcadly: na jednom jsme malincí a tlustí jak trpaslíci, na vedlejším jsme se vytáhli jak dva obři. Té švandy! Ne-

můžu se od zrcadel odtrhnout, ale tatínek mne volá: „Pospěš, uvidíš Karlův most!“ a už se mi zase ztrácí mezi zrcadly. „Honem, honem!“ Konečně se tatínka pevně držím. Před námi se otevře scéna bitvy se Švédy na Karlově mostě. Tatínek mne poučuje, jak k ní došlo a jak vše dopadlo. Kolikrát jsme v tom bludišti byli! Pokaždé jsme bloudili, ale vždycky našli východ.

Co kdybych se dostala za zrcadlo jako Alenka z Říše divů? Pokaždé si oddechnu, když jsme zas venku.

Tatínek mi kupuje ořechy a mandarinky v karamelu, ten oblíbený „cuc na špejli“ a navrhuje, že spolu budeme mluvit švédsky. Moc se mi to líbilo, ale museli jsme se vrátit k češtině, protože nám průvodčí na lanovce nerozuměl.

Z Malé Strany jsme zamířili na Karlův most a já, jak tam bylo zvykem, hodila peníz k soše rytíře Bruncvíka se lvíčkem.

Někdy mne tatínek brával s sebou na odpolední představení do kina. Zažila jsem ještě Charlie Chaplina, třásla se hrůzou při sledování „Voskového panoptika“ a prvních filmů o King-Kongovi a Tarzanovi.

K prvním pražským Vánocům jsem dostala loutkové divadlo, které se v naší rodině dědilo. Bylo dřevěné, dvoupodlažní, s oponou a s kulisami královské komnaty, venkovského stavení a lesní paseky. Ke kašpárkovi, králi a královně, princi a princezně, hloupému Honzovi a čarodějnici vyrobil tatínek tříhlavého draka, čerta a myslivce. To už jsem v Praze chodila do druhé či třetí třídy a zvala na představení děti ze sousedství. Židle nám nestačily, tlačili jsme se na nich po dvou. Otec si pohádky vymýšlel, hrál s vervou, loutky poskakovaly, lítaly vzduchem a když se nakonec přišel rozloučit kašpárek, tleskali jsme, až nás dlaně brněly. A já vykřikovala: „To umí jen můj tatínek!“

Byla jsem na něj odjakživa pyšná. Všecko věděl, všecko uměl. Držela jsem se ho jako klíště, když si s chlapci kopl do míče, visela mu na krku a žárlila na všecky děti, jimž něco vyprávěl a s nimiž se smál.

V roce 1930 převeleli otce z Brna do Prahy. Ministerstvo národní obrany mu přidělilo státní byt ve Střešovicích v ulici Na Panenské č. 524. Praha na mne především zásluhou rodičů udělala obrovský dojem. Hrad českých králů, chrám svatého Víta, Zlatá ulička, Loretánské a Hradčanské náměstí, Karlův most a Jan z Nepomuka, Týnský chrám s useknutou rukou zloděje, Staroměstský orloj, Stará synagoga, Vyšehrad a kůň Šemík.

Těch krásných starých pověstí a pohádek!

Návštěvy představení v Národním divadle provázelo mé horečnaté vzrušení: ať to byl Nedbal „Z pohádky do pohádky“, „Princezna Pampeliška“ nebo nezapomenutelná Dvořákova „Rusalka“.

Nosívala jsem na krku šňůru „zdravotních“ korálků. Měnily barvu podle vzrušení či horečky. Na mém krku bývaly při „Rusalce“ krvavě rudé.

Co opravdu miluješ,
o to tě nikdo nepřipraví.

S Brnem jsem se loučila plačky. Milovala jsem Boženku Gerhardtovou a děsila se vycpaného krokodýla, co dodnes visí ze stropu brněnské radnice a který prý připlaval po řece Moravě.

Nesmazatelně se mi do paměti vryl Špilberk, k němuž se pojila jedna výjimečná událost. Tatínkův úřad stál na Špilberku. Vedle budovy, kde pracoval, měl tatínek svou malou zahrádku. Co v ní rostlo, si nepamatuji, ale s maminkou jsme tam občas zašly a vytrhaly plevel. Špilberk se mi moc líbil, bylo odtamtud vidět až k našemu domu.

Právě když jsme se měli stěhovat do Prahy, byly výjimečně zpřístupněny neblaze proslulé špilberské kazematy, kde trpěli a umírali odpůrci habsburské monarchie.

Otec rozhodl, že se tam půjdeme podívat. Vzala jsem s sebou milovanou panenku Naděnku a oblékla ji do zimníčku, aby nenastydla, protože prý tam bude chladno.

A bylo. Šli jsme v průvodu návštěvníků od jedné kobky, od jedné cely ke druhé, tam figura vězně, kterou v objetí svírá železná panna, tam zas jiný trpitel s nohama ve skřipci, v jiné cele vězeň připoutaný ke kolu či s rukama v železných kleštích.

Všecko to bylo realisticky vyvedeno, cely byly ozářené pochodněmi, všude se rozléhalo úpění a výkřiky bolesti ubohých obětí.

Nemyslím, že jsem odtamtud odcházela s pláčem, jen s otevřenými ústy a s otázkou, kterou jsem nedovedla formulovat.

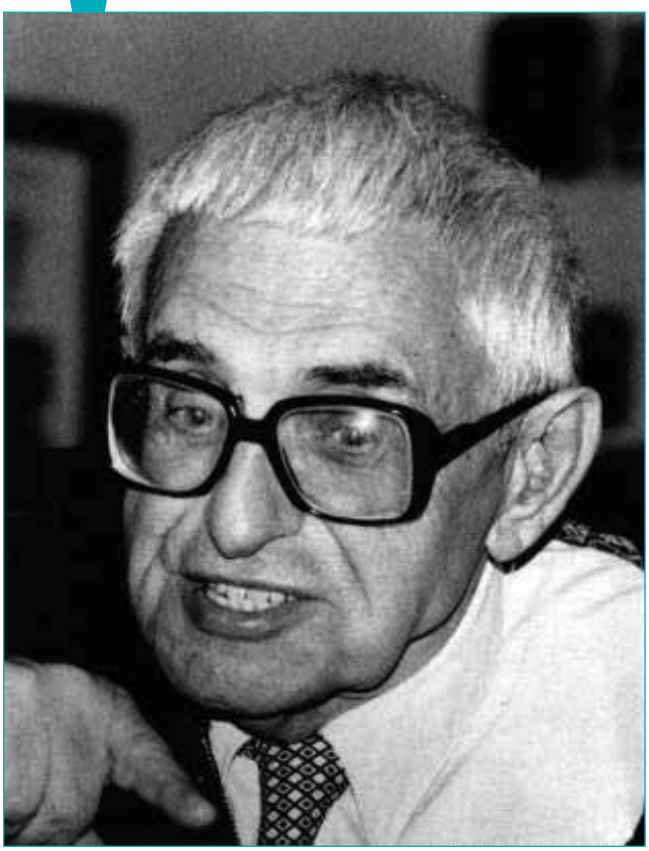
V lake m

Josef Hiršal

Smutné výročí:

zemřel před deseti lety

15. září 2003

Jízda

Počítej roky.
Odhazuj podkovy a cvoky.
Jeď!
Teď, teď, teď!
Odhazuj!
Teď!
Zeď! Hnůj!
Zastav
a stůj!

Svízele starce

Staré básně odkvapily
Do propasti.
Nové se obnažily
pouze z části.
Zde je jedna z nich.
Jak se chlubí.
Cení zuby.
Ukazuje břich.

Starý sekáč

Láska zmámila hlavu.
Prokletý svůdce.
Do srdce nasela trávu.
Tak otrávila srdce.
Pampelišky a sedmikrásky.
V obilí plno chrp.
Bylí plazivé lásky.
Trp!
Nezbývá než ostrá kosa.
Pokoseno.
Ta tam duhová rosa.
Ze sna seno.

Život

Sníh,
vyprávěný v příbězích.
Vlastní i cizí,
zjeví se a mizí.

Snění:
je a není.
Je

a

není.

Kam tam

Každý musí sám.
Kam?
Tam.
K věčným lampám.
Anebo tmám.

Básně z cest 1969–2011

Jaroslav Kovanda

Z Francie domů

Ještě jsem koupil podprsenku – dva sáčky na slib
konzervu růžových krevet
a v Le Bourget nasedl na tlusté letadlo
a do tmy jak z olova dosedl na Ruzyni
svítil už jenom ten klitoris pěticípý
i na polštáři ministerstva vnitra
zatímco na Champs-Élysées neonový rožeň
a těch grilovaných aut Vzpomínáš?
Před nádražím Praha-střed zas
dva chlapi ve rvačce sebou škubali v kolejišti
než tramvaj přijela honem na Hlavák
ještě pivo a 1969 noviny pod paži a poslední vagon byl můj
A ten co mně pomáhal na nohy
hned říkal co Dubček
a tatínek že by mu rozbil hubu
kdyby se dal na politiku a vůbec
nebylo čím tu báseň vylepšit
snad jenom že vlak končil v Košicích
a já jsem už dlouho neviděl Hornád

(Praha, červenec 1969)

Krajina

Jaroslavu Seifertovi

kolem Urbina
je mírná
jako pudink vyklopený na tácek
a Bramante
skládanku dóžecího paláce
si postavil beztak
byl ještě v ohrádce
a Raffael Santi?
s talenty se tady topilo
poledne – půlnoc dne
z holičství voní buchty a pitralon
ó Urbino
ó pitralon

(Itálie, červen 1974)

Kartoška

S pečeným zemákem v ruce
jak s vypnutým mobilem

Kde by ses nadál
že ještě někdy poobědváš
před Kremlem!

A navíc víko kostela v zádech
– Kristus Spasitel –
louhu soudného jen slabá spodoba
jakýpak nepřítel...

(Moskva, 27. květen 2004)

Z vlaku

Stromy v západu slunce
jakoby řečené autogenem
a obzor od ucha k uchu
Pole ve východním Polsku
Tady krajinu vykropili už dávno
kravským vemenem
tím opačným kostelem
jak se zase vykrádám
tím co se otírá
v plotě o laťky
hned vedle kříže u trati
když express zpomalí
když v trávě otvírá okna

(východní Polsko, květen 2009)

Před Terespolem

Lidé pod mostem na dekách
jako by slavili vyhnání z trávy už napořád
Vedle vodní polevy
trocha nádobí
a hoch v modré košili
mávám si?
Řeka má plný jícen písku
Jako by v travním podsevu
už nebylo místo
křičeli
když v krajině za rohem vzápětí
bílá továrna na výrobu kostkového cukru
a před ní černý kozel na hnoji
s rodnými kořeny beztak už v Bělorusku

(východní Polsko, květen 2009)

U Volhy

V muzeu samovarů nás pozvali do „byfé“
a zapálili dřevo pod tím nejtlustším
„Ivanem Ivanovičem“

Popili jsme čaj a zakousli
a pak šli k pomníku Afanasije Nikitina
který vykonal první přátelskou návštěvu Indie
ovšemže v převleku za muslima

U toho bronzu nevěsta s nohou v sádře se fotila
komáři dotovaní Volhou
pod stanem pili jsme pivo Afanasij
desítku docela dobrou

přikusovali jsme k ní sušené oukleje
slunce fládrovalo stan
Volha kolem vlekla pomeje
Seina v rohu kdosi zasténal

(Tver, květen 2009)

Na tak dlouhé cestě

a zejména když poprchá
musí se občas udělati
a lékař Čechov by určitě nebyl proti
technická zastávka
Hle Autobusové nádraží Kuvšinovo
autobusy nikde jen kde tu hovno
a protože Slovan nerad močí sám
slyším z řady za budovou:
A kdekoli můžeš dej si k jídlu rybu
neboť ryba má takovou sílu proto
že byla na zemi už před potopou
takže není prokletá (Michail)
a Viktor Širokov se omlouvá za Rus
že jejich zem je jako ta slovensky ortuť
tak jako malé kuličky k velké rády přilnou
tak se i k Rossii malé národy rády „přirtutí“
a Černohorec Miljutin
se mě ptá jestli znám první Mao ce-tungův zákon:
Vždy když se postavíš k nějakému problému čelem
máš prdel vzadu...
lebeda v dáli sletovaná je už
s jezerem Seligerem
naposledy se zasměj
na oběd k mnichům tam jedem
na daču

(Tverská zem, květen 2009)

Cestou k jezeru Seliger
říkám Srbovi Goranovi
který sedí v autobusu hned za mnou
jeden svůj postarší bonmot:
2. července 1992 byla v Bělehradu taková tma
že jsem nerozeznal Srba od Chorvata
A když se ho ptám
jak rozezná
aby mohl nenávidět
jak oddělí to svoje zrno od plev
co mu napoví ve tmě
aby mohl vinit
do týla mi jen hlesne:
instinkt

(Tverská zem, květen 2009)

Zelenozlaté osazenstvo mužského kláštera
přichází a za ním i věřící vlkodav
Aňa mne chytá za ruku a odvádí bokem
aby mě družstvo fousatých těžkých atletů
neshodilo ze srázu nad potokem

načež krátkého zastavení tik
úžasný zpěv i starší tepich by rozzářil
určitě
a jeden zelenozlatý mnich
má velikou malířskou štětku
a kýbl svěcené
je úžasné asi chytit ten mutant vody
do obličeje

A další z mnichů nesou chvošč
baldachýn pravoslavný rozvětvený
Pod ním se vchází do chrámu
Každý kdo do tmy jde utrhne si po lístku
Aňa mně přinesla větývku
Do aktovky
do knihy povídek „sovětského“ Žida Isaaka Babela
jsem si ji dal
do svaté mně knihy
kterou nosím s sebou už víc jak 40 let stále
do té mojí jediné ateistické bable…

(jezero Seliger, květen 2009)

Rychlé svině

Před bělostným kamionem Freithtliner Truck CORONADO
(se žlutým nápisem *SWIFTY SWINE* přes celý plech)
před tím křižákem amerických highways
s růžovými výfuky od slunce západu ještě
který tak skvěle činí řidiče šťastné a bezpečné
je mezi slaměnými balíky stezka
za níž hrana od smíchu jakoby vykostěných Amíků
se klátí v poryvu
když moderátor v kovbojském outfitu
do kotce hrábne
a tři vietnamská prasata v trikotech
jsou rychlá tak náhle – a dav třeští –
že snad ani sidol by tu zatáčku líp nevyleštil

(Oklahoma City, září 2011)

V National Cowboy & Western Heritage Museum
za telegrafním kaktusem
vlak páru dýchá kolem sebe
– hned vedle žebříňáku se zapařeným senem…
A ze tmy *amplionní* pořád mluví
úpolný hmyz
i děravá deka noci je tu k mání
i hvizd
lokomotivy který jak angina pectoris
ti srdce sevře…
z bronzu jsou kobližky opratě
i štětiny vepře
koňská slina i spěnka
z bronzu je ostnatý drát
v mládí jsme říkali henkaj
je z bronzu snad i podkožní tuk
na tom odlitku:
Ronald Reagan v popisku…

(Oklahoma City, září 2011)

Kulturní sklizeň

Mnoháček Zgublačenko

V minulém čísle jsme uveřejnili Zgublačenkův cyklus Beřkovice. Čas pokročil, léto minulo, je po žních a i Mnoháček byl pilný a sklízel. Zde je tedy několik snopů z jeho letošní básnické sklizně.

NIKDY NEPŘELÉZEJ VLAK!

Když bude na tebe někdo
vyvíjet tlak,
abys přelezl vlak,
rozhodni se tak,
aby ti neublížil
elektrický zkrat!

Ten, kdo na vlak vleze,
přesvědčí se pouze o tom,
že s elektřinou zahrávat si nelze.

Až přeskočí blesk
a ty budeš hořet,
ten, kdo ti řek?,
abys na vlak vlez?,
se za rohem bude smát.
Ty však budeš bolestí řvát!

NEBUDEŠ „IN“!

Když budeš kouřit,
nebudeš „in“! Fakt!
Dostaneš infarkt!

A co více?
Mrtvice,
rakovina!
Tvoje vina!

Stárnutí kůže,
dají ti na hrob růže!

Udělej sám něco pro to, aby
Marjánka přežila naše báby
a zůstala jen dívčím jménem!

Záhonek

Hej!
Mobil nech vyplej!
Nečum na displej!
Záhonek vyplej! Hej! Hej!

Hej!
Mobil nech vyplej!
Nečum na displej!
Všechen plevel vytrhej!

Dřív než přijde neděle,
zbavíš záhon plevele!
Hej!
Potom z konve kapkami
skropíš záhon s kytkami.
Hej!

Hej!
Mobil nech vyplej!
Nečum na displej!
Záhonek vyplej! Hej! Hej!

Hej!
Mobil nech vyplej!
Nečum na displej!
Všechen plevel vytrhej!

Stěhování

Jen co ráno vezmu si rifle,
celý den pak stěhuji rychle.
Když startuji svoji Avii,
tak radostí štěkám a vyji.

Vše beru do rukou pevně,
jsem tu pro Vás vždycky levně.
S lidmi jednám zodpovědně,
stěhuji zásadně ve dne.

Stěhování umí řešit
moje Avie.
Budu se na Vás moc těšit,
zatím Adieu.

Šla Nanynka

(Dokončená píseň)

Šla Nanynka do zelí,
natrhala lupení.
Přišel na ni Pepíček,
rozdupal jí košíček.

Ty, ty, ty, ty, ty,
ty, ty, ty, ty, ty!
Ty, ty, ty, ty, ty, ty!
Ty to budeš platiti!

A za trest budeš sám celý týden mýt nádobí.
Jsem drsná kočka, bráním se, kamaráde. Mňau!
A za trest budeš sám celý týden mýt nádobí.
Jsem drsná kočka, bráním se, kamaráde. Mňau!

Ty, ty, ty,
ty, ty, ty!
Ty to budeš platiti!
Ty, ty, ty,
ty, ty, ty!
Ty to budeš platiti!

Holka od Bolevce

Já jsem holka od Bolevce.
Ach!
Měla jsem brouka v polévce.
Ach, ach, ach!
To byla chuť, heč!

Kulturní sklizeň

Navštívíme Klatovy,
neříkej to tátovi.
Stavíme se v Plzni
na kulturní sklizni.

Rada od finančního poradce

Modro, moudro, klidná mysl.
Tvoje rada dává smysl.

Modrá, jak nebe,
je pomoc od tebe.
Na tom nebi zlaté slunce,
které váží čtyři unce.

Brzy vyjdou stovky sluncí
vážících na tisíc uncí.
Modrá, jak nebe,
je pomoc od tebe.

Modro, moudro, klidná mysl.
Tvoje rada dává smysl.

Další úlomky na hladině beznaděje

Josef Šíšo

Dnešní doba vybízí v mnohem větší míře než doby předchozí k výběru patřičného slovesa z bohaté synonymické řady, a to v závislosti na komunikační situaci: *žvanit, plkat, kecat, žvatlat, tlachat, blábolit, blekotat, kydat, cancat, pindat, krafat, brebentit, kafrat, breptat, plácat, mlít páté přes deváté, mlít pantem*.

Postupná sebedestrukce ubavením se do němoty. Perniciózní paradigma vztahování se ke světu. Efekt ne nepodobný běsnění tasemnice v útrobách.

Popelnice věčně napěchované k prasknutí – krize zuří se vším všudy.

Éra vysoce samodruhá: mají se narodit dvojčata, Panchart a Parchant.

Všudypřítomná vizualizace – schovávání se za obezličku.

Vztah exekutor versus dlužník: vyhánění čerta ďáblem. Exekutor – ďas převlečený za exorcistu, dlužník – otrok vláčený svým jungovským stínem.

Co má notorické zaměňování cíle a smyslu za cíl? A má to hlubší smysl? Ve stejném vztahu, jako je cíl a smysl, je touha a potřeba.

Okolní svět, ať už blízký či vzdálenější, začíná být přeplněn infantilními cíli, vyprazdňuje se však smyslem, a to svinským krokem. Paralýza internetem.

Áááá. – Bum. První příběh, který namaloval a napsal můj šestiletý syn (v mexické restauraci...). Nevědomky tak shrnul dílčí etapy našeho životaběhu, ale koneckonců i jeho sumu.

„Tam jste si to *hezoučky* pohlídal“ (*Radiožurnál*). Zdrobňovat už i příslovce by pomalu mělo být na podmínečné odnětí svobody.

URNA (Útvar rychlého nasazení) – zkratka, která nelže, protože explicitně anticipuje úděl zúčastněných..

Když už se apeluje na recyklaci, tak by se mělo vysvětlit, že záhodnou v žádném případě není recyklace poptávky, natožpak její akcelerace.

Události na základní škole v Newtonu a nesčetné jiné případy podobného druhu nemilosrdně odhalují krajní pojetí svobody jako samoúčelu.

X: Vždyť máš, ty blázínku, ještě celý život před sebou!

Y: Jen to ne..., tak snad to uteče.

Ve spontánním brekotu cikáňat je slyšet tresť archetypálního stesku.

Jedním z příznaků vlídných lidí je „měkká" vráska táhnoucí se od přimhouřeného oka ke skráním, když se tiše usmívají. Ze zkušenosti – apriorně nekonfliktní lidé.

Alespoň na okamžik bych rád někdy zahlédl příjmovou část výplatní pásky lidí, kteří v kolonce „zaměstnání" udávají „dobrodruh" či „duchovní praktik", a to nikoliv ze závisti.

„Proletáři všech zemí, spojte se!" Nabádavý pokyn k jednorázovému aktu homosexuální promiskuity pansofických rozměrů.

Rektální limbus – status quo.

Držte si klobouky, máte-li nějaké, jede se z kopce.

Nejsme jako oni! Nejsme jak oni!! Nejsme jako oni!!! Nejsme jako oni...?

Odpovězte na následující otázku: Jak se jmenovala šikovná nutrie Markéty Levákové?

A) Žofka
B) Zuzanka
C) Viktorka
[Zdroj: veřejnoprávní médium (!)]

„Závody rychlovarných konvic" se uskuteční v pátek 26. dubna 2013 ve velké tělocvičně od 14:00. Účastníci s sebou: rychlovarnou konvici, ideálně vlastní prodlužovák a dobrou náladu."

Plevelná, divoce rostoucí stupidita...

Karel Čpavek, Eta Hoffmann, Taras Bubla, Perlička na dněm, Káska za časů cholery, Rudolf II. a jeho podoba, Malý labirint literatury – dnešní vysokoškolské (!) brigádnice-opisovačky v antikvariátu nechtěně mění nejen literární historii.

Respekt – despekt: to si jen nedáš záležet na pečlivější výslovnosti, a z nebe jsou rázem dudy. Fonetické fušerství proměňuje polarity.

Tmavé brýle – výraz neúcty k tomu, s kým člověk hovoří, pokud tu nejde o ryze zdravotní důvody, už vzhledem k tomu, jak velké procento neverbální komunikace se děje očima.

Oniománie a obsedantní sledování všeho sportovního napomáhají vytěsnit vědomí smrtelnosti, resp. Freudovu úzkost ze smrti, které s železnou pravidelností buší na vrata s přibývajícími léty.

Být ranhojičem povolaným k nápravě věcí veřejných či jakýmsi novodobým krysařem, musel bych mít v malíčku přinejmenším toto: *Úplný dobytčí lékař, to jest zřetelné poučení o správném léčení všech nemocí koní, hovězího, skopového a vepřového dobytka, psů i drůbeže, s přídavkem: Kterak se má pomáhati při těžkém telení, hřebení a bahnění ku prospěchu hospodářů.* (Pečírka Josef, nákladem Mariany ovdovělé Pečírkové, Praha 1885, s vyobrazením nejpotřebnějších nástrojů k snadnějším operacím, které se při dobytčím lékařství obyčejně naskytují.)

Nejen habaděj vulgarismů začíná na „p". Paralýza internetem. Pandemie instantních myšlenkových stereotypů. Perfidnost jako primární postoj v kariérním růstu.

Úplný dobytčí lékař, to jest zřetelné poučení o správném léčení všech nemocí koní, hovězího, skopového a vepřového dobytka, psů i drůbeže, s přídavkem: Kterak se má pomáhati při těžkém telení, hřebení a bahnění ku prospěchu hospodářů. (Pečírka Josef, nákladem Mariany ovdovělé Pečírkové, Praha 1885, s vyobrazením nejpotřebnějších nástrojů k snadnějším operacím, které se při dobytčím lékařství obyčejně naskytují.)

Velký rádce malého masturbanta

POZOR! Literatura ponouká k masturbaci!

Internet je jako kabriolet. Dává životu jiný rozměr.

Takhle vypadá literární masturbace člověka psavého. Ale co realita?

Nevíme proč, píší feministky na nejdůvěryhodnějším feministickém portálu na internetu Feministky.com ale mužská onanie se začala až příliš rozmáhat a vstupovat do života rodin a partnerských vztahů. Je na čase s tímto odporným fenoménem něco udělat.

Je více možností. Můžeme muže donutit hrubou silou. Každé ráno a večer bude nucen si ruce oprášit pepřem (mletým – poznámka redakce). Toto opatření muži zcela jistě zabrání si s údem jakkoliv pohrávat, masírovat či jej jinak potěžkávat.

Druhou možností je osvěta. Bylo by vhodné pánu tvorstva vysvětlit, že častou samohanou dochází k vysychání páteře a pokud nepřestane s dlachněním údu, tak může v krajním případě dojít k ochrnutí končetin.

Výzkum přináší pro mladé muže radostnou zprávu: samoukájení není škodlivé, chrání před jednou z plošně nejrozšířenějších chorob – rakovinou prostaty.

Rowlingová učí postavy masturbovat. Cudně a teoreticky.

„Moderátorky Dámského klubu Frekvence 1 zvolily na téma masturbace způsob, který nevede k vytváření potřebné sexuální kultury, ale naopak vede k posilování a jakési normalizaci sexuální subkultury a jejího vyjadřování," uvedla rada v tiskové zprávě. Za závažné pochybení pak označila zejména "zveřejňování vlastní masturbace, vyzývání ke zveřejnění masturbace, výzvu k celostátní masturbaci a soutěži v ní".

Ideami nejvyššími a nejvznešenějšími jsou idee náboženské a mravní, poněvadž v nich poslední účel člověka obsažen jest. Proto jsou pravdy náboženstvo-mravní nejvelebnějšími ideály všeho snažení.

Kongregace pro otázky katolické výchovy ve svých Směrnicích z r. 1993 konstatuje, že cílem autentické sexuální výchovy je mimo jiné "ustavičný pokrok v ovládání podnětů, abychom postupně dosáhli pravé nezištné lásky. Může se zde objevit zvláště složitý a choulostivý problém masturbace." (Směrnice).

„Provádím onanii. Přináší mi to sice uspokojení, ale potom mám výčitky svědo-

mí. Chtěla bych s tím skončit, ale je to silnější než já“ – to je jedno z mnoha doznání.

Že je masturbace v pubertě nevyhnutelná a nutná, je nejen určitým zjednodušením, ale i nepříliš poctivou informací z hlediska psychologie.

K masturbaci je mladý člověk ponoukán svými kamarády, čím dál častěji i literaturou.

„Vychovatel a citlivý rádce se musí snažit poznat příčiny masturbace, aby mohl dospívajícímu člověku pomoci překonat nezralost, která je základem tohoto chování.“

„V boji se zlozvykem onanie může být velkou pomocí např. strach z Božího trestu nebo silná citová angažovanost v nějaké práci“ (K. Wišniewska-Roszkowska, Problémy současné erotiky).

Mladý člověk má k problému masturbace přistupovat se vší vážností.

„Neznám člověka“ píše K. Meissner – „který onanuje a nechtěl by se toho zbavit“ (K. Meissner CJSB, Nalézt smysl vlastního pohlaví).

Katechismus katolické církve konstatuje, že „církevní Magisterium, ve shodě s trvalou tradicí, jakož i morální povědomí věřících potvrdily bez nejmenší pochybnosti, že masturbace je akt zásadně a závažně narušující řád.“ (Katechismus).

Řád nového světa je založen na předpokladu, že existuje svrchovaný velitel, který dohlíží na záležitosti světa. Během přechodu v globální vládu, jsou menší a slabší národy donuceny, nebo jsou nalákány, přijmout pro samozvané silnější národy stav, kdy se chovají jako jejich policejní složka pod jedním pánem. Zpočátku se to jevilo jako plán pro mírové soužití mezi národy, kde budou prosperovat všechny národy. Avšak, je to plán na eliminaci všech států, svobody, občanských práv a k ovládání lidí světa pod jedinou ideologií ve jménu jedné globální komunity.

Je nutné se z masturbace zpovídat?" Odpověď zní: ano.

V mnoha publikacích pro mládež – ve snaze „nedělat problémy“ – autoři masturbaci nejen banalizují, ale dokonce říkají, že „může být prospěšná, protože chlapec nebo dívka mohou díky ní rozvíjet svou představivost a sexuální náklonnost k druhému pohlaví“ (Encyklopedie sexuální výchovy dospívajících). Podobné interpretace masturbační krize naprosto zlehčují křesťanskou morálku.

Profesor F. Arvezu radí mladým lidem, kteří se s masturbací potýkají, umístit na nějaké místokrátké předsevzetí „dnes ne“.

Mr. Translation Google k tomu dodává: Politická masturbace nastat, když dvě hlavy státu setkat a vzájemně engratiate s sebou do té míry, že jeden nebo druhý z nich odchází s úsměvem.

Během nedávného veletrhu INVEX na brněnském výstavišti, mohli návštěvníci spatřit vysloveně otřesnou záležitost: Veřejnoprávní reality show v komerčním kabátě! V prosklené buňce bylo možné sledovat nevídanou mediálně-hlasatelskou „masturbaci“ pracovníků Českého rozhlasu konajících svou „veřejnou službu“ před očima vyděšených diváků – koncesionářů.

Masturbace je prokletí, tvrdí nové hnutí amerických mužů. Věří, že je onanie zbavuje mužnosti, vede k poklesu testosteronu, k deformovanému vnímání žen a k problémům s erekcí. Nejsou puritánští, nemají nic společného s vírou, jsou mladí a sebevědomí. Amerikou se žene antimasturbační hnutí.

Bez zajímavosti není ani zvířecí masturbace. Třeba jeleni v říji pro sebeuspokojení na svůj penis nemusí ani sáhnout. V tomto období totiž mají extrémně citlivé parohy, a tak jim k uspokojení stačí, aby se jimi třeli o zem. K dosažení vyvrcholení jim pak stačí třeba i jen několik sekund.

Do protimasturbačního hnutí se horlivě zapojila také řada filozofů a literátů. To mu dodalo na síle a vědecké věrohodnosti. I Immanuel Kant se domníval, že onanii je třeba co nejradikálněji vymýtit. „Cudnost je povinností člověka vůči sobě samotnému. Je-li člověk poháněn chtíči, nikoli skutečným objektem, ale fantazií, tehdy musíme učinit závěr, že takový chtíč je proti přírodě.“

Na obranu masturbace coby činnosti zcela normální a organismu prospěšné však naštěstí vytáhly i takové celebrity jako Daniel Defoe či dokonce anglická královna. Robinson Crusoe se dětským čtenářům otevřeně přiznává: „Nemohu ani vypovědět, co pro mě toto vzácné umění znamená.“ Anglická královna Alžběta zase na onanii oceňuje, že je „nejdokonalejší zárukou panenství“.

Jakl vrací úder za Klausovu masturbaci

Na anglickém internetu a převážně v americkém tisku se vedou diskuze pro a proti mutilaci sexuálních orgánů, tedy obřízce mající zabránit onanii. Obdobně tentýž tábor převážně konzervativních Republikánů se zabývá hříšnou masturbací. Oproti tomu, v roce 2009, britská vláda a další evropské národy začaly doporučovat dospívajícím masturbovat alespoň jednou denně.

50 způsobů masturbace: vyzkoušeli jste je?

Masturbace je našim tělům ku prospěchu. Ale její způsob musíme často měnit, aby nás bavila.

Květen není jen měsícem lásky, ale i měsícem sebelásky – tedy masturbace. Podle sexuologů by to mohl být lék na problémy celého světa: zbavuje nás stresu, bolestí hlavy, máme po ní dobrou náladu, jsme uvolnění. Když masturbujeme, prohlubuje se nám dech a tím zvětšujeme kapacitu plic, díky tomu máme okysličenou pleť a růžové tvářičky. A vůbec - s masturbací je dobře na světě.

Jak tedy můžeme masturbovat?

1. o samotě
2. s kámarádkou
3. s kámošem
4. před zrcadlem

Začátek nového milénia nám otevírá daleké horizonty a jakkoliv se v nich zračí přeci jen nějaký záblesk světla, jsou temné a hrozivé. My ovšem nemůžeme zavírat oči před tím, co nás obklopuje. Musíme toho Zlého nazvat jeho pravým jménem. Nemůžeme nečinně přehlížet tomu, jak souběžně s kulturou lásky a života se světem šíří jiná civilizace, a sice civilizace smrti, která je nejvlastnějším dítětem ďáblovým a je jedním z projevů blížící se Apokalypsy.

5. na zadním sedadle autobusu
6. na pračce při ždímání
7. rukama
8. s vibrátorem
9. pomocí spodní strany lžíce
10. pouze tlakem na klitoris
11. análně
12. vaginálně
13. kombinací č. 10, 11 a 12
14. po probuzení
15. před spaním
16. uprostřed noci
17. ve sprše
18. pomocí nemravných fantazií
19. se zavázanýma očima
20. pod peřinou
21. úplně nahá/ý
22. ve spodním prádle
23. v práci
24. v džínách „naostro“
25. v převlékací kabince
26. v taxíku
27. pravou rukou
28. levou rukou – jako od cizího
29. o područku křesla/židle
30. oběma rukama
31. jedním prstem
32. dlaní
33. s pomocí lubrikantu
34. s plivnutím do dlaní
35. ve stoje
36. v sedě
37. v přírodě
38. na všech čtyřech
39. při sledování porna
40. v leže na zádech
41. ve tmě
42. při svíčkách
43. při koukání na foto idolu
44. jen stimulací bradavek
45. nahlas
46. potichu
47. vzdychaje/vzdychajíc
48. krouživými pohyby
49. poplácáváním klitorisu
50. o polštář

Jak jste dopadli?

Vyzkoušeli jste aspoň 10 způsobů? Máte co dohánět – doslova.

Vyzkoušeli jste 11 až 20 způsobů? Pokud nemáte sexuální přetlak a vyrovnáváte své manko párovými sexuálními hrátkami, všechno je v pohodě!

Vyzkoušeli jste 21 až 30 způsobů? Jste v nejlepší sexuální kondici!

Vyzkoušeli jste 31 až 40 způsobů masturbace? Gratulujeme, užíváte si život plnými hrstmi!

Vyzkoušeli jste 41 až 50 způsobů sebepotěšení? Jste královny a králové masturbace – jen tak dál, ale nezapomínejte na svou drahou polovičku a aspoň ji přizvěte.

Masturbace je v tradici církve považována za hřích a tento názor stále platí.

Mistr světa v masturbaci: Můj rekord je přes 9 hodin

Vicemistr světa v masturbaci: „Obyčejně onanuji tak šestkrát týdně. Sedmý den totiž i Bůh odpočíval.

Šéf státní kasy Kalousek se léčil na skupinové terapii kokotů

Asi třicítka lidí v tričkách s nápisem Klub kokotů se ve čtvrtek vpodvečer sešla v centru Prahy. Důvod byl jediný: zkusit se vyléčit z kokotismu, jak ostatně hned na úvod prozradil ministr financí Miroslav Kalousek. Ten je v klubu označován jako "Arcikokot".

„Arcikokot je mezi námi. Začátek nového milénia nám otevírá daleké horizonty a jakkoliv se v nich zračí přeci jen nějaký záblesk světla, jsou temné a hrozivé. My ovšem nemůžeme zavírat oči před tím, co nás obklopuje. Musíme toho Zlého nazvat jeho pravým jménem. Nemůžeme nečinně přehlížet tomu, jak souběžně s kulturou lásky a života se světem šíří jiná civilizace, a sice civilizace smrti, která je nejvlastnějším dítětem ďáblovým a je jedním z projevů blížící se Apokalypsy.“

Arcikokot Kalousek dorazil jako první. Přehlédnout se nedal. „Toto je privátní skupinová terapie Klubu kokotů,“ zahřímal.

Nechal se fotografy i několikrát zvěčnit. To už ale doráželi i další kokoti. Pořád jich ale nebylo mnoho. „Jestli se nás nesejde dost, tak jsou to také pěkní kokoti," svěřil se jednomu z přítomných kokot ministr.

Společně s Kalouskem se nakonec na akci sešly dvě až tři desítky lidí. Přišel například kokot Honza, šumperský kokot Radek nebo generální kokot Pavel Severa. Arcikokot Kalousek si tak mohl vzít slovo. „Osvobození od kokotismu je přiznání, že jste kokot, teprve potom se můžete léčit," uvedl.

Nato odcitoval z modly kokotů – knihy Xaviera Crementa *Dost bylo kokotů*: „Jeden pořádný kokot dokáže bez problémů udržovat deset až dvacet lidí ve stavu neustálého napětí, nepřátelství, provinění a nejistoty. Mezi oběťmi kokotů je mnoho neurotiků a lidí trpících depresemi." Svou řeč pak ministr financí zakončil modlitbou: „Zamysleme se nad sebou a vyznejme svůj kokotismus..."

V centru Prahy u Vltavy se zrodil nápad uspořádat v budoucnu vlastní pochod kokotů.

„Konopí je lék. Masturbace je umění. Pánové a dámy, bylo mi ctí," zakončil pak své vystoupení Arcikokot a současný šéf státní kasy a odkráčel se věnovat svým povinnostem.

Freud jako malý nechodil do školy, neboť stále masturboval. Zvláštní byl Freudův vztah k Mussolinimu. Obdivoval ho za to, že v **Římě** nechal provést rozsáhlý **archeologický** průzkum a nechal mu poslat svou knihu přes jednu italskou pacientku, která Mussoliniho osobně znala – napsal do ní věnování „velkému kulturnímu hrdinovi".

Světová deklarace sexuálních práv přijatá sexuologickým kongresem v roce 1999 zaručuje právo na sexuální potěšení, včetně autoerotických aktivit.

Výbor za práva rodičů (VORP) brojí proti sdělení, že masturbace není škodlivá. Tito bojovníci se asi domnívají, že je samohana doživotně poznamená. Někteří už na první pohled vypadají, jako by se jim to přihodilo.

Bolševici objevili oidipovský komplex a zrušili rodinné vazby a jakákoli omezení pohlavního styku, takže se dovoluje také mezi sourozenci, dokonce mezi rodiči a dětmi.

Neblahé důsledky masturbace se mohou projevit i nadměrnou agrsivitou. Radim Uzel zaútočil na ministra školství kvůli příručkám sexuální výchovy.

Alain Badiou napsal, že dnes existují pouze těla a jazyky. V mládí se hlásil k maoismu, byl člen militantní maoistické organizace *Union des communistes de France marxiste-léniniste*, v jejíchž řadách se podílel na nepokojích v květnu 1968. Podporoval též Pol Potovu genocidu v Kambodži a protestoval proti invazi Vietnamu do Kambodži, která diktaturu Rudých Khmerů svrhla. Ideje pokrokovosti teroru se však nikdy nevzdal, roku 2009 teror označil za „podmínku svobody".

Slavoj Žižek však klade otázku: Na co myslel Wittgenstein při masturbaci? A filosof Václav Bělohradský se již tradičně místo přímé odpovědi vyžívá v typické Hegelovské slovní masturbaci.

Místopředsedkyně vlády Karolína Peake prozadila, že jí Arcikokot ministr financí na jednání K9 posílá „sprostá psaníčka". Lékař a sexuolog Radim Uzel si myslí, že psaníčka nebudou urážlivá. Ministryně se na to podle něj musí dívat prostě jinýma očima.

Oblast umění se snaží svobodní zednáři zneužít na demoraliazci nejširších vrstev obyvatelstva a to se jim daří. Už v roce 1838 napsal jeden významný zednář v Itálii, jménem Vindice:

Nikdy nepřestávejme znemravňovat lid. Udělejme vše pro to, aby se neřesti mezi lidem postupně množily a šířily. Lidé musí všemi smysly nemravnosti vdechovat a pít až do úplné sytosti. Svět je vždy připravený přijmout nauky necudné a oplzlé. Z toho je zřejmé, odkud přichází záplava pornografie, ať již pod záminkou uměleckého díla nebo bez této záminky.

Mnoho vedoucích představitelů je drženo na uzdě účastí na příšerných rituálech, včetně obětování lidí, sexuálních orgií, pedofilie, znásilňování, mučení a vražd.

Sexuální otrokyně iluminátů podávají hrůzné svědectví.

Vezměte si jako vzor prof. Putnu. Kde je ta potřebná a důležitá autorita, osobní integrita, vědeckost a rigidita hodná „katolické buzny"!? Jak může být zrovna takový poblion někomu autoritou?! Naštěstí je to badatel v oboru dějin theologie, kde jde o hovno, takže ovlivní svým způsobem už dost negativně ovlivněné osoby.

Vše se svádí na nedostatečnou disciplinovanost „těch dole". Prostě chudí si za to můžou sami.

Musíme jít na lidi s rákoskou a přestat je podporovat.

Děti se učí tvůrče myslet a tak je to se vším a pěkně to pokračuje do jedné velké pr...

Z internetu vybral a poskládal

Petr Štengl

Miloš Říha

Přes Kamenný most

z jezu jde pára
jako pivo za lahváčem
otvírák
grif přes ruku
a zátka v ruce
před sochou z pískovce jsem navždy
jako rozvolněné krknutí
a cizinci tu špulí rty
u sochy bohorodičky
po smrti syna

tanec na zápraží obou Prah
ruce ňadra
vzdechy v pustině plicních ohbí
venkovan
rozsévá hlínu
oči v sloup a Máňa
družka jeho hladí
po kostkách košile

jsem v protiproudu loď
chtěl bych vesla a práskat po hlavách
halasit trefa ty vole
pak krok doleva
švih a stánek přes palubu
sněží
stopa za stopou
kluci s černou hubou
jazz
a Ella Fidžeraldová dávno mrtvá
rozlévá se
v hlaholu holubího ševelení

od sochy k soše
lidé
pánbůh
jakoby tu věšel prádlo
na drátu z petroleje
holka v klubíčku
žebrá o hlad
prosí
a kdosi cizí jí píše čárky
rukou pod tílko

těsně před branou
okarína povídá mi
mozek jako v hrobě
na poušti je tisíc vjemů
a v tobě nic
být tu sám
propsal bych přes kopírák
tu chvíli na věčnost
a tam by ji bůh vzal
a uzákonil v knize Job

na každou dlažební kostku
napíšu písmeno
bude to moje vlastní kabala
a budu demiurg
který nasál dosti procent
vydechuji páru
zhmotňuje se
v obrazy které myslím
ona
přijde a sedne si
na kamennou krajku mostu

a pak už jenom brána
pánové jako já tu chodí po staletí
z cesty sejít a rozumem si hýčkat
co bylo a asi není
kdo do ní vešel z cesty sešel
a kdo do ní znovu vejde
tomu sejde

Roman Rops

K. O. 5
Obrázky z Klubu odpovědných

V salónu Klubu odpovědných to tedy žilo.

Za mejdan židozednářských buzerantů by to označil spíše konservativně založený pozorovatel. Mne však dlouhodobé studium obrázkových časopisů ze života lepší společnosti připravilo na to, abych situaci vnímal nevzrušeně jako prosté pití čaje na pražský způsob.

Snad jen trojku lesbických rabínů by to tu chtělo. Přestal jsem je v příšeří hledat téměř hned, co mě to napadlo. Však oni sami odněkud vyskočí.

Celé to působilo jako černobílý film, který původně natočili barevně a v postprodukci odbarvili. To je teď velice moderní styl.

•

Nebudu popisovat reálie exkluzivního klubu. Nikdy jsem v takovém zařízení nebyl; a i kdyby, moje smysly netříbené než vybrabčenými, proletářsky zaflusanými putykami, by v případě náhlého oslnění přepychem nebyly vůbec schopny pojmout cokoli konkrétního, jakékoli detaily než sám přepych jako abstraktum; snad bych byl schopen registrovat dvě tři nejkřiklavější podrobnosti z opulentní výstavy třídní nesouměřitelnosti, ale byly by to skutečně ty správné podrobnosti, kterých bych si teoreticky nepřipraven a prakticky necvičen povšiml? Opravdu je Modrý Mauritius tou největší a nejkrásnější známkou? Brala by hladová samoživitelka ze švédských stolů buržoasie jídlo podle míry dekadentnosti? Jistě nikoliv. Brala by to, co zná a co jí padne do levé ruky, protože v pravé drží revolver, jímž suspendovala jistá nezadatelná práva.

Reálie K. O. tedy odpovídají právě těm pajzlům, do jakých chodím celý život a které dobře znám.

•

Ze tmy pod klenbou se oddělila silueta muže a vrhla se proti mně. V odrazu světla, které na něj krátce dopadlo, se mi něco nezdálo.

Prolétl těsně kolem mě, a když jsem se za ním otočil, stál jen pár kroků za mnou a už pumpoval Rorschachovou pravicí. Vysoký koberec ztlumil jeho krok a slova syčela jako tření kníru ebonitovou tyčí. Všude bylo vůbec takové hezké, přítulné ticho. Jen

Nejlepším a patrně posledním přítelem pana ministra zde v Klubu je bývalý špičkový makléř. Je s podivem, že se potkali až tady. Ztratil vůli žít, když slyšel zprávu o jednom experimentu amerických vědců. Průměrná opice má při burzovní spekulaci srovnatelnou úspěšnost jako geniální matematik vyzbrojený optickými kabely a rodinným zázemím v rozvědce. To je mnohem horší pomyšlení, než z opice pocházet.

zvenku doléhaly monotónní zvuky vysoko proudících letadel.

Nerad poslouchám cizí hovory. Neznámý pomačkanec gratuloval předsedovi k něčímu „hladkému odchodu“; velmi rychle se dojal, snad si dělal nějaké naděje. Nakonec, nebohý, oddaně položil hlavu svému předsedovi na hruď. Ta hlava vypadala jako by ji někdo zmačkal a nevyhodil do koše.

Rorschach ho asi dvě vteřiny bez účasti sledoval.

„Ochranka!“ ucedil suše. Suše a unaveně.

Stěhováci tu byli cobydup. To není překladatelský oříšek. Tihle byli něžní.

Na koberci po něm zbyly jen noviny se zaškrtnutým titulkem TRAGICKÁ NEHODA.

•

Když ho nesli kolem, poznal jsem významného státníka z blízkého zahraničí. Již léta mrtvého. Byl symbolem návratu své země do Evropy, proslulý drzostí a beztrestností, teď zhroucený jako loutka, které ustřihli nitě. Zemřel krátce poté, co předal část země do správy Svatého Otce a pochlubil se nápadem, že by nezaměstnaní mohli uklízet lesy.

»Nejdřív parlamenty, správní rady, banky a redakce. Pak lesy!« vzkázal mu jakýsi kroužek anonymních utopistů. Už měl víceméně splněno, a tak trochu ztrácel ostražitost: nevšiml si, že lesy nejsou, co bývaly – když se teď do nich stahují tisíce lidí, co přišli o živobytí. Nějaký poradce pana ministra informoval; ale jak byl neustále ve stresu, poněkud ho to vzalo.

„Našli ho s vypíchnutýma očima. Myslí mu to pořád dobře, ale má tendence zbavovat se smyslů. Tak jsme mu zalili uši voskem, aby si zbytečně neubližoval. A dostává bezva prášky na ořezání výšek a hloubek. Líp se tak srovnává se světem. Kdybychom mu neposkytli diskrétní azyl my, chcípl by někde v koncentráku. Možná vás bude otravovat, abyste mu přečetli denní tisk.“

Nejlepším a patrně posledním přítelem pana ministra zde v Klubu je bývalý špičkový makléř. Je s podivem, že se potkali až tady. Ztratil vůli žít, když slyšel zprávu o jednom experimentu amerických vědců. Průměrná opice má při burzovní spekulaci srovnatelnou úspěšnost jako geniální matematik vyzbrojený optickými kabely a rodinným zázemím v rozvědce. To je mnohem horší pomyšlení, než z opice pocházet.

•

Fakt, že jsem mezi nejodpovědnějšími z odpovědných, jsem plnou vahou pocítil při pohledu na bar. Herec v roli barmana, vybledlý jak po čtrnáctidenním průjmu, držel postoj zhruba takový, jako by mu někdo protáhl vnitřnostmi ruku a hýbal s ní ústy. Panoramaticky se rozhlížel po place.

Já jsem třeštil oči jen na ni.

„Jé, čau čau, ráda tě vidím!“

Nikdy to neskončí.

Podmanivá jako pražská žurnalistika, přesvědčivá jako sovětská psychiatrie: t zv. stará láska.

Ale co se budu srát s popisem. Stejně si ji představíte jako tu, do které jste byli zabouchnutí v šestnácti. Tak mladí a bezbranní! Je vaším symptomem, který se vypracoval na samostatnou chorobu. Prsíčka z dobré rodiny, ještě jste je zahlédli dorůstat. Vysychat je už neuvidíte: vy jste z dobré rodiny nebyli. Krutá druhá nebo třetí, přirozeně božská.

Představte si ji prostě tak, aby vás to bolelo.

„Změnil ses,“ řekla s výrazem kočky, která přemýšlí, jak nejlíp dostat zlatou rybičku z akvária.

„Doufám, že k lepšímu,“ řekl jsem.

„Hmmm,“ zavrněla, „a ztvrdnuls nějak.“

„Se ti zdá. Třeba mám jen v kapse vláček.“

„Víš, jak to myslim,“ zatvářila se jakože nazlobeně, ale hned nasadila klasický čaučau úsměv. „Jak se ti tady líbí?“

„Zemřít bych tady úplně nechtěl.“

A pak zjistíte, že oči, jejichž modř byla osnovou vašich nejnaivnějších denních snů, jsou po deseti letech zblízka a v klidu – zřetelně šedé. Šedé jako zrnění, ano, nemohu o tom mlčet: její oči jsou jako dvě televize přepnuté na prázdný kanál.

A v jejich blízkosti brní statické napětí.

Jistější bylo rozhlížet se po okolí.

•

Stěny byly obloženy rámy se starými fotografiemi. Samé portréty důstojně černobílých mužův. Portréty s cvikry a bez cvikrů, s vousy a bez vousů. Černobíle důstojní mužové, jejichž tváře mi neříkaly nic.

„Významní předchůdci Klubu," řekla Ona. „Většina z nich byla ale příliš vlivná na to, abys je mohl znát."

Skoro mě to uklidnilo.

„Jednou takhle někde budeš taky viset," vzdychla převědčivě. A podmanivě.

Pozoroval jsem ty nesmyslné tváře a zatoužil jsem po paralelním vesmíru. Dodělat školu, oženit se a nastoupit do prvního zaměstnání. Zatoužil jsem proměnit se třeba v referenta. V historickou gorilu, vyšetřovatele, stalinskou mlátičku, která je v půl pátý doma u rodiny, čistý límeček, dvacet deka uheráku, polibky zajištěny a mlíko a merkur pro malýho, rekreace zimní letní zajištěny, uctivé pozdravy sousedů, nemocenská, žena spokojena, děti vychovány k upřímnému souznění s osudem; od doby co děláme na těch špekulantech, bolí mě klouby a piju moc kafe; běž si na chvíli lehnout, ať jsi ráno čerstvej. Dejte mi gumový obušek plněný ložisky a ukažte cíl a budu váš, je načase sežrat svině, manželka spokojena, děti zajištěny. Přijeďte, nastolte nás, nastolte mne, a nechte své koně pít z té řeky třeba navěky. Už jsem váš. Chci se nadechnout. Žít. Svůj život za jejich život. Ukažte. Cíl, raison... budoucnost. A dokud nepřijde, tak rozdávat rány kolenem do obličeje, až do obolavění kolene, a neptat se těch obličejů, jestli je to bolí taky. Ani republiku, ani varlata. Pokoj v zádech a slušně placený pendrek v ruce, ložiska... A ty vyhlídky.

Vzápětí jsem si představil vyplašené obličeje liberálních sloupkařů, jak si ublinkávají do kabelky nad takovými sny té nastupující, čisté a nezatížené generace, na kterou jejich rétorika tolik spoléhá. Jejich napapané obličeje jsem si obzvlášť představil. Jako by vystupovaly z portrétů na stěnách kolem dokola. Kde kdo bude viset!

•

Za stolkem u záchodů byl k vidění Klasik, státem a médii koncesovaný magor mezi národními umělci a umělec mezi magory. Bůh – vlast – chlast. Zaživa nestrpěl odporu. Když však seděl za stolem v zásvětním bezpečí Klubu, upíraje zrak na svou podobiznu visící na stěně proti němu, zde vynikal inercí dokonale posmrtnou.

Obličej svěšený z poddimenzované lebky by mohl – v miliónu kopií – hrát hlavní roli ve Válce s mloky, kdyby se z ní Michal David rozhodl udělat muzikál. Na své podobizně, s přimalovanou královskou korunou, zatím vypadal jako Ringo Čech pro chudé.Podle předsedy přemýšlí o ideálním státě a žádá filosofa na trůně.

„Víš vůbec, ty hovado, kdo to byl Platón?!" zařve bez předchozího upozornění.

„Hlavně že vím, že Prezident Karel Čtvrtý má sametovou kůrku, ty debile," odpověděl jsem mu s citem.

„Nedosti Pilát je vám hejtmanem, vy potřebujete Krále v ustanovení římského impéria a né radar, ale rakety... a né rakety, ale letadlovou loď... to ti říkám já, národe... tvoje svědomí, protože nebejt Ameriky, tak tady ještě dneska máte otroctví... čecháčci!"

„Běžel s hovnem proti plátnu, zakopnul a tím hovnem se málem zalknul," vysvětlil mi předseda diskrétní stránky Klasikova kurikula. Vzal jsem to jako omluvu.

Přišlo mi ho líto.

„Vůbec se vám nedivím, pane kolego. Já bych taky revoltoval, kdyby mě nutili pracovat..."

Zamrkal, nepřestávaje zírat na svou podobiznu.

Dejte mi gumový obušek plněný ložisky a ukažte cíl a budu váš, je načase sežrat svině, manželka spokojena, děti zajištěny. Přijeďte, nastolte nás, nastolte mne, a nechte své koně pít z té řeky třeba navěky. Už jsem váš. Chci se nadechnout. Žít. Svůj život za jejich život. Ukažte. Cíl, raison... budoucnost. A dokud nepřijde, tak rozdávat rány kolenem do obličeje, až do obolavění kolene, a neptat se těch obličejů, jestli je to bolí taky. Ani republiku, ani varlata.

Foto Michal Šanda

Martin Vokurka

Básně ze srpna

* * *

Vytekli jsme spolu
Dvě těla
dosud v lásce
Vana bez ochrany
navzdory pěně
nás v bouři smíchu
smývá z kůže
Nic nás už nezastaví
Propleteni
Smýkáni
Jedinému noži
bezhlavě
vstříc stoupáme
Po dlouhých minutách váhání
Týdnech míjení
Uprostřed on-line kariéry
kde budoucnost tvoří
tápání rukou
v potrhaných sítích
Najednou žijeme
v jediné vteřině
Skrze mokrá těla
Kloužeme slovům
prstům bezrukých
z lapačů paměti
Svižné rybky
s mlsnými zuby
ukusujeme si z touhy
Naprosto bezohledně
Protřelí
Začínáme podruhé
V převtělení
Do nového
Trubkami nahoru
dolů
Uvízlí navždy
v okamžiku
Bez opakování

* * *

Tlačí ze sebe
Vztek
Krystalicky čistý
sibiřský vzduch
pražského metra
a jejích napružených
tepen

Anna Brikciusová

Exkluzivně pro Dobrou adresu z Auch v Gaskoňsku

Leze jí z úst
Cuchá jí vlasy
vrostlé do plic
s dychtivostí dětství
a nočního astmatu
Otřásá se
Objímaná kýmsi neznámým
Kdo právě
nepřijíždí
Z města rostoucího
hluboko v hlíně
Křičí na celý perón
Sukně stlačená větrem
drtí stehna
k zjevení klína
Pohledy ji svírají
zrcadla z bludiště
Šipka východ
Mává do tunelu
Na natažených dlaních
se jí zvolna
obrací
Žaludek milence

* * *

Říkám Vy
tělu tiše schoulenému
za tisícem zdvořilostí
a dvě stě padesáti maily
Vážená
začíná každý první dotyk
vykouzlený náhodou
a všechny texty
co pokračují kolem šíje
S pozdravem
stejně nic nekončí
slova kloužou dál podél páteře
Oči máte zavřené
a přesto čtete
Přeji pěkný den
Prsty jsou rozechvělé
tolik bojí se překlepu
Odesílám svou zprávu
Zase do snu

Tělo lukem

do luku šípy vráží
sám a vědomě
proč jen to dělá?

nechce žít?

chce
zoufale
s šíleností bezbřehou

proto

proto tedy
tělo zraňuje
schránku nešetří
sebe ničí

do hlubin moře kráčí
pomalu
pomaleji
plavat neumí

Haiku na obálce

Čeněk Pořízek

Nebe trousí sníh...

hlava plná milenek,
tedy myšlenek
ó, mysli zmatená,
paměti posněžená

Na hřbitovech stařečci,
slaměnky, podzim,
poklidný, smírný

dům mého dětství
plný mých dnů
plný cizích lidí

Kam mě jednou uloží?
Ať to bude kdekoli,
neřeknu ani popel

Svár těla a duše?
Kdeže! Váha
se blíží tíze

v dceřině pokoji
plyšoví důchodci
mí noční průvodci

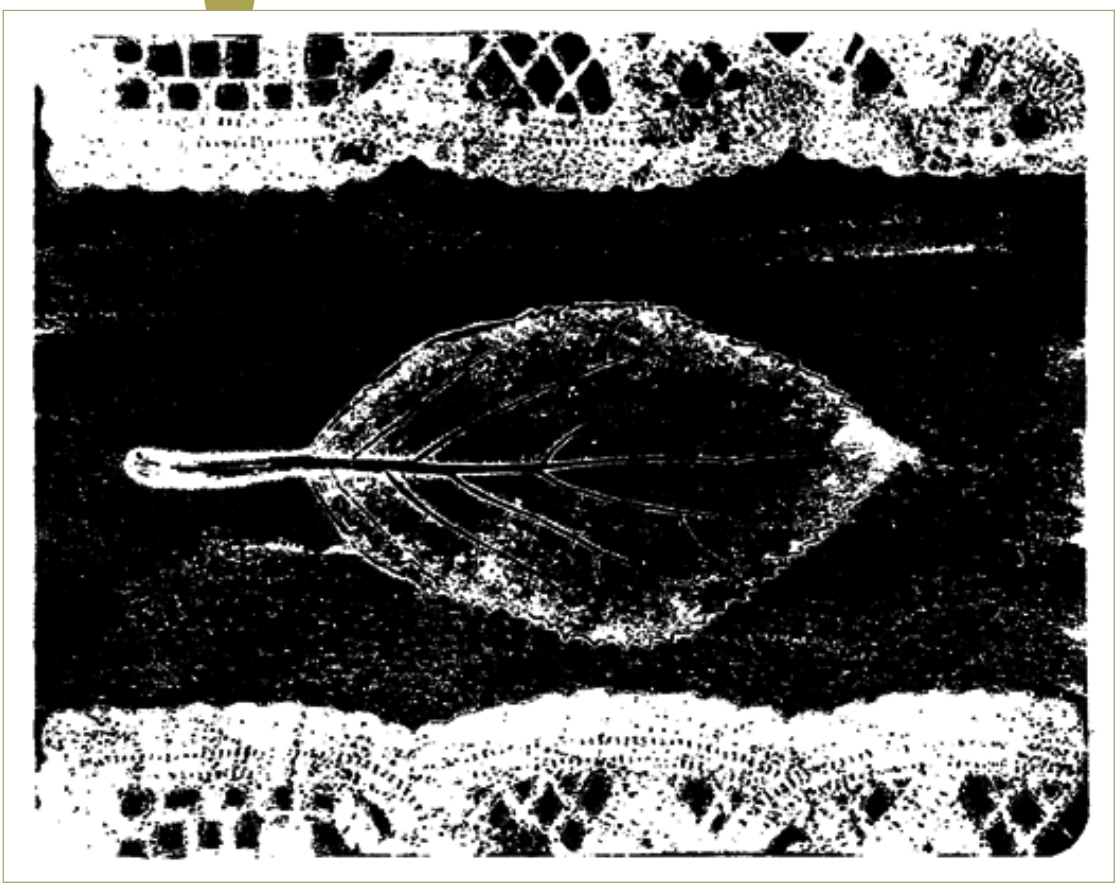
Haiku na obálce:
tak zmatenou adresu
pošta nerozluští

Děvenko zlatá,
božská jsi; byť pokaždé
nebýváš svatá

Jakkoli jsem se obezdil,
všude mi zníš Moje cela
celá se rozezněla

S tvým ňadrem
dovádí světlo
Tak jako před chvílí já

Ilustrace Vladislava Havránková

Milovalas víc,
než bylo zdrávo
Zbylo bolavé štěstí

Schovám se za víčky
Svět není, a já jsem jiný...
zavíčkovaný

Milenci

Po třiceti letech
sešli se na náměstí
Sešlé štěstí

Z bláta do louže,
z nejistoty do jistoty:
Je s jiným.

Pomilovaná
jsi nádherná
A já vyřízený

Na třídní schůzce
tolik pěkných matek
Ve mně zmatek

Tento verš byl stvořen
dík laskavé podpoře
kohosi nahoře

Jízda busem, tíživá, plodná:
myšlenky přistupují
na každé zastávce

V kostnici tři sta tisíc lebek,
nebo snad jen kostí?
Ty mé tam dnes byly
naštěstí jen hosty...

Máš profil Římanky
Impérium se hroutí -
nesu ti srdce z pouti...

S úplňkem
přichází touha
Prožil jsem s tebou
úplňková léta

Nedívej se
sobě na břicho
dívkám na nohy

Útěšné slovo -
někdy milodar,
někdy milý dar

Modlíš se za nás?
Já ne. Ale z víry v tebe
se vyznám vždy.

vyprané záclony
voní pokojem
plným tvé nemoci

Náraz -
velká a nízká myšlenka
mne prostoupily
naráz

Kde jsou sny a cíle?
Poztráceny v životě,
nahodile...

Lásko, nezhasínej ještě!
Ještě mi posviť
na mé cestě...

Lodí

Vévodkyně Kate porodila syna

Max Ščur

už to z Kejt vyšťárali/y – má chlapečka „princátko“

No konečně, hurá! Gratuluji mamině!

A stará baba může v klidu na dovolenou.

No to je senzace! Ja se snad pujdu ozrat.

...no tak bublina splaskla, a zase do prace holoto lina, plebejska...!!!!

Budeme tu psát o každé mamince z každé země?

Další diktátor na světě

tak už ta šaškárna skončila a média zase můžou řešit Bartošovou

A Klaus ma zlatou misu!

A pokud se stane někdy králem, tak mu přeji aby vladl spravedlivě a moudře dle ústavy a vůle lidu.

Ve které třídě jste ukončil základní školu?

Kate porodila syna? A co jako? Mam tam dojít a zatleskat? Mam se z toho udělat? Kate mi mi s celou tou jejich rodinu může třeba vy.....

JE TO KLUK, JE TO KLUK!

Britové si platí svou královskou rodinu, my zase své drahé (jak dnes letí) nepřispůzobivé.

Hlavně aby jim z toho nevyrostl nějaký Mareček Benda nebo fešák Trautenberk.

Zvolil jste si Zemana i s virózou, takže nechápu, proč se pořád ještě musíte navážet do starého knížete. Je to ubohý.

Jak na 1. Máje :)

poslední tradice tu byly ubity po r. 1989... tehdy byla šance je obnovit, teď už jen chaos

A teď si představte, že by to byl malý Nečas...

až teď jsem pochopil jak mohl Hitler zblbnout miliony lidí a vyvolat válku

Je to kluk? Tak to ještě není jisté. Když sleduju tu lavinu termohomogejů, vynořujících se na všech stranách a neustále provokujících pochody a požadavky na adopcí dětí, tak bych jim moc přál, aby je tohle neštěstí nepostihlo

Nebojte anglani ,oni vam to mohamedani brzy zatrhnou tyhle moresy s kralovskou rodinou. Uz to nebude dlouho trvat a bude jich vetsina ve vasem neboli vlastne uz jejich state

BRITÁNIE VYPALILA 62 DĚLOVÝCH SALV

Ta naše servilita je opravdu hrozná!

ale co naplat když je ještě tolik vlez do zadelů

bude se jmenovat MUSTAFA

A bude levnější díky tomu chleba?

Pánové Pepo i Ondro, proč to tedy čtete a urážíte Brity, pro které je královská rodina jako vaše rodina.Možná se podle vašich vyjádření pozná jak vy se chováte ke své rodině,ke svým rodičům především

Skoro je mi některých Britů líto a děkuji, že jsme republika. Jinak to hovínko následníka trůnu je stejné jako dítěte poslední uklizečky v Buckighamu

to dítě nemá královskou krev. Kate je z obyčejné rodiny a babička Diana též. Nevím proč to nadšení

Kdy budou vysílány ty dělové salvy?

V každé milující rodině a nemusí být ani královská, by mělo být dítko za princátko

Británie je hrdá a já jim to přeju. Narozdíl od naší země, kde lidi dokáží akorát tak hromadně nadávat a slavit, jen když se vyhraje hokej nebo fotbal

VÉVODKYNĚ UKÁZALA SYNA

Až nastoupí na trůn Charles to bude ostuda, to je blb a bude korunovaný

stačí se na ten jeho tupý ksicht podívat a každý ví kolik bije. . .

Se Schwarzem by si mohli notovat

Ivetka Bartošová taky porodila, dvanácterníkového vředa, sice to nebylo přirozenou cestou ale už je venku

a co jméno, že by nějaký Frodo Pytlík???

když nepoznáte překlep od gramatické chyby, tak se raději k ničemu nevyjadřujte

A mě se také daří dobře, ale to v novinách nenapíšou

srandy kopec, tolik jí tady nebylo od Václava Veškrny nanebevzetí

Podporovat království v roce 2013 je prý následek degenerativních změn s abstinencí inteligence

Každá zpráva od našich spojenců je zajímavá

Díky za každou dobrou, novou zprávu z normálního světa

je to jako prd do moře! :-)))))))))))

Kdybyste raději šli makat -ať se tady nemusíte závistí užírat

Já bych třeba členem té jejich zločinecké familie být nechtěl... a jejich prachy mě taky nezajímají. .

Jsou to zločinci. . . . vraždí lidi na celém světě - teď právě v Syrii. . .

To je podstata jejich rodiny

Než se narodit to takovéto zparchan..tělé rodiny,radši bych osobně volil,kdyby mně "vévodkyně" narvala do BABYBOXU

mám radost, že se Kate narodilo zdravé dítě.

Jen mě žere, že jsem to nebyl JÁ :-D

KRÁLOVSKÝ POTOMEK JE SKVĚLÝ BYZNYS

Tak ono ve finále nejde o to normalní lidské zdravé dítě

Tak Williame, musíš se víc snažit.

Jdu si lehnout ke svému mimču. To je důležité, nikoli fracek ze země, kde v nemocnicích umírají lidé... Dobrou noc všem. Bděte

No tak,vadilo Vám číst zprávy co se děje v RVHP,nebo v bývalém CCCP,nebo co jaké cvičení má Varšavská smlouva. Tak čtěte co si vysouložili v VB. A neremcejte

ilono to ses až ted dozvěděla, že vy pražáci stojíte za kulový?

SVĚT NETRPĚLIVĚ OČEKÁVÁ JMÉNO BUDOUCÍHO KRÁLE

No, Robin to asi nebude

Bude to Jiří

Co takhle Kevin ... (Catherine + William).

To už se tu řešilo, bude to Dacan III.

Naše media patří cizákům, a tak si myslí že i nás to bere.

TAK UŽ NÁM TO JMÉNO ŘEKNĚTE!!! JINAK ZHYNEME!!!

Vetsine lidi je to jmeno u zadele. Vetsina lidi na svete nema co do huby!

Neprpělivě čekám na zprávu, jak se nám následník poprvé vykakal!Nevíte o tom něco?

"Svět netrpělivě očekává"?? No to už snad ne... Proč ne rovnou celá Galaxie, vesmír...?

Bude se jmenovat Edward

Mě je to úplně jedno

A po Vás nevzdechne ani pes - to naštve, co?

Bóže to je caviků,kdejakej nechtěnej mrzáček má jméno,ještě než spatří světlo světa a tenhle na ně musí chudáček čekat,no nezávidím mu dětství co ho čeká

Vy jste byl také "nechtěnej" - že Vás rodiče nenaučili ani gramatiku???

Nebýt USA, tak se v GB mluví německy

Ale jděte to špatně znáte občany na tomto souostroví

princ by se mohl jmenovat po svém prapradědečkovi, ale problém je ten,že on byl křtěný Albert a až když nastoupil na trůn tak byl George(Jiří) ale celý život byl Bertý

Mě je to teda docela jedno, ať se jmenuje třeba Lojza

MÁTE PO KRK ZPRÁV O KRÁLOVSKÉM POTOMKU?

Pro většinu lidí s vyšším IQ jsou to zajímavé zprávy. Ostatní občany zajímají předvolební výsledky s pravděpodobnou výhrou levice. Opět by rádi parazitovali na pracovitých a slušných lidech, jako za totality. Schůzovat, prospěchářsky udávat sousedy a hlavně nic nedělat

A jaké IQ podle Vás mají lidé, kteří napjatě sledovali narození gorilího mláděte v Pražské ZO0?

zprávy o narození dítěte, které normálním dítětem nikdy nebude

umožněte vypínat čtenářům zprávy o: zfetovaných pseudohvězdách, paterčatech, popálené Natálce a dalších do omrzení se omílajících tématech

Za to to dítě vůbec nemůže

havel se musi zlosti obracet

jsou lidé, kteří nejsou v extázi, když se královský majestát uprdne

Jen se divím, že ten porod nešel v přímém přenosu i s detaily v HD

Toto je první a poslední článek, který jsem o královském potomkovi otevřel

už mně to leze krkem, takové hovadiny pořád číst

Chudák dítě , ještě neví, co ho čeká

Při vší úctě ale Iveta Bartošová něco ve svém životě dokázala

Jak souvisí narození královského potomka s inteligencí?

Chtěla bych podotknout, že goril, je na světě mnohem méně,proto se lidé těšili,když se to mimčo narodilo

o miminku si přečtou lidé nejspíše raději, než o notorickém alkoholikovi

KDO SE KOMU NARODIL?

Škoda, že tak neběsní naše sdělovací prostředky o našich lidech, nebo novorozencích.

Další otrok protokolu, narvaný do škatulky, bez dětství, normálních kamarádů a normálního dětského, školního a studentského života a všech jeho "vymožeností".

Já jen doufám, že malej bude levicově zaměřen

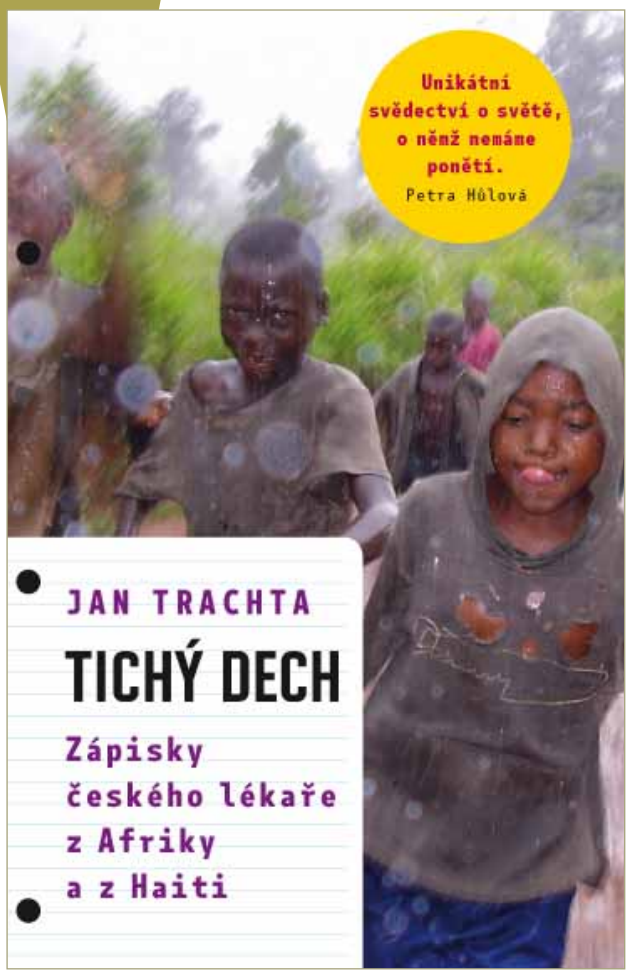
Od Novinky bych očekával, že popíše, kudyma se princ na svět dostal a jak to celé probíhalo

nechápu tak velice inteligentního člověka, který píše takové bláboly

Paseka v háji české literatury

Tichý dech
Jan Trachta

Kniha vyjde v září

Doktor Clement mi v předsálí ukazuje jedny holiny v koutě, do kterých se opatrně soukám. Určitě v nich jsou jedovatí pavouci nebo háďata nebo něco takového, myslím si. Jsou celé černé, i zevnitř, tam, kde mají být bílé. Zelené hadry na sál, které na sobě mám, jsou samá skvrna. Perou je tu v ruce, takže trocha té krve na nich vždycky zbude. Mírně se ošívám, ale pak se nadechnu jako před skokem do studené vody a natáhnu ten humus na sebe. Za kusem záclony, kde jsem se převlékl, hledám v polici ještě nějakou čepici na hlavu a roušku. Pak už kompletně vystrojen v holinách jako zahradník čekám, až přinesou na nosítkách pacientku k operaci.

Je to krásná šestadvacetiletá žena, a sotva ji položí na zem zabalenou v květované látce, otočí se na mě a zadívá se mi přímo do očí, jako by mě chtěla uhranout, pohledem plným vzneseného smutku a odevzdanosti. Je mi z toho pohledu strašně úzko, a zároveň se ve mně otevírá něco silného, hlubokého a hrozného. Myslím, že v tom jejím pohledu byla celá moje budoucnost v afrických nemocnicích a všichni krásní černí lidé, děti i dospělí, které jsem měl mít na svědomí. Je-li v člověku nějaká vznešenost, pak se o ni nezasloužil a sám k ní nedošel, ale byl k ní donucen v situacích, kterým se chtěl vyhnout a ze kterých mu je už dopředu zle.

Ta černá žena se na mě dívá a myslí si, že ji budu operovat já, že jsem tady já, bílý doktor, právě proto. Mám chuť ji vzít

za ruku a pronést něco útěšného, jenomže mě nic nenapadá. A pak, jsem tady nový a nevím, jestli se tady něco takového vůbec smí. Ten pohled říká, že je odevzdaná, srovnaná se vším a připravená i na smrt. Zřízenci ji rozbalí a nahou položí na betonový stůl, její nádherné tělo polijí studenou vodou z kýble tak, že se celá zachvěje, jeden z nich vezme do ruky kartáč s mýdlem a začne ji drhnout po celém břiše, od prsou do půli stehen. Mýdlovou pěnu pak spláchne znovu kbelíkem, voda stéká do odpadu a crčí do lavoru umístěného pod stolem. Nakonec ji požádají, ať si přeleze zpět na nosítka. Mohla by sama snadno chodit, ale ti moulové vykonávají obřadně svoji práci tak, jak jsou zvyklí u pacientů, kteří jsou na tom zle a chodit nemohou. Nic neříkám, jsem tu nový.

Zatímco si doktor Clement a jeho kamarád z medicíny, který přijel do nemocnice na návštěvu a bude Clementovi asistovat, drhnou ruce a předloktí, ženu odnesou zřízenci na sál, kde do očí štípe formol a jeho smrad se nedá vyvětrat, protože okna dávno zarezla. Položí ji na operační stůl. Nevidím nikde žádný anesteziologický přístroj, anesteziologem bude nejspíš jeden z černých zdravotních bratrů. Soudím tak podle toho, že pacientce k nosu fixuje leukoplastí kousek vaty, který se chvěje podle toho, jak žena dýchá. Aha, monitorování dechu, pomyslím si překvapeně a koukám se ke stropu na termity, co oni na to. Běhají po zdi, jako by se nechumelilo, formol neformol. Představení začíná.

Lítačky se rozrazí, oba místní doktoři se v pláštích a s rukama ve sterilních rukavicích sepjatýma ve zbožném gestu kněze přibližují ke stolu. Důležitě vydávají tichým hlasem příkazy na všechny strany. „Stolek blíž. Misku s betadinem. Rozdělejte roušky. Vyndejte čtverce. Připravte břišní set.“ Jako u nás, žádný rozdíl. Jenomže nemají pálení, odsávačku, lampu se světlem a pár dalších samozřejmostí. Jakmile je pacientka zarouškovaná, vtlačí jí anesteziolog do žíly obsah stříkačky s ketaminem a žena se do minuty ztratí v modlitbách.

„Můžeme?“ ptá se doktor Clement s nožem v ruce. Širokým řezem otevře břicho, žena pohodí hlavou a něco zamumlá,

anesteziolog stiskne píst stříkačky a přidá jí do žíly ketamin. Krvácení z okrajů rány staví Clement řadou malých svorek, které nasazuje na místa, odkud se řine krev. Vyndá všechna střeva na hrudník a do rány zasune rozvěrák. Chvíli bloudí rukou v pánvi, pak najednou drží v ruce velikou kouli. „Tak, tady ji máme, cysta vaječníku a pěkně veliká.“ Otáčí se na mě přes rameno, protože mu stojím za zády. Dva roky po škole a mluví jako profesor. Nemám rád zbytečně důležité lidi, mám z nich strach. „Teď provedeme enukleaci cysty,“ pokračuje. Jenže ve skutečnosti dává svorky na vejcovod, bere si nůžky a jedním rychlým střihem odstraňuje celý vaječník i s koulí. Začnu se ošívat, nějak se mi to jeho operování nezdá.

„Ale pane doktore, myslel jsem, že enukleace cysty znamená vypreparování cysty tak, aby vaječník zůstal. A navíc, tahle koule nevypadá vůbec jako cysta, ale jako nádor, nejspíš teratom,“ snažím se zdvořile namítnout.

„*Ha ha ha*, možná že v Československu tomuhle říkáte teratom, ale tohle je cysta a já jsem provedl její enukleaci. *Ha ha ha*, teratom!“ Ostatní se smějí s ním, všichni se šklebí do roušek a pocukávají rameny na znamení toho, že Clement je pašák a já trouba. Clement je pašák, protože je ředitel nemocnice a jediná místní chirurgická kapacita široko daleko. No nazdar, to je průser jako vrata. Tenhle chlapec, mladší než já a chytřejší než přednosta kliniky, vůbec neví, co dělá. Jeho autorita vyvěrá hlavně z toho, že je v okruhu pěti set kilometrů jediný chirurg. Nebo spíš někdo, kdo řeže do lidí a tvrdí to o sobě. A co já s ním teď tady? Oni tedy říkali v Barceloně... Ach jo. Jenže tohle je pouze úvod, vlastní horor má teprve začít.

Clement ještě podváže zasvorkovaný vejcovod a začne rukama šátrat na druhé straně, aby se podíval, jestli má žena v pořádku druhý vaječník. Vezme ho mezi prsty, zavrtí hlavou a zamumlá: „Taky cysta, to je smůla.“

V tu chvíli se ve mně vyplaví všechen adrenalin a zmocní se mě čirá hrůza. Hlas se mi nervózně chvěje, když říkám: „Moment, doktore, tenhle vaječník je úplně zdravej! Víte co,

já se umeju a trochu vám pomůžu, jo? Počkejte chvíli!“ A skáču do předsálí, abych rychle našel nějaký plášť, vydrhnul si ruce a nasadil rukavice. Jestli ten šílenec vyndá druhý zdravý vaječník šestadvacetileté holce, která nemá žádné děti, tak je s ní tady konec. Plodnost afrických žen je natolik zásadní „společenský“ faktor, že neplodná žena může být vrácena manželem rodině, opuštěna, nebo si její manžel smí klidně pořídit ženu druhou, která mu děti porodí. Těžko říct, jak se ve společnosti, kde je zvykem mít pět šest dětí, neplodná žena cítí, ale určitě mnohem hůř než u nás. Ani jsem to nechtěl domýšlet do konce. Jenže bitvu za záchranu normálního života téhle krásné černošky, která mi jediným pohledem vypálila do duše znamení, jsem prohrál.

První osudnou chybu jsem udělal tím, že jsem se od stolu vůbec vzdálil. Mohl jsem na Clementa klidně zařvat, ať nic neřeže, jinak že mu urazím obě ruce. Pochopitelně nepočkal. Když jsem ke stolu v rukavicích a plášti došel, byl připravený s nůžkami v ruce provést stejný střih jako na první straně. Jenom se mě zeptal výsměšným tónem, kterým mě nadále deptal: „Tak co, pane doktore, můžu dál operovat?“ A já, zmatený osel, jsem v ten moment nepochopil, že už chce jenom jednou střihnout a opravdu tak vyndat zdravý a jediný vaječník, a bezhlesně jsem kývnul. Druhá osudová chyba. Rozsvítilo se mi, až když mi vaječník vrazil do ruky a s ironickým úsměvem prohlásil: „Děkuji za pomoc, můžete jít.“

Teprve v téhle chvíli jsem se probral z toho zlého snu a řekl mu víc než rozčileným hlasem do očí, že právě vyndal jediný zdravý vaječník, a žádnou cystu. Že to udělal mladé ženě, která už nikdy nebude mít děti, a navíc v téhle zemi zůstane bez hormonální substituce, a promění se tak postupně v lidskou trosku, protože bez hormonů bude chřadnout nejen fyzicky, ale i psychicky a měnit se tak napůl v chlapa. Strhl jsem rukavice a plášť a za posměchu celého týmu vyrazil na vzduch, abych si nahlas zanadával těmi nejsprostšími výrazy, kterými je čeština obdařená, mimo udivené pohledy všech slušných a bohabojných lidí. Svůj první den v africké nemocnici jsem

tím skončil. Nemohl jsem tam dál vydržet, a tak jsem poprosil řidiče v zaparkované toyotě, ať mě odveze na základnu.

Cestou na základnu se krajina proměnila. Polední slunce bylo příliš ostré, auto se pomalu houpalo ve výmolech jako ve snu a černochům tlačícím bicykly s nákladem podél cest jsem už nerozuměl. Neusmívali se tak jako ráno, vláčeli svůj náklad unaveně a se zarputilým výrazem pod zpoceným čelem, ženy se v plastových žabkách ploužily se žlutými kanystry vody na hlavách a děti zíraly ze stínu ibišků na naše auto líně a s otevřenými ústy. Byl jsem tady úplně cizí, svět hnědých těl a červeného prachu nebyl můj, nepatřil jsem do něj. Byl jsem bílý, ulepený a nešťastný.

Na základně jsem s úlevou vyskočil z auta, sedl si do plastového křesla pod slaměnou střechu altánu na nádvoří a otevřel si lahev studené koly. Musel jsem počkat, až si ve mně všechna dnešní špína sedne jako kal a proberu se znovu k chuti tady být a něco dělat. Po obědě jsem hodinu spal, a když mě vzbudili hlasy ostatních členů týmu, kteří dorazili na oběd po mně, připadal jsem si mnohem lépe. Odpoledne jsem zašel s Petrou do skladu, hledal, co by se mi hodilo, až budu zítra vyšetřovat a operovat, a přinesl si odtamtud pulzní oxymetr, malou krabičku s čidlem, které se nasadí na prst a snímá množství kyslíku v obíhající krvi a puls pacienta. Hrál jsem si s ním docela dlouho, zjišťoval, jak lze nastavit všechny jeho funkce, a měřil si puls. Normální, sedmdesát za minutu. Nic se neděje.

Večer jsem šel s Martinem na pivo do jednoho z místních barů, kde nebyli vojáci a kam jsme měli povoleno chodit. Sedíme u svíčky v teplé noci a Martin vypráví, že je tu tři týdny a zdá se mu to jako věčnost. Taky nemám zrovna pocit, že jsem přijel včera. Čas je tady nafukovací. Martinovi s druhým pivem začínají svítit oči a chrlí jednu historku z Marseille a z Barcelony, kde nějakou dobu žil, za druhou. Večírky, holky, alkohol, divoké jízdy autem nad ránem a potyčky s policajty na demonstracích. Mám z něj trochu dojem mladého levičáka, který rád chodí na demonstrace proti válkám a nadnárodním podnikům především proto, že je to vzrušující rebelie.

Letadlem

Fotograf z Prokopského údolí

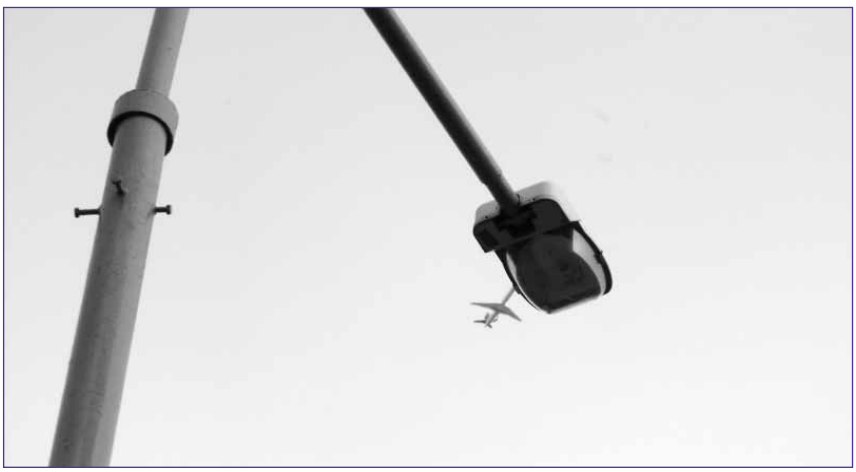
Jaroslav Štantejs se narodil 5. září 1923. Bydlel v domě, který zná každý pražský výletník, protože je jakousi pomyslnou branou do Prokopského údolí. Po celý svůj život odsud nevytáhl paty: vyučil se u akciové společnosti Český průmysl pro výrobu a zužitkování kyseliny uhličité v Praze a.s. a plnírnu svářečských bomb Hydroxygen měl doslova za rohem. Za nacistické okupace byl totálně nasazen na hloubení bunkru v jeskyních pod dnes už zaniklým poutním kostelíkem, která měla sloužit coby podzemní továrna na letecké motory Junkers. Po osvobození se stal průvodčím na tzv. Semmeringu, na trati č. 122 Smíchovské nádraží – Žvahov – Jinonice – Cibulka – Stodůlky – Zličín – Hostivice – Litovice – Rudná u Prahy, pravidelný odjezd v 8:25. Konec hlášení! Po odchodu do důchodu si přivydělával pasením ovcí na kopcích nad údolím. Den co den po práci vysedával v hospodě, respektive v boudě sbité z prken, proslulé do dnešních dnů čepovaným ležákem Kácov a uzenými klobásami. Přibližně v půli sedmdesátých let tu jakýsi uon-

daný turista zapomněl zrcadlovku Lubitel 2. Co ale s ní? Štantejs se dlouho nerozmýšlel, u piva byla beztak nuda, a s fotoaparátem získal novou hračku. Dlužno podotknout, že podle svědectví pamětníků hrozně smrděl. Štantejs. A u poklopce měl vždycky zavěšenou žlutou kapku. Zhebnul prachmizerně, nikdo ze sousedů ale neví jak. Po jeho smrti se u něj doma našlo v troubě starého sporáku 2817 fotografií lampy stojící před hospodou a nad ní prolétávajících letadel. Kunsthistorická senzace jako hrom! Dobrá adresa se rozhodla z nejlepších snímků uspořádat Štantejsovi k nedožitým devadesátinám výstavu.

(mš)

PŘÍRODNÍ REZERVACE

NEPILTROVANÉ
KOFOLA 20,-
HERMELÍK 45,-
UZENÁ 25,-
KLOBÁSA
PÁREK 20,-
UTOPENEC 20,-

Letadlem

Bum a bay a go

Jakub Šofar

Foto Jakub Šofar

Začít si hrát v pětapadesáti na dobrodruha se podobá potřebě nechat si pošpinit tělo kérkama a tvrdit, že ten vývod, co vám kouká tam dole, je pípa na druhou mízu. A to i přesto, že první sled už vyčistil terén a přemístil se do jiných teritorií. Takže třeba konkrétně Indie už nemá moc co s dobrodružstvím společného, protože fronta, lépe řečeno první linie je teďka někde v Barmě, Laosu a Kambodži.

No ale jsou typy, pro které je dobrodružstvím cesta vlakem do Peček nebo přejezd dé jedničky u Velké Bíteše. Takový jsem i já.

Zatímco Kolumbus našel Ameriku, když hledal cestu do Indie, já jsem našel Indii, i když jsem chtěl jet do Ameriky. Teda zcela přesně, chtěl jsem jet do jů es ej, ještě konkrétněji do Nového Worku, jak říkala moje brněnská babička Bedřiška. Ale pak se to nějak pohatilo, možná proto, že ti, co se mnou měli jet do USA, tak řekli, že nejsem ten vhodný cestovatel. Chytne mě někdy nerv, to jo, ale byl bych tam někde pod nebo na Empire State Building jediný magor?

Prostě a jednoduše, na konci ledna jsem oželel druhé kolo prezidentských voleb a svůj osud jsem vložil do rukou osmanské letecké přepravě. V Ruzyni jsem do sebe narychlo napumpoval čtyři deci tulačky, v Istanbulu pak při pětihodinovém čekání vyluštil 64 osmisměrek a po třech filmech v boeingu do Bombaje (nad Íránem a Pákistánem jsem se fakt bál al-Káidy) jsem vystoupil do indického smradu, který odstartoval mé tiché šílenství…

V euroamerickém prostoru je hranice mezi veřejným a soukromým jasná, nakonec to je jeden z jeho podstatných znaků (rok 1989 ve střední a východní Evropě je vlastně jen návratem k ostrému předělu), v Indii nic takového neexistuje. Na jedné straně to soukromé, na druhé to veřejné, mezi tím směs obého, hranice jsou pohyblivé. „Sedačů“ uvnitř této zóny je hodně, těmto živým

patníkům nevadí dopravní chaos ani pravděpodobné zranění (to jim připadá nepravděpodobné). Ale i milníky jsou marnivé – mnoho mužů si barví vlasy nebo vousy henou. Punk not dead!

Největší indickou firmou jsou státní železnice. Prostor kolem kolejí je ideálním místem k žití. Cvakání spojů mezi kolejnice je to poslední, co by mohlo vadit statisícům obyvatel tohoto rajského prostoru.

Na delší vzdálenosti jsou vlaky nejlevnějším dopravním prostředkem. Městské a příměstské vlaky plní roli metra či různých U- a S-Bahnů. V každé vlakové jednotce je vagon pro ženy a vagon pro cestující s většími zavazadly, takže tam jsem byl se svým pupkem správně. Trsy cestujících, které visí z otevřených dveří vagonů, oblíbený to žánrový obrázek, mají praktický smysl. Vlak stojí ve stanici 30 vteřin – a dost.

Po městě je nejlepší dopravovat se motorikšou. Všechny mají stejnou barvu, stejně jako jejich řidiči mají stejnou uniformu, obyčejně vezou dva pasažéry, ale viděl jsem jich tam nacpaných i sedm. Za sedadlem je ještě úzký prostor pro bagáž. V Bombaji se tahle „kárka“ dostane, kromě několika vyhrazených komunikací, všude, kam potřebujete. Rikšák má za sebou na tyči vlevo počitadlo, při výjezdu tam sice naběhnou nějaké rupie, ale není to „čekačka“, vystačí vám na cca dva kilometry. Když platíte přes sto rupií, tak to už je nějaká daleká cesta. Někteří majitelé v tom plecháčku i spí, ostatně jezdit v noci je pro ně výhodné, přece jen je traffic o něco slabší a noční jízda je s příplatkem. A jestli znají dopodrobna plán 18milionového (plus minus nějaký milion nehraje roli) města? Nejspíš ne, ale na všechno vám přikývnou. Ostatně, slibem neurazíš.

Většina rikšáků, se kterými jsem měl možnost jet, na jedné noze sedí, druhou nohou obsluhuje pedál. Hlavně musí troubit, bez toho by to nešlo, a díky vystrčeným zrcátkům jako tykadlům na obou stranách kabiny je schopna pomocí prstů komunikovat se svými kolegy – odbočuji, předjíždím, připrav se, můžeš... A tenhle vzdálený bratra-

nec velorexu jezdí na plyn. Jestli je to na městském ovzduší znát, to netuším.

Letadlem

Goa je sice v Indii, ale s přivřenýma očima musím připustit, že tento malý stát obývaný drobnými Konkánci bych klidně mohl vyměnit třeba za Krétu. Nebo taky jinak: je to vykoupení z Bombaje. Dnes obvyklá česká destinace, třeba téměř pražská pláž Agonda. Z Bombaje se dostanete vlakem i autobusem, ale mě tam přeneslo letadlo GoAir za 50 minut asi za 2500 Kč. Je to hodně nebo málo za útěk z Absolonu?

Od Agondy jsem byl asi 20 km níž na jihu, můj kamarád, obrovský oranžový šváb, měl opačnou směnu, takže jsme se v domečku na pěti bambusových sloupech téměř nepotkali. Po dalších několika kilometrech jižněji byl výtečný Santosh Beach Restaurant. Poprvé jsem tam došel pěšky, obavy nemaje, a dostala mě tahle reklama. Pokud to doporučuje Gordon Ramsey, tak to musím oprubovat.

Kulinářsky nepolíbený jsem konečně pochopil, co je to ráj pro pana Žaludka. Talíř čerstvých ústřic asi za 25 korun, další mořské potvory dle výběru. Přinesou vám koš, v němž se to hemží klepety, a vy jen ukážete. Za 15 minut máte rudého klepetáče na talíři, s oblohou, k tomu z lahve Kingfisher Beer z Bangalore. Cena mírná. Příště už jsem tam jel na motocyklu. Téměř 30 let už nemám řidičák, Modrá knížka do knihovny každého intelektuála (kdo neví – viz V. Třešňák), nicméně tady je to všem jedno. Jo, večer to při-

vezte, tak kolem osmé, OK. Hlavně se držet vlevo a pořád troubit a hledat místa, kde vám prodají benzín (v pet lahvi).

Bezstarostná jízda. Jen jsem pořád bojoval s tím, zda jsem spíš Hopper, nebo Fonda. Ráno s rybáři na lov. Pěkně stáhnout z pláže loď po kuláncích, které jeden z Konkánců polévá olejem, protože kdo maže, ten jede, potom asi 15 km směr Indický oceán. Nebo do Arabského moře? Hrátky delfínů. Vychází slunce. Síť do vody: teď! A hybaj se koupat. Šup tam, ale zpět to nejde. Vysoké borty lodi, několik marných pokusů přesvihnout nohu vyvolává vzpomínku na tělocvik na střední škole, kde výmyk se nezdařil nikdy. Několik marných pokusů zcela vyčerpává tělo. Je zcela možné, že mě potáhnou přilepeného k boku na pobřeží. Ale nakonec láska zvítězí, i když si trochu zvalchuji tělo, když mě táhnou jako žok na palubu.

V síti se zatím zachytávají zástupci vodní říše. Kromě dvou baby-sharků necháváme vše ostatní rybářům, o oběd je postaráno (náš ubytovatel posekal ryby na kostky, kostky v něčem obalil, osmažil, podával se zeleninou a bramborami, jde to, sakra, jde).

Teprve večer pláž ožije. Přes den je ten dlouhý bílý pás zcela prázdný. Koupou se jen Češi, Slováci a Poláci. A do toho smečky uctivých psů. Pláže Goa dokazují, že zde psi našli svoje komunistické společenství. Večer vyjde pár Indů na procházku. A děcka hrají kriket. Pálky mají vyřezané z podlahových prken. Občas někde spadne kokosový ořech. Počet lidí, kteří každoročně zemřou díky tomu, že si ořechy vyberou jejich hlavu za přistávací plochu, je tak obrovský, že mně připadá amorální to číslo uvádět. A pak už jen červený kotouč počká, ubezpečí se, že se všichni díváme, a zapadne za síťku tmy. Mečbol byl proměněn…

DOBRÁ ADRESA

V příštím čísle (vychází 1. října 2013) rozhodně nenajdete:

reportáž ze 123. Velké pardubické

výsledek extraligového utkání
v ledním hokeji
HC Slavia Praha – Rytíři Kladno

zápis z valné hromady
Fotbalové asociace České republiky

červenou kartu Tomáše Řepky

rozhovor s Bárou Špotákovou

protože Dobrá adresa
je pamětliva doporučení
sira Winstona Churchilla

Na shledanou příště!
Ne za pomente!